לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ב', כ"ח בסיון תשמ"ח, 13 ביוני 1988 / שנת מ"ח מס' 13672 / המחיר 1.30 ש"ח כולל מע"מ

צעיר נהרג בג'נין

עתיים

צעיר תושב מחנה הפליטים ג'נין בן 21, נהרג אתמול מאש חילי צה"ל במהלך התפרעות שהיתה בכביש הסמוך למחנה.

מקורות צבאיים רישמיים מסרו, כי במהלך ההתפרעות תקפו רעולי פנים כוח של צה"ל שעבר על הכביש הראשי הסמוך למחנה הפליטים.

לדברי המקורות ירו חיילי צה"ל כדורי גומי, ובמהלך ההסגנה האלימה נהרג אחד המסגינים, שנמצא מת כשרוגטקה וחפזן גולות בידיו. המקורות מסרו, כי מבריקת זהותו התברר שהצעיר היה מבוקש על ידי כוחות הבטחון.

טרם נמסר שמו של הצעיר.

שלושה בקבוקי תבערה הושלכו מעל גג הדיזנגוף סנטר בת"א

לא היו נפגעים ● כוחות משטרה גדולים פתחו במצוד ● בקבוק נוסף נתגלה על הגג ● עשרות בני מיעוטים שהיו בסביבה נעצרו

זהבה מוזס, ועתיים

שלושה בקבוקי תבערה הושלכו אמש מעל גג הדיזנגוף סנטר בכיוון רחוב המליץ בתל אביב.

המקרה אירע דקות מספר אחרי השעה 9 בערב. שכנים סיפרו, כי הבחינו במספר דמויות ניצבות על גג בניין הסנטר כשהם משליכים לעבר הרחוב שלושה בקבוקי תבערה לעבר מכוניות שחנו ברחוב, הנחשב כשקט בדרך כלל, ואין בו תנועה רבה של עוברים ושבים.

בקבוק אחד התלקח בין שתי מכוניות חונות, בקבוק שני התנפץ על גג מכונית אחרת, ואילו הבקבוק השלישי התנפץ על המדרכה.

לא נגרמו נזקים לרכבים ולא היו פגיעות בנפש.

כוחות משטרה

למקום הגיעו כוחות גדולים של המשטרה ופלוגת מג"ב שסגרו את האיזור לתנועת כלי רכב, ופתחו במצוד נרחב לאחר משליכי הבקבוקים.

מסריקות שערכו השוטרים על גג בניין הדיזנגוף סנטר, ממנו הושלכו בקבוקי התבערה, נתגלה בקבוק תבערה נוסף, שהיה מוכן ליידוי וכן ג'ריקן נפט.

השוטרים נכנסו לתוך הדיזנגוף סנטר על מנת לנסות וללכוד את משליכי הבקבוקים.

במהלך החיפושים נעצרו עשרות בני מיעוטים שהיו בסביבה באותה שעה.

שכן הבחין בלהבה

אחד השכנים סיפר, כי שמע רעש של ניפוץ בקבוק, וסבר בתחילה כי מדובר במעשה שובבות של בני נוער, אולם מהשהציץ דרך חלון ביתו הבחין בלהבה קטנה בין שתי מכוניות, ואז סבר כי מדובר בהצתה. „לא האמנתי שבקבוקי התבערה יגיעו ללב תל אביב, המציאות מוכיחה שאין בטחון באף מקום במדינה, והמצב חמור" אמר השכן שסירב להזדהות.

במשטרה רואים בחומרה רבה את האירוע החמור ומבקשים מהציבור לגלות עירנות רבה.

מרטני מביעה זעזוע

ח"כ עמירה סרטני ממפ"ם הביעה את הזדעזעותה נוכח העברת האינתיפדה, אל לב תל אביב.

אירועים אלה ממחישים שוב ושוב את הצורך הדחוף במציאת פתרון מדיני לקונפליקט באזורנו, אמרה.

70 ועוד 1 נרות הדליקו בני נוער וצעירים ממפ"ם בעומדם במשמרת מחאה מול שגרירות דרא"פ בת"א, לכבוד יום הולדתו ה־70 של נלסון מנדלה.

סימנים להאטה בפעילות הכלכלית במשק

כתבנו הכלכלי בירושלים

נתונים אשר פורסמו אתמול על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה על סחר החוץ של ישראל מראים בבירור שבחודשים האחרונים נרשמת האטה בפעילות הכלכלית במשק.

על פי הנתונים היתה בחודשיים האחרונים ירידה ביבוא ב־15 אחוזים וביצוא ב־17.5 אחוזים.

יבוא הסחורות הסתכם בחודש מאי ב־1.1 מליארד שקל, אך לדברי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה הסתכם היבוא בממוצע בחודשים האחרונים ב־650

(סוף בעמוד 2)

נוסחה גואלת בבל"ל: בינתיים ממשיכים לשלם ● עמוד 15

בתי־החולים הפסיכיאטריים מאיימים לשחרר אלפי חולי־נפש ● עמוד 15

קריאות להחרמת הקהילה היהודית בדרא"פ. כולל הזמנת הרב כהנא ● עמוד 3

הבוחר הצרפתי החליט: תיקו ● עמוד 2

הממשלה החליטה על פעולה דחופה למלחמה בשריפות

מחר יכונסו יחד המשטרה, שמורות הטבע, הקק"ל, צה"ל, משרד הפנים והאוצר לדיון ● שמיר: עלינו לעמוד בתקיפות נגד אלה הרוצים להחזירנו למדבר

מוטי בסוק, זהבה מוזס, יואב אביב, שלי יחימוביץ ויצחק שור

בימים הקרובים יכונסו יחד משטרה, רשות שמורות הטבע, הקק"ל, צה"ל, משרד הפנים והאוצר כדי לגבש דרכים יעילות יותר למלחמה בנגע השריפות ההולך ופושה בכל רחבי הארץ, כך הוחלט אתמול בממשלה שדנה בגל הדליקות.

צמרת המשטרה דנה אתמול גם כן בנושא ההצתות והשריפות. פגישה בין כל הגורמים הנוגעים בדבר תתקיים כבר מחר.

עונשים מגוחכים

אורי ביידץ, מנהל רשות שמורות הטבע, דרש מהממשלה יותר מודעות ויותר משאבים למלחמה בשריפות. הוא סיפר לשרים, כי מהכנייאס ועד חבל הבשור נשרפו למעלה מ־100 אלף דונם. אשתקד הטילו בתי המשפט עונשים מגוחכים, 50 עד 150 ש"ח על מי שהציתו שדות ונתפסו.

מערכת השפיטה צריכה להתייחס לתופעה כמו למכת־מדינה, ולדרוש עונשים חמורים, אמר.

שר המשטרה חיים בר־לב ציין, כי חלק מהשריפות נגרמות על־ידי

(סוף בעמוד 4)

ההסתדרות אישרה את השבתת השרות הצבורי בעוד שבועיים

המו"מ עם האוצר יתחדש מחר ● סערת רוחות על סגירת „אליאנס"

אבשלום קווה

הוועד הפועל של ההסתדרות הסמיך אתמול, את האגף לאיגוד מקצועי להחל בהכנות להשבתת השירות הציבורי בתום תקופת הציננון בת השבועיים.

בד בבד אמור מחר להתחדש המו"מ בין נציגי ההסתדרות לנציגי האוצר על הסכמי שכר חדשים במשק, כדי למנוע את גל השביתות של האיגודים המקצועיים, שהראשונה, של הסתדרות עובדי המדינה, תחל ככל הנראה כבר מחר בבוקר.

נסים — „מנהל המדינה"

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי גולל בפני חברי הוועד הפועל את הסיבות והנסיבות שהובילו להחלטה לאחוז בנשק השביתה. לדבריו, העריטו שר האוצר משה נסים והמעסיקים הציבוריים קשיים לפתיחת מו"מ ענייני עם תום תוקפם של ההסכמים הקודמים. עוד אמר כי נסים, „מנהל המדינה" מבקש למנוע מהאיגודים המקצועיים מו"מ נפרד, ואת הזכות לנקוט בצעדים על פי המקובל במשק.

„שר האוצר מנסה לשנות את המשטר ולקבוע מה כללים הנהוגים במשטרים אפלים, כדוגמאות אלה

(סוף בעמוד 4)

המשק ברתיחה

קיץ כלכלי חם ביותר מצפה לנו השנה. ההסתדרות החליטה אתמול על סכסוך בכל המשק הציבורי, הכרזה שבעקבותיה תיפתח שביתה בכל מגזרי המשק הציבורי. גם ציבור עובדי המדינה, יפתח בשביתה כללית, כנראה כבר מחר, ולצידם מאיימים לשבות גם העובדים האקדמיים.

המשבר, שעלול לשתק את המשק כולו, נובע מהתנהגות האוצר, השם מכשולים בדרך לקידום המו"מ לחתימת הסכם שכר חדש. האוצר מעוניין לסחוב את המשא ומתן זמן רב ככל האפשר, מתוך חשש, כי ימי הבחירות עשויים לחזק את ציבור העובדים במאבקו על תנאי ההסכם החדש. יש לא מעט מן הצביעות בטענה, כאילו העובדים „מנצלים את עונות הבחירות" להשגת תנאי שכר טובים יותר, שהרי זכותם המלאה של העובדים לבחון את נאמנותם של העומדים לבחירה להכרזות שאותן הם משמיעים בדרך כלל לקראת הבחירות. והרי שני השותפים לממשלת האחדות הלאומית הבטיחו לדאוג לשכר הוגן לעובדים, אך תחת זאת שחקו את השכר, כדי לממש תוכניות כלכליות, כולן על גבו של ציבור העובדים.

במוקד המאבק המקצועי בימים הקרובים יעמוד הנסיון של המעסיקים להכניס שינויים בהסכמי תוספת היוקר. מי שאינו זוכר צריך לרענן את זכרונו: בהסכמי תוספת היוקר הקיימים אין ממילא פיצוי מלא על היוקר. מה שניתן הוא פיצוי בשיעור של 70% מן היוקר. והנה באים המעסיקים ומנסים להעמיד את הפיצוי של 50 אחוזים בלבד.

ממשלת האחדות הלאומית חוקמה, על פי הצהרת מקימיה ושותפיה, כדי להבטיח שקט תעשייתי, כלכלה בריאה, ורמת חיים הוגנת לעובד. לקראת סיום כהונתה של ממשלה זו מערכת הבריאות מתפוררת מזה חודשים, מפעלי ייצור נסגרים, והמשק כולו עומד לשבות כמחאה על הסחבת במשא ומתן להשגת הסכם שכר חדש.

רה"מ שמיר פעל מאחורי גבם של פרס וארבלי־אלמוזלינו

כינס ללא ידיעתם ראשי חברת הביטוח הפרטית כר"מ לקיצור תורים ● שרת הבריאות: שמיר פעל כראש מפלגה ולא כיו"ר ועדת שרים

רונית מורגנשטרן

ראש הממשלה כינס אמש פגישה עם ראשי חברת הביטוח הפרטית בעלת תוכנית „כר"מ" (כיסוי רפואי משלים) לקיצור תורים, ללא ידיעת השר פרס וללא ידיעת שרת הבריאות.

בפגישה השתתפו ראש הממשלה, שר האוצר וראשי החברה. משנודע הדבר לשרת הבריאות הביעה תמיהה על דרך עבודתו של ראש הממשלה בנושא כה רגיש, המחייב הבנה והסכמה של ועדת השרים. בדרך זו ראש הממשלה פעל כראש מפלגה, אמר השרה, ולא כאומן ממלכתי הנדרש ממנו כראש ועדת־השרים. „לא יתכן שראש הממשלה יזמן גורם אינטרסנטי ללא ידיעת השרים האחרים, ועוד לפני שכינס את הוועדה כולה, מה גם שידוע לו היטב, כי תוכנית כר"ם נתקלת בהתנגדות רבה מצד מנהלי בתי־החולים, משרד־הבריאות, מצד ממלא מקום ראש הממשלה, ומצד ההסתדרות הכללית. אין זה מכובד לפעול כך" — אמרה שרת הבריאות.

לשכת ראש הממשלה ניסתה לזמן את מנכ"ל משרד הבריאות, ללא ידיעת שרת הבריאות, אך הוא דחה את ההזמנה בנימוס, תוך שהוא מציין, שעריף שנושא כזה ידון בהשתתפות כל השרים, ולאחר שמיעת כל עמדותיהם של השרים הנוגעים בדבר.

בשטח/מרתון

השירה שנתביישה

מה בין שירה לדלת? כלום. אבל לפעמים כשהשירה נאמרת הדלת מתנועעת על ציר שלא עבר טסט, הלוך ושוב, הלוך ושוב, חורקת, משהקת, מייבבת, מורטת זו הדלת את עצביה של זו השירה, הנאמרת. כך היא צרמה כל ערב, ערב שלם של שירי משוררים, בערב יום חמישי ב„בית הסופר" בתל־אביב.

הכסאות לעומת זאת כלל לא חרקו כי לא היה כל־כך מי שיישב עליהם והדלת, יותר משחרקה כשבא קהל, היא חרקה בגלל הנהוה החוצה, לפעמים רק כדי לשתות משהו קר ב„ספריה" הצמודה לאולם. בשעה 22.00, אחרי שני סיבובים של משוררים קוראים את עצמם, היה ברור שהם קוראים בעיקר לעצמם. היה גם ברור שלא בשבוע הספר העניין, כי העניין הוא בעניין עצמו. או נכון יותר — בחוסר העניין שגילה הציבור בשירה הכתובה.

נשיקה למשוררת יפה בנימיני

אז הייתה מבוכה ומנחם עייני, שאיוורר את הערב בקטעים אישיים עד כדי כישרון אמיתי אמר: „הטובים נשארים עד הסוף". וכבר לא היתה ברירה אלא להישאר עד הסוף, בתוך אינטימיות של יחידי סגולה, באולם מלא בשורות ריקות ובשורות מילים שממלאות עולם ומלואו.

בכיכר מלכי ישראל, השבוע, יקבלו מחצבות המילים שחצבו משוררים בלילות הקיץ הקשים משמעות חומרית: מי קנה וכמה? אבל לאילנה אביטל, שמואל שחל, אמיר אור, אילן שיינפלד, רבקה פרלה ואחרים, היה חשוב ביום חמישי להיראות ולהשמיע.

אילן גם החליט להקריא לראשונה, בקריאת תגר נרגשת, שיר אינתיפאדה חסר אונים. תל־אביב לא מאמינה כנראה עדיין באינתיפאדה משוררת. אולי בספרי בישול פרוזאים.

אלישבע איילון

מפלגת הפועלים המאוחדת — המרכז

ישיבת מרכז המפלגה

תתקיים ביום ד', 15.6.88, שעה 15.30

באולם בית הרופא, רח' הפטמן 1 (ליד מפעל הפיס)

על סדר היום:

1. בחירת מזכ"ל המפלגה
2. סדר ונוהל בחירת מועמדינו לכנסת
3. אישור הצגת מועמדות למסיימי שתי כהונות בכנסת

החברים מתבקשים להבטיח השתתפותם ולדייק

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י

מזכירות הוועד הפועל

ישיבת הוועד הפועל של ההסתדרות הכללית

תתקיים ביום א' כ"ז בסיון תשמ"ח 12.6.88 בשעה 10.00

באולם הישיבות של הוועד הפועל קומה 7

בסדר היום:

א. המשבר במערכת הבריאות ודו"ח „ועדת טריונין"
ב. משא ומתן על השכר ותוספת היוקר
ג. ההתפתחויות במשק ב־1987 ודו"ח בנק ישראל
ד. מינויים
ה. שונות

ציורמצב

אג"מ/אלף

גם הוא לנשיאות

תפילותינו נענו בחודש הבא, אם ירצה השם ומנהלי הטלוויזיה, יחזור למרקע שלנו היצור המכוער המקסים ביותר בעולם, גורדון שאמוריי, היצור מכוכב מלמאק, שנחת בביתה של משפחה אמריקנית ממוצעת, וזכה לכינוי „אלף" (ראשי־תיבות של צורת־חיים־זרה) והפך לבן־בית, מחולל מהומות, חצוף וחמוד. אלף הפך להיט, נוסף לסדרה המצולמת, הפיקה רשת הטלוויזיה סדרת סרטים מצוירים בכיכובו. הפרצוף המכוער שלו מופיע על עטיפות מסטיקים, טלפונים, חולצות ונעליים, למעלה ממאתיים חברות רכשו זכיונות למכור מוצרים הנושאים את דמותו או שמו והן הוציאו לשוק האמריקני למעלה מ־500 פריטים, שהאחרון שבהם הוא בובת „אלף לנשיאות ארצות־הברית", סיסמת־הבחירות שלו, אגב, היא „חתול בכל סיר", לציון אהבתו הגדולה לתבשילי־חתולים. רצוי בעלי פרווה עבה, מוצרי אלף הכניסו בשנה שעברה, למעלה מ־85 מיליון דולר.

אלף, כמו החבובות, כבר חרג מגדר סתם בובה, יש בו תכונות אנושיות שקל להזדהות איתן, עד כדי כך, ששבועון אמריקני פירסם ראיון איתו... שאלות,

אלף חוזר

אתם יודעים, שאוהבים לשאול כוכבים. למשל, אם יש אשה בחייו כרגע. או אין. היתה. „שמה רונרה", נאנח אלף.

„יצאתי איתה במלמאק, כאן אין לי עם מי לצאת, אני מעריף נשים מלמאקיות, כידוע, אם כי הייתי לוקח בחשבון את לאסי."

עומר ניר

מדף/טרטקובר

מליצה מול עובדה

דוד טרטקובר: „ההכרזה על הקמת המדינה"; כ"א לוחות על מגילת העצמאות; הקדמה: עמוס קינן; מורן הוצאה לאור; יוני 1988, 71 עמודים בפורמט אלבומי.

בעצם מוזיאון ישראל משמש רקע הרבה יותר מתאים לתולאז'ים של טרטקובר מאשר דפי הכרומו של הספר. אך אליה וקוץ בה — למי שבאמת רוצה להתעמק, להבין, להתעמת, ללמוד את מגילת העצמאות ככתבה וכהבנתה, לא יוכל לעשות זאת בסיור אחד, או שניים, או יותר.

לשם כך הוא זקוק לספר.

לוח י"ג 13: ימי האינתיפאדה. המלים הן החלום והלוח הוא שברו

טרטקובר עושה תיעוד השוואתי (ואני לא מצאתי את זה. כך כתב קינן בהקדמה): הצהרה מול התרחשות; הכרזה מול מציאות; הגדרה מול אירוע; משאלת־לב מול פני השטח; מליצה מול עובדה. את המליצות כולנו מכירים, בייחור את אלה שמגילת העצמאות מלאה בהן. גם את העובדות אנו מכירים, את העובדות שאינן תואמות את המליצות.

קינן אומר שטרטקובר מגיש לנו איקונינים שיצר מסמלים במילים. יוצא מכך, שלפי טרטקובר, מגילת העצמאות היא איקונין אחד גדול וטרטקובר — בכישרון שנותר לך רק לקנא בו — מגיש אותו לבדיקתך.

אתה השופט.

אפי לנדאו

בשטח/במה פתוחה

עבודה עצמית

סימון אוחנה, הקים תיאטרון על שמו של רוני ניצן, מספר בית המעצר ברמלה, אשר נרצח ב־1981. שם התיאטרון תיאטרון ניצן. סימון אוחנה הפיק מחזה על אסירים בשם „כמוני כמוך", במסגרת תיאטרונו. אוחנה כתב את המחזה „כמוני כמוך". סימון אוחנה גם ביים את ההצגה „כמוני כמוך", וסימון אוחנה משחק בהצגה את התפקיד הראשי.

הוא ג'ימי, אסיר אשר נשלח מכלא שאטה לכלא רמלה (למה?), ונמצא באגף ו' עם עוד שני חברים לתא. החברים הם אריק, שנשפט על סחר בסמים ומכור לסם, ואיברהים, ערבי, חגסן, פחדן... אשר לא ברור בדיוק על מה הוא יושב.

וכך ביום ששי, במועדון צוותא בתל־אביב, במסגרת הבמה הפתוחה, נפרשת לפנינו התרחשות ארוכה ארוכה על חיי האסיר, התנהגות הסוהרים, הניכור והציניות של הממסד דרך דמותה של העובדת הסוציאלית, ומדי פעם יש גם פניה ישירה לקהל, המספרת עוד על הצרות ועל הבעיות, ועל חוסר היחס של החברה לאסיריה. סימון אוחנה עובד בהתנדבות בבתי־סוהר. לדבריו כל החומר שעליו ההצגה בנויה הוצא מתחקיר מעמיק בחיי האסירים. כעת הוא עובד על הצגה נוספת, הרנה באלי כהן. שם ההצגה האיש שלנו ברמשק. האם גם את ההצגה הבאה הוא יפיק, יכתוב, יביים וישחק את התפקיד הראשי?

משה שדות

עורך „עמוד־אחורי": אפי לנדאו

הבוחר הצרפתי החליט: תיקו
אין רוב מוחלט לאף מפלגה

החידוש העיקרי: לה־פן הפאשיסט נעלם מן האסיפה הלאומית ● הסוציאליסטים מתלבטים בין חידוש הברית עם הקומוניסטים לבין פנייה לימין המתון

ארנון יפה, (צרפת)

שום מפלגה לא השיגה רוב מוחלט בסיבוב השני של הבחירות לאסיפה הלאומית הצרפתית, שנערך אתמול.

עדיין אין ודאות מי מן הימין או מן השמאל יקים את הממשלה הבאה, אך נראה כי המפלגה הסוציאליסטית חזקה דיה להרכיב את הממשלה.

צרפתים לא רצו להעניק רוב מוחלט לאף מפלגה. הם בחרו בתיקו. הסוציאליסטים השיגו בין 275 ל־280 מושבים, אך היו זקוקים ל־289 מושבים כדי להשיג רוב מוחלט. מפלגות הימין השיגו בין 270 ל־280 צירים.

לה־פן נעלם

לה־פן, ראש המפלגה הפאשיסטית "החזית הלאומית", הובס קשות במארסיי: הוא וכל שמונת מועמדיו נוצחו על־ידי סוציאליסטים וקומוניסטים. מפלגתו נעלמה מן האסיפה הלאומית או אולי עלה בידיו להשיג מושב אחד.

זהו החידוש העיקרי. המפלגה הקומוניסטית השיגה 27 מושבים, הרבה יותר מן הנבואות השחורות שהיא תיעלם כליל.

הסוציאליסטים תקועים בדילמה קשה: האם לחדש את האיחוד השמאלי עם הקומוניסטים, שיבטיח להם רוב מוחלט באסיפה הלאומית, או לנסות לקרוא לאישים ממפלגות הימין המתון להצטרף אליהם לממשלה. הנשיא מיטראן אינו רוצה להיות נתון לחסדי הקומוניסטים. הוא ניסה לטפח שיתוף־פעולה עם המרכז, אך עד־כה נכשל.

צהלה בימין

במטות הימין צהלו אמש. עלה בידיהם למנוע רוב מוחלט מהסוציאליסטים. התוצאה מתוארת כמצב חסר־תקדים בצרפת, כי זה 30 שנה השיגה אחת המפלגות, תמיד, רוב מוחלט.

פייר מורואה, מזכיר המפלגה הסוציאליסטית, רמז כבר על אפשרות של קואליציה עם הקומוניסטים. הוא הכריז, כי כל הכוחות שתמכו במיטראן, 54 אחוז בבחירות לנשיאות, השיגו ביחד רוב מוחלט באסיפה הלאומית ויוכלו להקים ממשלה. מזכיר המפלגה הקומוניסטית, מארשה, הודיע, כי הם לא יצטרפו לממשלת מישל רוקאר, אך הם יתמכו ביוזמות, אם יתאימו לרעיונותיהם. הוא מציע לסוציאליסטים לפתוח מייד במשא ומתן להקים מחדש את ברית־השמאל.

מנהיגי הימין מציעים דו־קיום חדש בשלטון עם הנשיא מיטראן. היתרון של הסוציאליסטים על הימין מתבטא בכך, שהם מהווים סיעה אחת, בעוד שמפלגות הימין מפולגות לשלוש סיעות.

הברית השתלמה

הבחירות לא שינו כמעט מאומה. התוצאה העיקרית היא חיסול מפלגת להפן באסיפה הלאומית. להפן הופיע ראשון בטלוויזיה והכריז, כי הוא ימשיך במאבקו מחוץ לבית־הנבחרים. מפלגתו שמרה על כוחה ואפילו התחזקה במארסיי. שמונת מועמדיו הובסו על חודם של קולות ספורים. כולם השיגו כמעט 50 אחוז. להפן התפאר, כי בזכות קריאתו לבוחריו לתמוך במועמדי הימין המתון "נשברה התנופה הסוציאליסטית". לפי חישובים, הבטיחו בוחרי להפן בחירת מנהיגי־ימין, אך בוחרי הימין המתון לא בחרו במועמדי להפן. הברית עם להפן השתלמה לימין המתון, לפחות מבחינת הנבחרים שלהם.

פתיחות לימין המתון

ראש הממשלה מישל רוקאר הודה אמש בכישלון להשיג רוב מוחלט, והבטיח לצרפתים, כי הוא יפעל ברוח בחירתם, עם פתיחות לימין המתון. כמה ממנהיגי הימין הטיפו לשיתוף־פעולה עם הסוציאליסטים בממשלה. הנשיא הקודם ז'יסקאר הציע להקים ממשלת אחדות לאומית.

מועמדי הפתיחות למרכז של מיטראן, אישים שערקו מן הימין אל הסוציאליסטים, הובסו, פרט לשר התכנון היהודי ליאונל סטולרו, שהצליח להיבחר. ברנאר טאפי, בעל קבוצת הכדורגל של מארסיי ומועמד הסוציאליסטים בעיר, הובס גם הוא, בעוד שאדריכל העסקה עם להפן, ז'אן־קלוד גוראן, נבחר. אין ספק, כי לפחות 40 אחוז מן התושבים במארסיי בחרו בעד גזענות ואנטישמיות.

מצב מעורער

הבחירות לא פתרו אפוא מאומה ואי־הוודאות נמשכת. מיטראן ביקש יציבות, אך קיבל מצב מעורער מאוד.

תוצאות רשמיות חלקיות

להלן תוצאות רשמיות חלקיות, כפי שפורסמו אמש על־ידי משרד החוץ הצרפתי: סוציאליסטים ובני־בריתם — 49.65 אחוז; מפלגות הימין — 47.23 אחוז; המפלגה הקומוניסטית — 2.79 אחוז; "החזית הלאומית" (להפן) — 0.30 אחוז; נמנעים — 28.34 אחוז.

בוחר מטיל את פתק־הבחירה שלו לקלפי, בעוד הוא חובק בעוז את הבאגט שלו, בסיבוב השני של הבחירות לאסיפה הלאומית הצרפתית, שנערך אתמול (צילום: איי.פי.)

צה"ל סיכל נסיונות חוזרים של מחבלים לחדור לישראל מצפון

הממשלה שמעה אתמול דיווחים על המלחמה באינתיפאדה ● נסיונות הפגיעה בהתנחלויות ביו"ש רבות מאלו שברצועת עזה ● גדל מספר החיילים והאזרחים שנפגעו

מוטי בסוק

אירגוני החבלה מנסים כל הזמן לחדור לישראל דרך גבול הצפון, אך צה"ל סיכל עד כה את כל הנסיונות — דברים אלה נמסרו אתמול לממשלה בישיבתה בוועדת שרים לענייני בטחון.

הממשלה שמעה אתמול סקירות של שרי הבטחון והמשטרה, הרמטכ"ל וראש אמ"ן, וגורמי בטחון אחרים.

השרים שמעו גם דיווח וניתוח של פיסגת אלג'יר, כולל השלכותיה על המשולש אש"ף־ירדן־ישראל.

כמו שבוע בחודשים האחרונים נמסר גם דיווח על האינתיפאדה. צויין, כי לאחרונה חלה עלייה בזריקת אבנים ובקבוקי התבערה.

גדל גם מספר החיילים והאזרחים שנפגעו. מעריכים, כי העלייה בפיגועים קשורה בפתיחת בתי הספר בשטחים. תלמידים לאחר סיום הלימודים פורקים אנרגיה ושנאה בזריקת אבנים. העלייה בפיגועים קשורה גם בתאריכים מסויימים בלוח השנה הפלשתינאי.

לפצח הגרעין הקשה

מערכות הבטחון מנסה לפצח את הגרעין הקשה של האינתיפאדה, קרי הגורמים הלאומניים הקיצוניים. נגד הגרעין הקשה מופעל כח צבאי, מעצרים ואמצעים אחרים. עד כה נעצרו בשטחים מעל לחמשת אלפים איש. מאחר וכוחות הבטחון דיכאו את ההתפגנות הגדולות שלו בידודי אבנים, מרבים עתה הפלשתינים בהתגנבות יחידים, לזרוק אבנים בחסות החשיכה.

נסיונות הפגיעה בהתנחלויות ביו"ש רבים יותר מאשר בהתנחלויות ברצועת עזה. הדבר מוסבר בפיזור הרב של הישובים בגדה, מול הצפיפות של ההתיישבות ברצועה.

הערבים גם מנסים לערער מערכות ממשלתיות בצורות שונות במטרה להביא להתמוטטות.

המדינה מתגוננת באמצעות פעולות אדמיניסטרטיביות שונות, כולל חידוש או אי חידוש רשיונות שונים.

ברלב דיווח

שר המשטרה חיים ברלב דיווח לממשלה על עלייה מסויימת באירועים הפלילים בירושלים.

נציג אש"ף בצרפת: אש"ף מושיט יד לשלום לישראל

אורי הורוביץ

נציג ארגון אש"ף בצרפת איברהים א־סוס הצהיר אתמול שאש"ף מוכן להושיט יד לשלום לישראל, בלי תנאים מוקדמים, וזאת למען השגת שלום. לדבריו, אש"ף מכיר במציאות קיומה של ישראל.

סוס מתח בקורת על שיחות שקיימו כמה פלשתינים בשטחים עם כמה ישראליים.

"על המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר (בחופשה)
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833 חשבון בבנק הדואר 4—43560—8
המען למכתבים: שירות שקדואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר חדרים 102—121, טל' 3—233161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה 33134 רח' סמבור 17, טל' 678673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

פינת שבוע הספר

יותר ספרים — פחות עותקים

יואב ברש, המו"ל של הוצאת "מסדה":

איך המצב אצלכם?

רמת הציפיות היתה נמוכה מלכתחילה. המצב הוא, שהפדיון בשקלים שווה בדיוק לשנה שעברה, דהיינו, ירידה ריאלית של 25%. כמו שאמרתי — אני לא מופתע. זה שאנחנו שומרים על הרמה של השנה שעברה, זה הישג לא מבוטל. אני חושב שענף המו"לות הולך לקראת אחד המשברים הקשים ביותר שיידע מעודו.

אתה חושב ששבוע הספר מיותר?

— יש בענין הזה ויכוח. לדעתי אין טעם להמשיך בו כבר שבע שמונה שנים. מההיבט של תמורה כספית מול השקעה, זה שלילי. מחירי הספרים עלו, שכירות הסוכנים והעובדים עלתה, וההכנסות הצטמקו. מההיבט של נגישות האנשים לספרים, החוויה, והחשיפה התקשורתית, יש יתרונות. אבל את זה אני לא יכול לכמת בכסף. פעם מכרו בשבוע הספר ספרים שלא הספיקו לקנות במהלך השנה. היום קונים את הלהיטים. יש היום שטפון של כותבים, יוצאים המון ספרים, אבל המו"לים מוכרים פחות ופחות עותקים מכל כותב, ולהעלות את המחירים אי אפשר, יש גבול.

מהם רבי המכר שלכם?

ספר ותיק של מיכל סנונית "ציפור הנפש"
"על כדורים גדולים וקטנים" — דרור זיו
"אין ספק אתה חולה" — מדריך להיפוכונדרים של ד"ר פוקס.

אלישבע איילון

בביזנס אין סנטימנטים

גן הזכרון בחיפה מעמיד עצמו כמה פעמים בשנה לטובת "ארועים המוניים", ובימים אלה לטובת שוק הספר העברי.

כבר בכניסה הם מכניסים אותך לאווירה. דוחפים ודוחפים לידך קטלוגים ומיני דפים בצבעים שונים, וגם פעילי מפלגות זוטרים, שחולמים להגיע יום אחד לצמרת, נותנים את הקטע שלהם כדורי מסר המפלגה.

וברקע, מוסיקה ושירי שלמה ארצי, ולי נראה מתאים דווקא מערכון הגשש על שוק הספרים. דוכנים דוכנים, ועליהם ערמות ספרים, וברוכן של מורן צפוף במיוחד. ספרי בישול ומתכוני הצלחה, המוגשים כמבוקי עושר פוטנציאלי, בצד ספרי הדרכה בתחום שבינו לבינה. שם, בדוכן של מורן, עומד לו הישראלי החמדן, ובוחר. ולאלה שעוד לא הגיעו לגיל ההוא, מציע דוכן כנרת ספר קלטת, ובאחר קלטרון, עוד מוצר של תעשיית השפע, מוגש הם לכיסם של ההורים.

"הערב בתשע, שירי משוררים עם הצמד שוקי ודורית", מסר הכרוז שוב את שלוות העיון ההמוני, ורק דוכן משוררי חיפה נותר ריק כל העת, ללמד שגם אצל החיפנים, בביזנס אין סנטימנטים.

קובי מנדל

אשרות המשלחת הקונסולרית מברה"מ הוארכו ב־3 חודשים

מוטי בסוק

תוקף האשרות של המשלחת הקונסולרית הסובייטית בישראל הוארך אתמול בשלושה חודשים.

אתמול נפגשו במשרד החוץ בירושלים ראש המשלחת הקונסולרית גיאורגי מרטירוסוב, והמזכ"ל המדיני של המשרד ד"ר יוסי ביילין. ביילין מסר לאורחים, כי הוחלט להאריך את תוקף שהותם. השיחה נסובה על יחסי שתי המדינות, ועל ההתפתחויות בברית המועצות ובמזרח אירופה.

התקשורת בארה"ב מכינה קבלת פנים גדולה לעוואד

מוטי בסוק ווהבה מרום

הקונסוליה הישראלית בניו יורק דיווחה אתמול למשרד החוץ בירושלים, כי מובארק עוואד יתקבל בחמימות בניו־יורק על־ידי התקשורת האמריקאית.

אתמול נמסר, כי המשטרה תעשה הכל כדי שגירושו מישראל של עוואד היום לא יזכה לכיסוי תקשורתי. הקונסוליה בניו־יורק דיווחה אתמול לירושלים, כי למובארק עוואד מתוכננת מסיבת עיתונאים רבת משתתפים בניו יורק, מיד עם בואו לעיר.

עוואד יגורש ככל הנראה היום בטיסה ישירה מספר 885 של T.W.A לארה"ב.

אתמול הועבר עוואד לכלא ניצן, משם יועבר שעות אחדות לפני הטיסה לנמל התעופה בן־גוריון.

גופת ילד גרמה להפגנה סוערת בדהיישה

מנחם ענברי

במחנה הפליטים דהיישה שליד בית לחם פרצה אתמול הפגנה סוערת בשעות אחר הצהריים, לאחר שבבאר נטושה נמצאה גופתו של אחמד שעלאן ילד בן 13 תושב המחנה.

תושבי המחנה משוכנעים, כי הרגו אותו מתנחלים או חיילים. הצבא נאלץ לירות במפגינים ונפצעו שניים מהם.

סוחרי בית לחם הלכו בעקבות עמיתיהם בבית סחור הסמוכה, וביטאו את מחאתם על מדיניות "מכבש המיסים" בהסתגרות בכנסיית המולד.

סוחרי בית סחור מסתגרים בכנסיה של עירם מזה כמה ימים.

כוחות צה"ל שבאו למקום סגרו את השטח.

סימנים להאטה בפעילות

(המשך מעמוד ראשון)

מיליון דולר, כ־17 אחוזים פחות לעומת שני החודשים הקודמים.

ירידה בולטת נרשמה ביבוא של מוצרי צריכה, אשר ירד באפריל ובמאי ב־27 אחוזים לעומת הממוצע בשני החודשים הקודמים, שבהם היה יבוא של מוצרי צריכה גדול במיוחד. יצויין, שביבוא של מוצרי בני קיימא נרשמה ירידה של 36 אחוזים.

הסימנים של האטה השתקפו היטב בנתונים על יבוא של תשומות לייצור. בשני החודשים אפריל ומאי הסתכם הממוצע החודשי של יבוא התשומות ב־400 מיליון דולר; 16 אחוז פחות מאשר בחודשיים הקודמים.

ביצוא של סחורות נרשמה ירידה של 17 אחוזים באפריל ובמאי, לעומת פברואר ומרץ. היצוא הסתכם במאי ב־785 מיליון דולר.

היצוא התעשייתי באפריל ובמאי הסתכם ב־500 מיליון דולר בממוצע, כ־14 אחוזים פחות מאשר בחודשיים הקודמים.

בעקבות הירידה החדה ביבוא נרשמה באפריל ובמאי ירידה של 7.5 אחוזים בגרעון המסחרי. בחודש מאי הסתכם הגרעון המסחרי ב־317 מיליון דולר.

קריאות לחרם על מזמיני כהנא לדרום אפריקה ● מפ"ם דורשת:

להשעות את הפדרציה הציונית בדרא"פ מההסתדרות הציונית

ייתכן שהפדרציה בדרום אפריקה תבטל היום את ההחלטה להפגש עם כהנא

דני בירן

הפדרציה הציונית בדרום אפריקה תבטל היום את ההחלטה להיפגש בחודש הבא עם ח"כ מאיר כהנא — דעה זו הביע אתמול יו"ר הפדרציה, סולי זקר, בראיון מדרום אפריקה.

"הפדרציה הציונית של דרום אפריקה לא יזמה את ביקורו של חבר הכנסת כהנא בדרום אפריקה. הזמנתו נעשתה על ידי גופים פרטיים שזהותם איננה ידועה. החלטת הפדרציה נגעה רק לפגישה עם כהנא בעת שישהה בדרום אפריקה" — אמר אמש נשיא הפדרציה של עולי דרום אפריקה בישראל. הוא ציין, כי נגד ההחלטה הצביעו ששה מחברי הנהלת הפדרציה וביניהם נשיא הפדרציה — יוליוס ויינשטיין, שהוא נציג תנועת החרות, ואילו יושב ראש הפדרציה — סולי זקס מהפועל המזרחי — נמנע. בין המצביעים בעד ההחלטה היה גם נציג אחד של תנועת הבונים־דרור, ציון הרוכבר.

בתגובה לדברים אלה אמר אתמול המזכיר העולמי של "הבונים־דרור", צ'לו טוניק, כי הדיון בנושא הפגישה עם כהנא לא עמד על סדר היום הרשמי של ישיבת הפדרציה הציונית והענין כולו עלה במסגרת סעיף אחר שעסק בזכות השווה לחופש הביטוי. "נציג הבונים לא הבין בדיוק על מה הוא מצביע משום שההחלטה על אירוח כהנא הסתנגנה כבדרך אגב למהלך הדיון", אמר טוניק.

יושב ראש ההנהלה הציונית — שמחה דיניץ פנה במברק אל הפדרציה הציונית של דרום אפריקה ודרש לבטל לאלתר את הזמנתו של מאיר כהנא להופיע לפניהם. הוא ציין כי "גוף המאורח את כהנא אינו יכול למצוא את מקומו בין משתתפי הוועד הפועל הציוני, שאמור להתכנס בראשית השבוע הבא בירושלים".

נציג מפ"ם בהנהלה הציונית, דב סורד, הודיע כי הוא תומך בפנייתו של יושב ראש ההנהלה הציונית אל הפדרציה של דרום אפריקה והדגיש, כי הוא מוחה בחריפות על צעדה זה של הפדרציה הנוגד את החלטות הוועד הפועל הציוני.

מזכ"ל מפ"ם ח"כ אלעזר גרנות פנה ליו"ר ההנהלה הציונית ולוועד הפועל הציוני בתביעה לפעול בתקיפות נגד הסניף הדרום אפריקאי של ההסתדרות הציונית. "אם אמנם כהנא הוא אורח רשמי של הסניף הדרום אפריקאי, ואם הסניף שם לא יחזור בו מכוונתו אני תובע את השעיית חברותו של הסניף הדרום אפריקאי מתנועה הציונית" כתב גרנות.

אברי פישר, מזכ"ל הברית העולמית של מפ"ם, שיגר אף הוא מברק ליו"ר ההנהלה הציונית שמחה דיניץ. במברק אומר פישר, שהזמנת כהנא לדרום אפריקה עומדת בניגוד מוחלט לאושיות הרעיון הציוני ולהחלטות שנתקבלו במוסדות התנועה הציונית.

במברק לפדרציה הציונית בדרום אפריקה מחתה תנועת ר"צ על ההחלטה להזמין את כהנא כאורח הפדרציה.

בר"צ אומרים, כי עד היום הכיסוי ליחסים שמקיימת ישראל עם ממשלת האפרטהייד בדרום אפריקה היה הדאגה לקהילה היהודית שם. "בהזמנה שהזמנתם אתם מוכיחים למעשה, שאינם טובים יותר מן הממשלה שם, ושהתפישה הגזענית אינה מפריעה לכם, למרות שכיהודים אתם יודעים שבולנו היינו קורבנות הגזענות", נאמר במברק.

ג'סי ג'קסון והליגה הערבית תוקפים את דוקאקיס

דליה רפאל (ארה"ב), סי־צ

נציג הליגה הערבית בוושינגטון קלוביס מאקסוד, מתח בשבת ביקורת על הצהרת מועמד הדמוקרטים לנשיאות ארה"ב, מייקל דוקאקיס, כי אם ייבחר יעביר את השגרירות ארה"ב מתל־אביב לירושלים.

מאקסוד אמר, כי עמדה זו של דוקאקיס "פוגעת קשה ברגשותינו ובזיקה הרוחנית, ההיסטורית והלאומית שלנו לירושלים".

השגריר יעץ לדוקאקיס להתייעץ בנושא זה בחברים בכירים של המפלגה הדמוקרטית, דוגמת הנשיא לשעבר ג'ימי קארטר.

הכרת ארה"ב בירושלים כבירת ישראל והעברת השגרירות האמריקנית אליה "לא תוסיף לבטחונה של ישראל" — אמר אתמול ג'סי ג'קסון בתוכנית הטלוויזיה "מפגש העיתונות", ברשת אן.בי.סי.

ג'קסון אמר, כי שר החוץ שולץ "צדק באופן מוחלט", כשאמר ביום ה', בראיון לאותה רשת, שהכרה אמריקנית כזאת תהיה "טעות אדירה ועלולה להרוס את תהליך השלום".

ג'קסון, הכומר השחור, עדיין לא ויתר על מעמדו כמועמד המפלגה הדמוקרטית לנשיאות, למרות שיריבו, מייקל דוקאקיס, מחזיק כבר במספר הצירים הדרוש כדי לזכות במינוי המפלגה. הוא עומד בתוקף על כך, שיש לתת לו את המינוי המפלגתי לסגן־הנשיא ותפקיד מרכזי בעיצוב מצע־המפלגה.

ג'קסון הזכיר, כי כל הנשיאים של ארה"ב נהגו על־פי התפיסה שביטא שולץ, שהיא עמדתה הרשמית של ארה"ב מ־1967. ארה"ב אינה מכירה בירושלים כבירת ישראל והתנגדה כל השנים להחלת החוק על מזרח־העיר שנכבש במלחמת־ששת־הימים. מעמדה סופי של ירושלים, לפי המדיניות האמריקנית הרשמית, ייקבע במו"מ לשלום. וזהו גם הסיבה לסירובה של ארה"ב להעברת שגרירותה לירושלים.

באשר לדעתו האישית, אמר ג'קסון, כי "מה שאנו זקוקים לו הוא ביטחון לישראל, צדק לפלשתינים ושלום לשניהם", והעברת שגרירות ארה"ב לירושלים לא תתרום לאף אחד מהם.

השאלה הופנתה אל ג'קסון בהקשר לדברים שאמר השר שולץ ועל רקע העמדה השונה לחלוטין שביטא מייקל דוקאקיס, בראיון ל"לוס אנג'לס טיימס", לפני כשבוע, בו אמר, שהוא רואה בירושלים את בירת ישראל והמשכן הראוי לשגרירות ארה"ב.

נדחתה עתירה נגד בחירת "צעיר" במפלגת העבודה

דורית גפן

המוסד לבקורת של מפלגת העבודה דחה אמש את עתירתו של ד"ר יקותיאל שרעבי, אשר טען כי בבחירות שהיו במרכז מפלגת העבודה הוצא מרשימת 29 הנבחרים שלא בצדק.

שרעבי טען, כי על ועדת הבחירות היה להוציא מהרשימה את אפרים זינגר, נציג הצעירים, שקיבל פחות קולות ממנו, מאחר שאחד ה"משוריינים" שהוקפץ לתוך הרשימה, סאלח טריף הוא דרוזי, אך גם צעיר.

לעותרים ניתנה הזדמנות להעלות את כל תלונותיהם לפני המוסד לביקורת. עו"ד חיים קמחי יו"ר המוסד לבקורת של מפלגת העבודה ניתח בהחלטתו את הסעיף הרלבנטי בחוקה והוכיח, כי ההחלטה של ועדת הבחירות, בראשותו של עו"ד חיים צדוק, בליל הבחירות ניתנה כדין.

"להפסיק לשדר את הג'ינגלים של המערך והליכוד"

ח"כ גאולה כהן מחתה אתמול בשם סיעת התחיה נגד השמעת הג'ינגלים של המערך והליכוד בתור אות הפתיחה לפינת הבחירות בקול ישראל, תוך התעלמות מקיומן של מפלגות אחרות.

בכך, אומרת ח"כ כהן, יש הפרה גסה של חוק רשות השידור ושל חוק הבחירות. היא תובעת להפסיק את השמעת הג'ינגלים של המערך והליכוד, או להשמיע את הג'ינגלים של כל המפלגות.

קול קורא למען מועמדת ערביה לרשימת העבודה לכנסת

דורית גפן

סופרים, אמנים ואנשי ציבור יצאו אתמול ב"קול קורא" לחברי מרכז מפלגת העבודה בתמיכה בנלי כוכבי, המועמדת הערביה לכנסת הי"ב, לקראת הבחירות לדירוג הרשימה שיתקיימו ביום רביעי.

בין הקוראים ח"כ אבא אבן, הסופרים: רות אלמוג, יהודית הנדל, עמליה כהנא־כרמון, דבורה עומר, ארז ביטון, א.ב. יהושע השחקנית חנה מרון. כמו כן חתומים על הקריאה לובה אליאב, פרופ' גליה גולן, אפרים סנה וחנה זמר. ואישים ערביים כחנא חדר, חליל משעל, ד"ר רמזי מטאנס, אבו סנאן נואף מסאלחה ופדל נסאר.

במכתבם מציינים החותמים את היכולת המרשימה שהפגינה נלי כוכבי משך שנות עבודתה הצבורית כערובה לתרומתה לקירוב לבבות, שוויון ודו־קיום בשלום.

במפד"ל: עצרות, סדנאות ווידאו

דורית גפן

המפד"ל מתכוונת לפתוח את מערכת הבחירות שלה בעצרת המונים בירושלים בעוד שבועיים־שלושה — כך הוחלט אתמול בישיבת מטה בחירות המצומצם בראשותם של השר המר וח"כ שאקי. יו"ר מטה ההסברה, שאול יהלום, הציג במטה תוכנית מפורטת שבמרכזה שלוש עצרות: האחת בירושלים, השניה בשומרון והשלישית בעיר פיתוח.

כנסים אלה הם חלק ממבצעי הסברה ארצית שהמפד"ל מכינה בשיתוף משרד פרסום. בין הפעילויות מתוכננות הפקת רדיו וטלוויזיה הפקת קלטת וידאו לחוגי בית. כן יופקו עשרות אלפי אביזרי פירסום ועלוני הסברה.

יהלום דיווח למטה הבחירות של המפד"ל על מודל "תרשני ויהודי" שבנתה מחלקת ההסברה להפעלת סדנאות למעצבי דעת קהל, שישמשו גרעין להסברה הפוליטית. בסדנאות משתמשים במשחקי סימולציה ובטלוויזיה במעגל סגור.

"על המשמר" נמחק מתערוכת ה־40

(צילום: בועז לניר)

ורד לוי

הכותרת "על המשמר" כוסתה והוסתרה בנייר לבן בכל גליונות "על המשמר" שהודבקו על קירות ביתן צה"ל בתערוכת ה־40 למדינה. ה"צנזורה" נעשתה רק לגבי "על המשמר", בעוד שעשרות גליונות של "מעריב" ו"ידיעות אחרונות" נותרו עם שמם ללא שינוי.

שבועות אחדים לפני הקמת התערוכה פנה אלוף משנה יעקב ברלב, מרכז ביתן צה"ל בתערוכה, אל מזכיר המערכת ב"על המשמר" וביקש את עזרתו בהכנת הביתן. לאחר שעות של עבודה משותפת בארכיון יצא ברלב עם כמות גדולה של עותקי העיתון, במכתב תודה ששלח אל"מ ברלב למזכיר "על המשמר" כתב: "ברצוני להודות לך על הסיוע שהגשת לי בצילום כותרות העיתונים ממלחמות ישראל וכן בקבלת עיתונים להדבקה. בטוחני כי עזרתך תסייע בעיצוב תערוכת המלחמות בביתן צה"ל".

עם פתיחת התערוכה נדהמו חברי מערכת "על המשמר" לגלות כי שם עיתונם נמחק בצורה עיקבית מכל הגליונות המופיעים בתערוכה.

אל"מ יעקב ברלב אמר בתגובה, כי לא היתה כל כוונה נסתרת מאחורי המעשה. "אין פה שום עניין פוליטי, השיקול שלנו היה פרוזאי לחלוטין. מאחר שלא היה לנו מספיק זמן לאסוף גם גליונות מעיתוני בוקר אחרים כמו "דבר" ו"הארץ", רצינו למנוע אפליה, ועל־כן החלטנו להוריד את השם. אילו השארנו, היו באים "הארץ" ו"דבר" ומתלוננים על שלא פנינו גם אליהם. מובן שהיינו מודעים גם לאפשרות שתתעורר בעיה עם "על המשמר", אבל אישית, העדפתי להתמודד עם הבעייה הזו מאשר עם הבעייה הראשונה".

מערכת "על המשמר" פנתה במחאה להנהלת תערוכת ה־40 ודרשה לתקן את המעוות ולהסיר מיד את המדבקות המסתירות את שם העיתון.

מחר, יום ג' 14.6.88 בשעה 9.15
יתקיים יום־עיון בנושא:
מערכות תומכות וכלים לשיפור תיפקודם של מנהלים בתעשיה הקיבוצית
מיועד: למנהלים ולמעוניינים
מקום: באולם המוזיאון במדרשת רופין
סיום משוער: בשעה 15.30
פרטים נוספים: שלמה קבביה, טלפון: 053־688949
המחלקה לבעלי משק
מדרשת רופין
מדרשת רופין

צעירי הקיבה"א נפגשים
ביום ג' 14.6.88 בשעה 15.00 במועדון הקיבוץ הארצי
והפעם:
סידור עבודה ואקונומיה לבחירות
אילן רגב, יהודה מרלא

נער נורה למוות ביריחו
חשד: נהג „אגד" ירה בו

הפגנות רבות בגדה □ הוסר רוב העוצר ברצועה □ עובדים רבים יצאו לעבודה בישראל

מנחם ענברי, עתי"ם

ביום של הפגנות והשלכת בקבוקי תבערה נהרג אתמול ביריחו נער בן 16 סאיד מוחמד אל־חאיק. מקורות ערביים אומרים, כי הוא נורה משני כדורים, בחזה ובגב.

צה"ל והמשטרה חוקרים את נסיבות מותו, ובעיקר אם יש למותו קשר עם התקרית שהיתה בצהריים וכה ירה נהג של אוטובוס „אגד" על מיידי אבנים. בסביבות השעה 11.30 והשלכו אבנים על אוטובוס שנסע מירושלים לטבריה, ליד תל־סולטן. הנהג עצר את האוטובוס וירה בנישקו דרך החלון. הוא טען כי חש בסכנה.

תושב מחנה הפליטים דהיישה נפצע מירי קצין צה"ל ברגלו במהלך תקרית של יידוי אבנים אתמול אחר הצהריים.

מקורות צבאיים מסרו, כי אנשים רעולי פנים תושבי דהיישה יידו אבנים לעבר כלי רכב שנסעו בכביש ירושלים־חברון. במהלך היידוי האבנים הותקף קצין צה"ל באבנים ממקלעות. הקצין פתח באש ומן הירי נפצע תושב המחנה.

כוחות הבטחון אטמו את ביתו של תושב טול כרם עדל סוליימאן נאסיף, החשוד בזריקת בקבוק תבערה במרץ 1988 לעבר רכב של צה"ל ובזריקת בקבוק תבערה לעבר רכב משטרתי בחודש מאי.

בכפר ערבה שבאזור ג'נין נפצע צעיר במהלך הפגנה. חיילי צה"ל ירו לעבר המפגינים. האיש נפצע והועבר לביה"ח המקומי.

במחנה הפליטים של טול כרם נפצע שלושם צעיר מיריות סכין, לדברי מקורות צבאיים ניסה הצעיר לחטוף סכין שהיה בחגור של חייל צה"ל ובמהלך הנסיון נפצע מן הסכין.

במקומות רבים בגדה היו הפגנות אלימות מלוות בהשלכת בקבוקי תבערה, ומפגינים רבים נפצעו. בחברון למשל פרצה הפגנה של תלמידים של בית הספר התיכון „חוסיין". מייד עם תום הלימודים ולאחר פיזור ההפגנה, החליט צה"ל לסגור את בית־הספר. נמסר, כי מנהל המוסד והורי התלמידים הוזהרו בעבר אך ללא הועיל. הפגנות היו גם בשכם, במחנות פליטים רבים ובג'נין.

על קבטייה הוטל עוצר לצורך ביצוע מעצרים. בחסות העוצר המשיכו שלטונות מס ההכנסה לגבות מס מנישומים ולעקל רכוש. גם במקומות אחרים מנצלים את העוצר לצורך זה, בעיקר במולי־כות. בית החולים „שיפא" בעזה נמסר שבניגוד לאבחנה קודמת, נפגע הילד בן ה־9 שהובא לשם במוצ"ש רק בשריטה במיצחו.

אתמול לפנות בוקר הוסר העוצר מכל המקומות ברצועת עזה, למעט מחנה הפליטים אל בורייג'. עם בוקר הייתה תנועה גדולה מאד של תושבי הרצועה שיצאו למקומות עבודה בישראל. תנועת כלי רכב ערה הייתה גם ברחובות הערים.

מעטים יוצאים מעזה למכה

רק כ־250 מתושבי רצועת עזה נרשמו השנה לעליה לרגל למכה, לעומת אלפים שקיימו בשנים עברו את מצוות החאג'.

הרשמת המבקשים לקיים את מצוות החאג' ולעלות למכה הסתיימה אתמול בלשכות משרד הפנים של המינהל האזרחי ברצועת עזה והשנה היה מיעוט נרשמים. מייחסים את מיעוט היוצאים למכה בתוצאות האינתיפאדה, שהביאה לצמצום האמצעים הכספיים בידי תושבי הרצועה, וכן בשל חשש של התושבים לקשיים, כמו דרישות שונות של המינהל האזרחי להסדרת חובות והתחייבויות שונות, בתמורה לאישור היציאה למכה.

משא החקלאות הכבד

השר אריק נחמקין מחזיק בידיו אלפקה – ענף גידול חדש במצפה רמון (צילום: י.פ.פ.א)

בחלק הערבי של עכו אין אף מקלט ציבורי

עתי"ם

בעכו העתיקה, שבה מתגוררת אוכלוסיה ערבית של יותר מ־600 נפש, אין אף לא מקלט ציבורי אחד, לעומת 44 מקלטים בעיר החדשה, שמרבית תושביה יהודים.

הדבר נתגלה בדו"ח על הערכות הרשות המקומית בעת מלחמה.

דובר עיריית עכו אמר, כי העירייה ביקשה תקציבים להקמת המקלטים אולם עד עתה טרם נענתה.

צפיפות המגורים בעיר העתיקה נחשבת לאחת הגבוהות בעולם, וכל נסיונות העירייה והגורמים המוסמכים להוציא ממנה את התושבים, המתגוררים רובם ככולם במבנים מהמאה הקודמת עלו בתוהו.

המשכים

הממשלה החליטה על פעולה

(סוף מעמוד ראשון)

השרב. גם הוא עמד על חומרת הבעייה, ועל הצורך להחמיר עם הפושעים. יו"ר הקק"ל משה ריבלין פירט את הנזקים. נשרפו 6,800 דונם יער נטוע, 35 אלף חורש טבעי, ומעל ל־60 אלף דונם של מרעה טבעי. לדבריו, יש להפעיל מטוסים ומסוקים למלחמה בשריפות.

יעקב מרקוביץ, מישנה למנכ"ל במשרד הפנים, דיווח על מיעוט האמצעים שבידי שירותי הכבאות.

בטקס שנערך אתמול בכנסת, לרגל יום איכות הסביבה, אמר רה"מ שמיר:

„אי אפשר להסתכל באדישות בהחרבת כל הירוק והיפה בארצנו. כל תושבי הארץ, בין אם זה תפקידם ובין אם לאו, נקראים להתגייס ולעמוד בפרץ בעיקר באותם מקומות שבהם אסון זה פוגע. עלינו לעמוד בתקיפות נגד אלה הרוצים להחזירנו למדבר. הצלחנו כאן שטחים רבים מן המדבר, ועתה באים זדים לכלות את הישגינו, ולהשליט מחדש את המדבר ואת השנאה המלווה אותו".

היערכות מיוחדת

בעקבות גל השריפות החליטה החברה להגנת הטבע על הקמת מערך מיוחד של ציוותי כיבוי, שיסייעו בבלימת השריפות, בנוסף על ציוותי בתי ספר שדה שפעלו בכיבוי השריפות עד כה. מערך זה יהיה פרוס בכל אזורי הארץ, ויכלול צוותים וחוליות שבהם יקחו חלק, בנוסף על אנשי בתי ספר שדה, גם רכזי סניפים, חברי החברה להגנת הטבע וחוגי סיור בוגרים.

„גל ההצתות מחייב היערכות מיוחדת מעבר לסיוע שנתנו בעבר", אמר מזכיר החברה להגנת הטבע, מנחם זלוצקי.

הוא פנה לממשלה בתביעה להקצות משאבים כספיים לצורך הצטיידות בכלי כיבוי תקינים וחדשים.

שלושה חשודים

משטרת מרחב חיפה עצרה עד כה שלושה חשודים תושבי הכפר הערבי ג'סר א־זרקא כחשודים בהצתת אחת הדליקות ביום שבת בלילה. השלושה נעצרו לאחר חקירה מאומצת, ומפקד מרחב חיפה של המשטרה, תת ניצב יעקב חביב אמר, כי אחד החשודים מסר גירסה הקושרת אותו למעשה.

שתי דליקות נוספות שהיו אתמול היו תוצאה של הצתה על רקע לאומני ככל הנראה, ואילו הצתה אחת נעשתה על רקע של סיכסוך פלילי.

אתמול בצהריים פרצה דליקה ביער חדרה, ואולם מהמשטרה נמסר כי ככל הנראה האש פרצה כתוצאה מהחום הכבד, ואיש לא הציתה.

סגן מפקד המחוז הצפוני של המשטרה תת ניצב מאיר שדה אמר אתמול לכתבנו כי המשטרה כבר ערוכה למלחמה בגל ההצתות המחודש, וזאת לאחר שצברה נסיון בגל ההצתות הראשון שהיה בצפון.

תנ"צ שדה אמר כי קשה מאוד לגלות את המציתים בעוד מועד, אך סיפר כי המשטרה נערכה יחד עם כל הגופים העוסקים בדבר, ובתיגבור של כוחות משמר הגבול היא מקווה ללכוד את המציתים.

בתוך כך הוברר כי המשטרה מפעילה מטוסים בסריקות והקרן הקיימת מקיימת תצפיות של קבע בהרים וביערות. בצפון הארץ אירעו בחודש האחרון 26 דליקות, בשבע מהן נקבע כי היו אלה הצתות כזדון. בדליקות עלו באש 332 דונם אדמות.

נתפס תושב ג'בליה

תושב ג'בליה בן 22 נעצר אתמול על ידי אנשי מג"ב כשבידו חומר דליק בסמוך לצומת השירות המטאורולוגי.

אתמול סמוך לשעות הצהריים הבחין סיור מג"ב שהיה בצומת השירות המטאורולוגי בעשן מתאבק משדה קוצים במקום, ודמות שנראית מתרחקת מהמקום בריצה. אנשי הסיור פתחו במירדף אחר הדמות ועצרוה. בידיו של החשוד בהצתה נתפס חומר החשוד כספירט.

לא הצתה מכוונת

הדליקה שהיתה בשבת בנחל הבשור לא נגרמה כפי הנראה מהצתה מכוונת, אלא התפשטה לאחר שחקלאים שרפו שדה של חציר, ולא הצליחו לנתב את השריפה כראוי. כך עולה מתחקיר ראשוני של מכבי־האש בדרום.

לימוד כיבוי אש בתיכון

השר נבון הורה לאנשי משרדו לבדוק את האפשרויות הארגוניות והתקציביות של הקמת יחידות כיבוי אש מקרב תלמידי בתי־הספר העל־יסודיים. להערכת השר ניתן להדריך תלמידי תיכון בכיבוי אש, ולהפעילם בתיאום עם מפקח הכבאות של משרד הפנים, במסגרת המחוייבות האישית, או במסגרת היערכות מל"ח (משק לשעת חירום).

מנכ"ל המשרד, ד"ר שושני, פרסם אתמול חוזר מיוחד, המציין כי שריפות אינן נגרמות, אלא הן מעשי ידי אדם מצית. לפיכך מן הראוי שכל תלמיד יזעיק משטרה, או מכבי אש בטלפון.

כובתה הדליקה ביער רמות

מכבי האש, אנשי הקק"ל ואנשי משטרה השתלטו ביום א' לפנות בוקר על הדליקה שפרצה ביום שבת בלילה ביער רמות.

הדליקה פרצה במספר מוקדים בוואדי שביער רמות, כ־200 מטר משכונת „בנה ביתך" ברמות שבצפון מערב ירושלים.

ההסתדרות אישרה השבתת

(סוף מעמוד ראשון)

בדרום אמריקה", אמר יו"ר האגף. „אם לא נעמוד על הזכות הדמוקראטית של האיגודים, אנו עוד עלולים למצוא את ראשי האיגודים נתונים במעצר".

קיסר מזהיר

מנכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, אשר סיכם את הדיון הזהיר את ראשי לישכת התיאום של הארגונים הכלכליים מפני השבתה אפשרית גם בסקטור שלהם אם לא יכנסו לאלתר למו"מ רצוף ועינייני על הסכם תוספת יוקר חדש. ברוב קולות חברי הקואליציה ואנשי סיעות רצ, תר"ש ואיגוד העובדים הליבראליים, התקבלה ההחלטה בדבר השבתת המשק.

לא למפרק

הוועד הפועל סער דקות ארוכות סביב האירועים הקשים המלווים את סגירת מפעל הצמיגים אליאנס. שני חברי הוועד דוד איטח ורפי סוזרנא הטיחו כלפי צמרת ההסתדרות כי אינם מקיימים הבטחה „לפרק" את המפרק הזמני.

קיסר הודיע כי אם יתברר שניתן „לחיות", כדבריו, ביתר (עובדים, חברת העובדים והסתדרות) יבוטל מינויו של המפרק.

הבייפלר הודיע, כי על פי הסכם שהושג בסוף השבוע בהשתתפות קיסר וסגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי אפרים דילוני יפתח המפעל על פי ההסכם שנחתם זה לא מכבר בין נציגות העובדים לבין האגף לאיגוד המקצועי.

● בקבוק תבערה הושלך אתמול אחר הצהריים לעבר בית בו מתגוררת משפחה יהודית, ברובע המוסלמי בעיר העתיקה בירושלים. בקבוק התבערה התלקח, אך איש לא נפגע ולא נגרם כל נזק. (עתי"מ)

עמדת קיבוץ עין החורש לקראת מרכז מפ"ם 15.6.88

1. קיבוץ עין החורש קורא למרכז מפ"ם לשמור על חלקו של הקיבוץ הארצי בשביעיה הראשונה באותו יחס שהיה עד עכשיו.
2. קיבוץ עין החורש תומך בהמשך כהונתו של חבר הכנסת אלעזר גרנות כמזכ"ל מפ"ם עד ועידת מפ"ם שתיערך לאחר הבחירות.

הוועד הפועל של הקיבוץ הארצי אישר:

יוקם „בית מורשת" בגבעת חביבה
בני קיבוצים לא יועסקו עוד בשכר

יהודה צור

הוועד הפועל של הקיבוץ הארצי אישר אתמול ברוב גדול של 60 קולות נגד 36 את הקמת „בית מורשת" בגבעת חביבה. מזכירות הקבה"א ומוסדות התנועה יהיו אחראיות לתכנון המבנה, הקמת ועדה צבורית לגיוס משאבים, הרחבת צוות החיגוי, וההחלטה על שלבי הביצוע.

הדיון התקיים אתמול לאחר שמספר קיבוצים ערערו על ההחלטה הקודמת של הוועד הפועל מחודש נובמבר באותו עניין. לאחר ההחלטה הזאת התקיימו דיונים ב־15 קיבוצים וב־6 מהם התקבלו החלטות השוללות את הקמת בית מורשת. ההחלטות בעד ההקמה התקבלו ב־3 קיבוצים, ובקיבוצים נוספים התקיימו דיונים אך לא נמסרו החלטות.

רני טריינין מוועדת החיגוי הרגיש שמדובר בפרוייקט שישמש מרכז חינוכי לערכי תנועת השוה"צ והנצחה לקהילות תנועתיות שנחרבו בתקופת השואה בהשראת התפיסה שהנחה אבא קובנר. הוא גינה את הטוענים שמדובר בפיל לבן.

נציגי קיבוצים המתנגדים לפרוייקט הציעו שלא להקים עוד פרוייקט אלא להציל את התנועה הקיבוצית הנמצאת עתה בתקופה כלכלית קשה. יוסף נצר הציע לקרוא את הפרוייקט על שמם של מאיר יערי ואבא קובנר, כי הדבר יביא לגיוס כספים לפרוייקט. חייקה גרוסמן אמרה שזמן רב חיכו היא וחבריה שהדור השני ישא את מחקר השואה על גבו. היא ציינה כי הגיעה למסקנה, שבלי השוה"צ לא היה מרד בכלל ועתה צריכים להוכיח זאת.

עזרא רבין, מזכיר הקבה"א, הרגיש שהפרוייקט עתיד להבנות בעיקר ממקורות חוץ. קיימים בארץ ובחו"ל אנשים הקשורים לשואה ומסוגלים לשאת על גבם את הקמת המפעל.

העסקת בני קיבוץ

הוועד הפועל של הקבה"א שלל אתמול ברוב של 56 נגד 13 העסקת בני קיבוץ כשכירים בקיבוצים. נקבע שזוהו בלתי הולם את הערכים והנורמות הקיבוציות. בהתאם להצעת המזכירות הוחלט, שהמקורות התנועתיים של כוח אדם ומפני יועמדו בעדיפות לאותם קיבוצים „שהם רוב קיבוצי התנועה, שנמנעים מהעסקת בנים בשכר". יוסי עמית, מרכז מחלקת החברה בקה"א אמר כי כאשר התקבלה החלטה ברוח דומה לפני שנה דובר על 67 קיבוצים ועל 40 צעירים. ועתה מדובר ב־12 ו־14 קיבוצים ועל 80 עד 100 צעירים. הוא צופה הגדלת התופעה הזאת אם לא ישימו לה סייגים.

קריאות לחופש דת ומצפון בבריה"מ ובצ'כוסלובקיה

סי"ץ, רויטר

סמינר בלתי־רשמי, שהתכנס בשבוע שעבר במוסקווה בשולי החגיגות לרגל מלאת 1,000 שנה לנצרות ברוסיה, סיים את עבודותיו באישור החלטה, הקוראת, בין היתר, לשחרורם ולטיהור שמם של כל האסירים הפוליטיים ואסירי המצפון בבריה"מ.

הסמינר דרש, כי הצעת החוק לענייני דתות, שאותה מנסחים עתה, תשמש נושא לדיון ציבורי. משתתפי הסמינר האשימו את הכנסייה האורתודוקסית הרוסית ב„חוסר אונים מוחלט" בהגנה על אסירי מצפון.

ההחלטה דורשת להחזיר לידי הכנסייה את כל הכנסיות והרכוש שנלקחו ממנה שלא כחוק ולהחזיר לכנסייה היוונית־הקאתולית באוקראינה את מעמדה החוקי. כנסייה קאתולית זו סופחה בעל־כורחה על־ידי סטאלין לכנסייה האורתודוקסית, בשנת 1946.

גם בפראג

„אנו תובעים חופש פולחן דתי" — קריאה זו השמיעו המשתתפים בטקס הכתרת בישופים חדשים בצ'כוסלובקיה, שנערך בשבת.

בתום הטקס, התקהלו כאלף אנשים ליד ביתו של ראש הכנסייה הקאתולית בצ'כוסלבקיה, קארדינאל פראנטישק תומאשק, והשמיעו סיסמות בזכות חופש הפולחן הדתי.

אוליוור נורת' תכנן מבצע מתוחכם לחיסולו של קדאפי

סי"ץ

אוליוור נורת', שמילא תפקיד מרכזי בפרשת „איראנגייט", הציע בשעתו לנצל ללא ידיעתו את טרי וייט, שניהל משא ומתן לשחרור בני־הערובה בלבנון, כדי להביא את קולונל מועמר קדאפי למטה הראשי שלו בטריפולי ואז לפגוע בו על־ידי הפגזת המטה — מגלים עתה עיתונאים אמריקניים.

בספר, שקטעים ממנו התפרסמו במהדורה האחרונה של השבועון „יו.אס. ניוז אנד וורלד ריפורט", מציינים המחברים — דייוויד מארטין מסי.בי.אס. וג'ון וולקוט מ„וול סטריט ג'ורנאל", כי נורת' ביקש להשפיע על טרי וייט להציע פגישה עם קדאפי בטריפולי, ב־14 באפריל 1986. הוא ציפה, שמנהיג לוב ישהה בשעות הלילה במטה הראשי שלו, שהופצץ על־ידי חיל האוויר האמריקני.

תוכניתו של נורת' נדחתה וקדאפי לא נפגע בהפצצה האמריקנית, שנערכה ב־15 באפריל. כזכור, נהרגה אז בתו המאומצת ונפצעו שתי בנותיו.

יצא לרגע לרחוב בבראזיל — והגיע בטיסה לפאריס

סי"ץ

בראזילי בן 30, שטייל ביום ו' במרכז מסחרי בסאן פאולו בחיפוש אחר מתנת־נישואין לחבר, מצא עצמו כעבור שלוש שעות במטוס בדרכו לפאריס, כדי לבלות שם סוף שבוע — מתנת רשת טלוויזיה מקומית וארגון תיירות צרפתי.

„לוקחים אותך כבן־ערובה ליומיים בפאריס, עם אירוח בארמון וביקור בעיר הבירה, בתנאי אחד: אתה יוצא מייד, בלי לחזור קודם לדירתך" — אמרו לפדרו אוואנחליסטה נציגי הטלוויזיה הבראזילית והנציג המקומי של „בית צרפת".

אוואנחליסטה, רווק וטכנאי בחברת מחשבים, נבחר מתוך קהל של עוברי־אורח ונענה ל„חטיפתו" כשהוא לבוש בחולצת־טי ובמכנסי ג'ינס בלבד — מסר בפאריס מנהל „בית צרפת", גוף של משרד התיירות הצרפתי.

המאושר, מצוייד בדרכון ובאשרה שנופקו לו בתוך דקות ספורות, יצא לנמל־התעופה של סאן פאולו בליווי חמישה אופנוענים של המשטרה המקומית.

בצורת קשה פגעה בחיטה, בתירס ובכותנה בארה"ב

רויטר

בצורת קשה ביותר התפשטה מאיזורי החיטה בצפון־אמריקה לשדות הכותנה בדרום, והיא החמורה ביותר במדינה זה יותר מיובל שנים — מסרו מומחים למזג־אוויר.

„אין ספק, כי זה היה האביב הצחיח ביותר למן 1934" — אמר גייל מארטל, החזאי הראשי של חברת שירסון־למאן־האטון. „זה מצב נואש, אין ספק בכך."

הבצורת ייבשה את יבולי האביב של החיטה ושיבולת־השועל במדינות דאקוטה, בלמה את גידול התירס ופולי־הסויה באיובה ובאילינוי וייבשה כותנה שנזרעה זה עתה בשפך נהר מיסיסיפי. בעקבות כך, עלו המחירים בארה"ב כבצורה תלולה, מחשש למחסור בהמשך השנה.

שערי מטבע־חוץ בבנק הפועלים — 10.6.88

	היחידה	בנקנוטים: קניה	בנקנוטים: מכירה	העברות והמחאות: קניה	העברות והמחאות: מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.7108	1.7321	1.7219
דולר אמריקני	1	1.54	1.61	1.5752	1.5948	1.5858
מרק גרמני	1	0.90	0.95	0.9193	0.9307	0.9245
לירה סטרלינג	1	2.82	2.95	2.8660	2.9018	2.8878
פרנק צרפתי	1	0.26	0.28	0.2723	0.2757	0.2739
ין יפאני	100	1.24	1.30	1.2632	1.2789	1.2705
גילדן הולנדי	1	0.80	0.84	0.8176	0.8278	0.8236
פרנק שוויצרי	1	1.08	1.13	1.1000	1.1137	1.1078
כתר שבדי	1	0.25	0.27	0.2635	0.2668	0.2650
כתר נורווגי	1	0.25	0.26	0.2513	0.2345	0.2533
כתר דני	1	0.24	0.25	0.2417	0.2448	0.2430
מרק פיני	1	0.38	0.40	0.3870	0.3918	0.3897
דולר קנדי	1	1.27	1.33	1.2927	1.3088	1.3031
דולר אוסטרלי	1	1.23	1.32	1.2701	1.2860	1.2789
ראנד דר' אפריקני	1	0.42	0.59	0.7058	0.7146	0.7107
פרנק בלגי	10	0.43	0.45	0.4392	0.4447	0.4422
שילינג אוסטרי	10	1.28	1.34	1.3061	1.3224	1.3151
לירה איטלקית	1,000	1.21	1.29	1.2359	1.2513	1.2435

ברגע האחרון בוטל פרסום מכתב של פולארד בארה"ב

דליה רפאל (ארה"ב)

„מכתבים זועמים של ג'ונתן פולארד מהכלא מגלים חרדה פארנואית מפני ארה"ב" — כתוב בתוכן העניינים של המהדורה הראשונה של ה„וושינגטון פוסט", בצירוף הפניה לעמוד הראשון של ה„אאוטלוק", מוסף חשוב ויוקרתי של עיתון יום א'.

אולם, למרבה הפליאה, אין כל זכר לג'ונתן פולארד, למכתבים ממנו ולמאמר עליהם בעמוד הנזכר.

בירור מהיר מעלה, שמן המהדורות המאוחרות יותר של העיתון נמחקה גם ההפניה.

עורך מדור ה„אאוטלוק", דייוויד איגנאציוס, אמר ל„על המשמר", כי הדפסת הקטע על פולארד והמכתבים ממנו „עוכבה ברגע האחרון", לצורך מספר בדיקות נוספות, שהמערכת חשה כי יש צורך לבצע. „רצינו לעשות עוד מספר טלפונים." אמר. איגנאציוס הוסיף, שהנושא כולו חשוב, וראיה לכך, לדבריו, היא, שה„פוסט" מרבה לפרסם בעניין. גם הסיפור שעמד להתפרסם הוא טוב, מעניין ביותר וחשוב, אמר, וצפוי שאף תהיה לו השפעה על הקוראים. אולם, בעניין מסוים סברו, שיש צורך בבדיקה נוספת ולכן עיכבו את הדפסתו. כאמור, ברגע האחרון, כשתוכן העניינים היה כבר מוכן והועבר לדפוס.

להערכת איגנאציוס, יארך העיכוב כשבוע ימים. אך הדגיש, כי איננו יכול „להתחייב או להבטיח" שהסיפור אכן יראה אור. „אין בכוונתנו להחזיק אנשים במתח," אמר.

מקור אחר, שראה את הקטע שלא פורסם, אמר, כי לא מצא אותו מעניין במיוחד, אולם הוסיף, כי „עבורכם בוודאי יהיה מעניין יותר."

באחרונה נפגש עם ג'ונתן פולארד הישראלי אמנון דרור, שזכה בחודש אפריל באישור חסר־תקדים לבקר את אן וג'ונתן פולארד, כל אחד בבית־הסוהר שבו הוא מוחזק. מג'ונתן שמע הרבה על תנאי מאסרו ובעיקר על הבדידות המוחלטת שבה הוא מוחזק במשך השנתיים וחצי שבהן הוא כלוא. דרור סיפר, כי אחת הדרכים להיאבק בבדידות ולשמור על שפיות הדעת, בהן משתמש פולארד, היא כתיבת מכתבים, הרבה מכתבים. נראה, שבחלק ממכתבים אלה מדובר בסיפור „הרחוי" של „וושינגטון פוסט".

באשר לאן פולארד, הסובלת ממחלת־מעיים קשה, התרשם, שמצבה חמור ביותר וייתכן שנשקפת סכנה לחייה. בשבוע שעבר נודע, שאן הועברה מבית־הסוהר בלקסינגטון, במדינת קנטאקי, למתקן רפואי של שירות בתי־הסוהר ברוצ'סטר, במדינת מינסוטה, לשם טיפול במחלתה. אולם מחלוקת קשה פרצה כשנדרשה לחתום על מסמכי התחייבות שלא תשוחח עם עיתונאים, היא סירבה בתוקף לחתום.

האם שיחדה „קוקה קולה" את הרוסים?

רויטר, סי"ץ

חבר־מושבעים אמריקני גדול החרים מסמכים של חברת „קוקה־קולה", כדי לברר אם שילמה שוחד כדי לחדור לשוקי בריה"מ — מסר העיתון „אטלנטה קונסטיטיושן".

„קוקה־קולה" הגיבה, כי הטענות בדבר תשלום שוחד „חסרות־שחר".

העיתון מסר, כי מסמכי החברה הוחרמו על־ידי חבר־מושבעים פדראלי באטלנטה, החוקר, אם שילמה „קוקה־קולה" שוחד לאנשים בבריה"מ כדי לקבל רשות למכור את מוצריה במדינה זו. על־פי חוק משנת 1977, אסור לאמריקנים לשחד אזרחים של מדינה זרה כדי לכונן יחסי־עסקים.

לשיר נגד האפארטהייד

הזמרת מרים מקבה שרה באיצטדיון וומבלי בלונדון בקונצרט של 10 שעות, בהשתתפות אומנים מכל העולם, למען מנהיג השחורים בדרום אפריקה, נלסון מנדלה (צילום: איי.פי.)

עתון בכווית: אסאד וחוסיין עודדו את שולץ להמשיך

אורי הורוביץ

העיתון הכווייתי „אל־קבס", המסתמך על מקורות מהימנים, טוען, שהנשיא אסאד והמלך חוסיין עודדו את שולץ במסעו האחרון להמשיך ביוזמתו, על־מנת להביא לפתרון הסכסוך במזה"ת.

לדברי העיתון, אמרו סוריה וירדן לאמריקנים, שהם בעד השארת דלת פתוחה להמשך הדו־שיח עם ארה"ב. יחד עם זאת, ביקשו שני השליטים, כי מעתה יתמקד שולץ במאמציו מול עמדת ישראל, ולא מול העמדה הערבית, מאחר שהבעיה היא שישראל אינה מקבלת את העיקרון של שטחים תמורת שלום והכרה בזכויות הפלשתינים.

נפתחה ועידת האיידס הגדולה ביותר בעולם

סי"ץ, רויטר

כ־7,000 מומחים מיותר מ־120 מדינות השתתפו אתמול בשטוקהולם בפתיחת הוועידה הבינלאומית הי־4 למחלת האיידס, כדי לדון בהתקדמות הטיפול במחלה קטלנית זו ובפיתוח תרופות.

הוועידה תימשך חמישה ימים, בחסות ארגון הבריאות העולמי, וקרוב לוודאי שתוגש בה הכמות הגדולה ביותר של חומר מדעי שנמסר מעולם בוועידה — אמרו המארגנים.

רופאים אמרו, כי רוב החומר המדעי שיוגש לוועידה יתמקד ב„נושאי־לוואי" — שיטות חדשות לניסויים או תרופות העשויות להאט את התקדמות המחלה — ולאו דווקא במחקרים על תרופות כלשהן או נסיובים למניעת המחלה.

החוקר השוודי הבכיר האנס ויגצל אמר: „בקושי נדבר על נסיוב. כל הניסויים שנעשו עד עכשיו היו נייטראליים או שליליים. אך יהיה זה מפתיע אם לא נמצא תשובה בטווח הארוך."

יותר מ־360 מחקרים יוגשו לוועידה, ולמדענים בכל העולם תהיה גישה לידע של הוועידה באמצעות מסר־נתונים ממוחשב. המארגנים גם דאגו לפורום להיבטים סוציאליים, חינוכיים ופוליטיים של המחלה. כידוע, פוקדת המחלה בעיקר הומוסקסואלים ומכורים לסמים. אולם מצפים, כי מומחים יתארו גם איך מתפשטת מחלה זו בקרב האוכלוסיה הרגילה.

ראש ממשלת ירדן: אין לנו כל חילוקי דעות עם אש"ף

אורי הורוביץ

ראש ממשלת ירדן, זייד א־ריפאעי, הבהיר אתמול שוב, לעיתון הסעודי „שרק אל־אוסט", כי ארצו רואה עצמה משתתפת בוועידה בינלאומית שבה ישתתף גם אש"ף במעמד שווה למעמדם של יתר המשתתפים.

לדעתו, חייבת הוועידה להיות בעלת סמכויות ועליה להביא לפתרון הסכסוך במלואו. לירדן אין חילוקי דעות עם אש"ף ואין היא תומכת אף שעל מאדמת פלשתין. ירדן שואפת להגדרה עצמית של הפלשתינים. לדעתה, חשוב שהמעצמות הגדולות, בעיקר בריה"מ וארה"ב, יגיעו להסכם ביניהן בנושא המזה"ת, אמר ריפאעי.

הוא מתח ביקורת על תמיכתה של ארה"ב בישראל ועל סירובה ללחוץ עליה. לדעתו, בלי שינוי בעמדת ארה"ב או ישראל, לא תהיה התקדמות.

ירדן רואה בפסגת אלג'יריה הצלחה והיא מברכת על כל כינוס של שליטים ערביים ותומכת בקונסנזוס ערבי. ריפאעי הבהיר שוב, שירדן תומכת בהקמת כוח צבאי בין־ערבי משותף, שיעמוד מול כל איום מבחוץ.

ירדן קיבלה יותר מאש"ף לצורך סיוע לתושבי השטחים

מנחם ענברי

ועידת הפיסגה באלג'יר העניקה לירדן סכומים גדולים יותר מאשר לאש"ף לצורך הסיוע לשטחים. פרטים על גודל הסיוע עדיין אינם ידועים, אך קרוב לוודאי שהם נמוכים מהקצבות ועידת בגדאד לפני עשר שנים, שעמדו אז על 150 מיליון דולר מידי שנה.

בכך הביעו מדינות־ערב למעשה את עמדתם בעד שמירת מעמדה של ירדן בשטחים. בשלב זה יסייעו ירדן ואש"ף לשטחים כל אחד בנפרד, בצינורות המימון שלו, אבל המטרה היא שבשלב מאוחר יותר תתחדש עבודתה של הוועדה המשותפת.

העיתון המזרח־ירושלמי „א־נהאר" מסר לפני ימים אחדים, כי ירדן החליטה להרחיב את מעגל מקבלי הסיוע בשטחים. ההקצבות יועברו לגדה ולרצועה באמצעות המשרד לענייני השטחים ברבת־עמון.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומית
פתח תקוה
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת/מקומית
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מפורטת/מקומית הנקראת: „שינוי תכנית מפורטת מקומית מס' פת/1209/25".
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6378 חלקה 11 רחוב אבר־בנאל פינת נחלת צבי.
עיקרי הוראות שינוי התכנית: שינוי קו הבנין ברחוב אברבנאל, שינוי מס' מקומות מ־5 ל־4.
הודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3494 תשמ"ז עמ' 157 ובעיתון בוקר הצופה מתאריך 27.8.87 ובעיתון ערב חדשות מתאריך 29.8.87 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף על המשמר תאריך 27.8.87 בשפה הערבית.
שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
דב שיש
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
תאריך: 31.5.1988 — מחוז המרכז

הוועדה המקומית לתכנון ובניה
רעננה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
(להלן: החוק)
ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן: הוועדה המקומית) בקשה להיתר בניה בגוש 6582, חלקה 131, רח' גורדון 41. מהות ההקלה: 6% משטח המגרש — רהיטנו: 56% במקום 50% המותרים לפי תכנית רע/1/166.
כל המעוניין רשאי לעיין בתכנית, במשרדי הוועדה המקומית רעננה בשעות ובימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לוועדה המקומית במשרדי העירייה.
ב. הלמוביץ —
יו"ר הוועדה לתכנון ובניה

על היום

מדברים אל הקיר

שמיר אמנם הופתע לטובה מן הפגישה עם שוורנאדזה. אך בעניין הוועידה הבינלאומית נותר קשה כאבן ■

נפתלי היקר,

ראש הממשלה יצחק שמיר יצא מן הפגישה עם שר החוץ הסובייטי שוורנאדזה כמעט שבוי בקסמיו של המדינאי הסובייטי. שמיר, שער לפגישה זו ראה בכל סובייטי אוייב האורב כל הזמן לקיומה של מדינת ישראל, חזר מן השיחה עם שוורנאדזה כמי שחשף את סודותיה המופלאים של ה„פרסטרויקה" והשפעתה על המדינאים הסובייטים. אמנם לפניו צילו כבר אחרים את התמורות בברית־המועצות. אפילו הנשיא רייגן, מתנגד המשטר הסובייטי בעל הוותק הרב, מחזר עתה אחרי גורבצ'וב. אבל שמיר עצם את עיניו נוכח השינויים בברית־המועצות, שכן שמיר קבע לו עקרון, לפיו קיום הוועידה הבינלאומית לפתרון הסכסוך בין ישראלי לערבים הוא אסון לישראל. מה זאת ועידה בינלאומית" — לא יותר מאשר מהלך טאקטי, שבשלב הנוכחי מאפשר לכנס את כל הצדדים היריבים בסכסוך תחת מטריה אחת. שום דבר לא נקבע מראש, בוודאי לא תוצאות המשא ומתן, אך מוסכם, כי המעצמות הגדולות לא יכפו את הפתרון על הצדדים.

אכן, שמיר הופתע ממהלך הפגישה. אמנם יצא לו כבר לדבר עם מדינאים סובייטיים: בהיותו שר החוץ נפגש בזמנו עם עמיתו הסובייטי אנדריי גרומיקו (שבינתיים „הועף" לתפקיד נשיא הסובייט העליון), אבל מגרומיקו שמע לרוב את ה„נייט" הסובייטי היבש. זו היתה תקופה שברטם ה„פרסטרויקה", ולא רק תוכן הפגישות עם הנציגים הישראלים, אלא גם האווירה היתה לרוב עויינת.

שוורנאדזה הלך לפגישה עם שמיר כמי שהכין שיעורי־בית על אודותיו. הוא יכול היה, כפי שהיה מקובל במדיניות הסובייטית לפני כן, לקבוע מראש, כי חבל לבזבז זמן על דיבורים עם נץ כמו שמיר. אבל הסובייטים כנראה למדו היטב את המצב בארץ. הם יודעים, כי אמנם הם יכולים להגיע להבנה ולהסכמה עם שמעון פרס, אלא שזה אינו מייצג היום את מדינת ישראל. שוורנאדזה ניסה, איפוא, לפרק את חששותיה של ישראל בפני חד־צדדיותה של מוסקבה בסכסוך המזרח־תיכוני. כהוכחה לכך, אמורה היתה לשמש הצעתו, כי ברית־המועצות וארצות־הברית במשותף, העניקו ערבויות לקיום הוועידה הבינלאומית, ולאחר מכן גם יתנו ערבויות לקיום ההסדר בין הצדדים, הסדר, אשר יושג בעקבות שיחות ישירות ומתוך הסכמה בין הצדדים.

מכתבים לידיד

שמיר חייב היה להתרשם מגישתו של שוורנאדזה בכמה נקודות שאינן נוגעות ישירות לעניין הסכסוך באיזור. למשל, בעניין יהודי ברית־המועצות. ראשית, אפשר לדבר על הנושא בלי שהצד הסובייטי יטען „אל תתערבו בענייניה הפנימיים של ברית־המועצות". למעשה, הסובייטים מוכנים כעת להתיר יציאת כל היהודים הרוצים בכך, פרט לאלה שחלות עליהם מגבלות בטחוניות. שוורנאדזה טען בשיחה עם שמיר, שייתכן, כי בעקבות התמורות בברית־המועצות יחליטו רווקא יהודים רבים שכדאי להישאר בברית־המועצות. שמיר אמנם מצא כאן הזדמנות להסביר, כי יציאתם של היהודים נובעת „מטעמים לאומיים", אלא שטיעון זה דורש הוכחה לאחר שלאחרונה 90 אחוז מן היוצאים אינם באים לישראל אלא לארצות־הברית.

אמנם, מוסקבה עדיין נמנעת מלחדש קשרים דיפלומטיים מלאים, אבל שוורנאדזה מבטיח לקבל בעוד חודש את המשלחת הקונסולרית הישראלית במוסקבה, אם שר החוץ הסובייטי יקיים את הבטחתו („נקבל אותה כהכנס אורחים ידידותית"), הרי שלבניין שגרירות ישראל לשעבר ולעתיד (ישראל משלמת שכר דירה זה עשרים שנה עבור הבניין הריק מאז ניתוק היחסים) יתחילו להגיע יהודים סובייטים. הם יוכלו לקבל עצה ישירה מפי נציגים ישראלים על אודות הסיכויים להיקלט בארץ.

אבל בנושא העיקרי של השיחה, כלומר הוועידה הבינלאומית, נותר שמיר נוקשה כמו אבן, כמו קיר בטון. אך את זאת יכול היה שוורנאדזה לצפות ממילא, שהרי עמיתו האמריקני ג'ורג' שולץ התוודה לאחרונה בפומבי: „בעת השיחות עם שמיר היה לי רושם שאני מדבר אל הקיר". לשולץ הובהר רק בעת, שמאחורי התנגדותו של שמיר לוועידה הבינלאומית מסתתרת התנגדות לוותר על השטחים. אני מפקפק אם שולץ תמים עד כדי כך, אך הוא אמר זאת למקורביו מתוך כוונה שדבריו יודלפו ויפורסמו. שוורנאדזה אינו זקוק לתקופת לימוד ארוכה כדי ללמוד את עמדותיו של שמיר ושל הליכוד בכלל. את פגישתו עם שמיר פתח בשאלה האם ישראל מוכנה להחזיר שטחים תמורת שלום. שמיר התחמק מן התשובה ולא אמר את ה„לאו" הברור. אבל התשובה ידועה לא רק לסובייטים אלא גם לעם ישראל, בעיקר עתה לעת ימי הבחירות.

שוורנאדזה בשיחה עם שמיר מנסה להשלים את מלאכתו של שולץ. הוא מנסה להוכיח לישראל שאין לה מה לחשוש מפני עמדותיה של מוסקבה. חל שינוי אצלנו — אומרים הסובייטים — ואתם עדיין אינכם שמים לב, כי בעקבות השינוי אצלנו העולם כולו הולך לעידן של הידברות, וחיסול סכסוכים אזוריים. אנו יוצאים מאפגניסטאן, מסתלקים מאנגולה והגיעה גם העת לחיסול הסכסוך במזרח־התיכון.

הוא לא דיבר בוודאי במלים אלה, אך זהו תוכן המסר. איני בטוח האם שולץ ושוורנאדזה אינם פועלים במשותף לא רק לגבי תוכנו של המסר, אלא אף מתוך תיאום המהלכים הטאקטיים בין שתי המעצמות הגדולות.

שלך בידידות,
מארק גפן

דרך הישר לחקירה

שני עורכי „אל־סראט", בטאון האגודה האיסלאמית באום־אל־פאחם, הואשמו בהסתה ובהמרדה, למרות שזה שלוש שנים נוקטת התנועה קו מתון

קאסם זייד

בשבוע שעבר פשטו כוחות משטרה ושירותי הביטחון על משרדי „אל־סראט", בטאונה של האגודה האיסלאמית באום־אל־פאחם. הם החרימו חומר מערכתי, שבו בין היתר: חומר תיעודי על האינתיפאדה, תיק המכתבים למערכת וחומר מיוחד, שהכינו חברי האגודה האיסלאמית, לקראת הבחירות לעיריית אום־אל־פאחם. שני עורכי „אל־סראט", ד"ר סולימאן אג'בריה ושייח' עבדאללה דרוויש, הוזמנו לחקירה במשטרת מרחב־עמקים. השניים הואשמו בהסתה ובהמרדה ושוחררו בערבות עצמית.

ד"ר אגבריה, העורך האחראי, סיפר שאחד החוקרים אמר לו במהלך החקירה, שהתנועה האיסלאמית היא סרטן בגוף המדינה. שייח' דרוויש, העורך הראשי של „אל־סראט", סיפר שאחד החוקרים ליגלג על הכינויים שניתנו לאנשים שנפלו במהלך האינתיפאדה — „שוהדאא", חללים קדושים.

חומר החקירה של שני עורכי „אל־סראט" הועבר ליועץ המשפטי לממשלה, כדי שיחליט אם יש בחומר כדי להפליל את השניים. להזכיר, לפני שנה ערכו כוחות המשטרה והביטחון פשיטה דומה על משרדי „אל־סראט" והחרימו את תיק המכתבים למערכת וחומר נוסף על מחנה העבודה ההתנדבותי, שמקיימת האגודה האיסלאמית בעיר. נגד עורכי „אל־סראט" לא הוגשה כל תביעה. החומר שהוחרם לא הוחזר, על אף הפניות הרבות של חברי המערכת.

העורכים רואים בפשיטות על משרדי המערכת מעשה פרובוקטיבי, חסר־הצדקה. לדבריהם, כל החומר הנוגע לבטחון המדינה ולצבא, המתפרסם ב„אל־סראט", מובא לאישורה של הצנזורה. הם מספרים גם, שחלק גדול מן החומר, שמרביתו מתורגם מהעיתונות העברית ומועתק מהעיתונות הערבית־הישראלית, נפסל על־ידי הצנזורה.

שייח' עבדאללה דרוויש אומר, כי „אנו מעוניינים, שהיועץ המשפטי לממשלה וערכאות אחרות יפסקו פעם אחת ולתמיד, אם אכן יש אמת בטענת המשטרה שאנו מסיתים וממרידים. אנו מקווים, שהיועץ המשפטי ישים קץ להתנכלות המשטרה, כנו, שהיא מהווה פגיעה חמורה בחופש הביטוי ובחופש העיתונות".

הזדהות כן — אלימות לא

לדבריו, עד כה יצאו 24 גליונות של „אל־סראט". הקו המנחה בהם הוא הטפה לחזור (סוף בעמוד 8)

על הפרק

לוי עלייתו ונפילתו

איש השירותים האישיים

הממונה על מחוז ירושלים, רפי לוי, היו מהלכים בקרב השלטון הישראלי, האצולה הפלשתינית ואנשי כמורה ממזרח־ירושלים. טובות־ההנאה שלא היסס לקבל בגלוי, הובילו בין היתר להרשעתו

בצלאל עמיקם

הממונה הורשע. רפי לוי, האיש שהתרועע עם גדולי־ארץ ושרבים יוחלו לסתחו — איננו עוד כל־יכול. האיש שנשא במשרה רמת־המעלה והעוצמה של הממונה על מחוז ירושלים נמצא על־ידי בית־משפט אשם בעבירות של לקיחת שוחד, הפרת אמונים, סחיטה באיומים, עסקות במטבע־חוץ ונסיון לשידול להורחה בחקירה.

חוואג'ה לוי, כפי שכונה ברחוב הערבי פקיד משרד הפנים רפאל לוי שהאציל לעצמו סמכויות בלתי מוגבלות, הוא דמות בלתי שכיחה. שכן, לא רבים הם פקידי השלטון הישראליים, יכולים להצביע על מערכת מסועפת של קשרים אישיים עם פטריארכים וראשי כמורה נוצריים ממזרח־ירושלים.

לוי הוא מעובדי המדינה היחידים שרקמו יחסי ידידות אמיצים עם האצולה הפלשתינית ועם ראשי התושבים בשטחים. הוא היה גם יוצא ובא בבתיהם של שרים וראשי ממשלה. בישיבות מועצת עיריית ירושלים שמור היה לו מקום לימינו של ראש העיר.

חותנו, אבי רעייתו אלגרה, היה השר המנוח אליהו ששון. גיסו הוא שגריר ישראל היוצא ממצרים, משה ששון. גיס אחר הוא הח"כ המנוח עדי יפה, אשר ניהל את לשכותיהם של לוי אשכול וגולדה מאיר. בן־משפחה אחר שלו הוא יו"ר הכנסת, שלמה הלל.

משה דיין קידם

בשנות החמישים מונה רפי לוי כקצין מחוז לענייני מיעוטים, ומאז טיפח את קשריו הדוקים עם המגזר הערבי. באותם ימים רחוקים הכיר לוי את איש הכמורה הארמני, שנעצר יחד עימו הארכיבישוף עג'מיאן. כבר לפני המלחמה הכיר לוי לאחרון אישים ישראליים ידועים, כדיין וטדי קולק — קשרים ששימשו אותו לאחר מלחמת ששת הימים. בראיון עיתונאי סיפר פעם הארכיבישוף, כי לאחר שצה"ל כבש את העיר העתיקה ב־1967 — התייצב במעונו שר הביטחון המנוח, משה דיין, ועימו עוזי נרקיס ושלמה להט. עג'מיאן עזר לדיין להשיג עתיקות בזול ועל בסיס זה התפתחו ביניהם יחסי רעות עמוקים.

משה דיין לא שכח את שירותיו הטובים של רפי לוי. הוא קידם אותו לתפקיד סגן־הממונה למחוז ירושלים. לאחר פטירת הממונה, ש.ב. ישעיה, תפס רפי לוי את מקומו. המינוי היה לצנינים בעיניו של שר הפנים דאז יוסף בורג. הוא העדיף לראות בתפקיד את איש מפלגתו, שומר מצוות ויראי־שמים, אולם הלחץ של משה דיין גבר.

במסגרת תפקידו חלש רפי לוי על מתן כל השירותים המסופקים על־ידי משרד הפנים: הוצאת דרכונים, הנפקת תעודות־זהות, תעודות־לידה ומסמכים אישיים. בד־בבד כלל תפקידו את המעמד החשוב של יו"ר ועדת התיכנון המחוזית. בסמכותו היה עיכוב בנייה, זירוז פרוייקטים, שהוא חפץ ביקרם. לוי סייע לגורמים יחודיים לחכור אדמות כנסייה, שעליהן ניצבים היום בניינים מרשימים, כגון: מלון לורד, מלון הר ציון, בריכת השולטן, גנים ציבוריים, ועוד.

בנושא אחר סרב רפי לוי להפצרות חברים, ביניהם ראש עיריית ירושלים, טדי קולק: הוא דאג לגנוז את התוכנית להקמת אצטדיון הכדורגל העירוני. היה זה מחיר כדאי, כדי לרצות את הממונים עליו — אנשי הדת, העומדים ברשות משרד הפנים.

לאחר מלחמת ששת הימים חל בהדרגה נתק בין הכנסיות שבמזרח ירושלים, לבין אדונם לשעבר, המלך חוסיין. רפי לוי עמד מקרוב אחר המתרחש ומיהר למלא את החלל שהתהווה. הוא התארח אצל הפטריארכים, התיידד עימם, ואף הפיק מכך תועלת חומרית רבה. לוי דאג לכנסיות והיה עבורם כתובת. מעורבותו נעשה בחדרי־החדרים של בעלי הגלימות היתה כה רבה, עד שהפך לגורם המשפיע על בחירת הפטריארך היווני־אורתודוכסי. אופייני אולי הוא האופן שבו נעצר. רפי לוי שהה, שעה שהשוטרים חיפשו אחריו, בבית ידידו, הפטריארך הארמני עג'מיאן.

התערבות בוטה

שאהה עג'מיאן, שהיה שנוא על בני עדתו ושהודח מתפקידו, נהג להעניק טובות־הנאה לידידו, הממונה על מחוז ירושלים. רפי לוי גמל לו בהתערבות בוטה של ישראל בפרשת ההדחה ובניסיון לסכלה.

הרשעות רבות זקף בית־המשפט לחובתו של הממונה לשעבר. ביניהן כלולה האשמה של הפעלת איש כנסייה לצורך העברת אונקיות זהב מירדן לישראל. בפרשה זו נחשפה מסכת קשרים בין רפי לוי לאיש־כמורה בעל מעמד בכיר בכנסייתו. אי זה העביר מטילי זהב מירדן, בידיעתו ובעזרתו של רפי לוי. בתמורה קיבל הכומר תעודה מזוהרת, הנושאת את השם: אדם רם־מעלה. תעודה זו ודומותיה שניתנו על־ידי רפי לוי לאישים שונים כשוחד ריקות, מאפשרת לעבור באורח חפשי בגשרי הירדן, ללא עיכובים כלשהם.

אולם, לא רק מאנשי כמורה ידע רפי לוי להפיק תועלת. הוא קשר קשר עם תנא ג'נהו, אלמנתו של המוהר עתיר־הנכסים מרמאללה ג'נהו, שנרצח עקב שיתוף פעולה עם ישראל וקיבל תמורת זאת (סוף בעמוד 8)

אינתיפאדה ביחסי עבודה

תוך ימים תתלקח במשק מלחמת הכל בכל ● הפקידים נגד האוצר, ההסתדרות נגד התעשיינים ■ משאלתו של נגיד בנק ישראל להסכמה חברתית במשק לפני הבחירות נראית היום כחלום ליל קיץ לוהט ■ מכת החום הראשונה מחר, עם שביתת עובדי המדינה

לוי מורב

אוויר ההרים הקריר של קריית הממשלה בירושלים, החדרים המי־צוננים ומכוניות השרד הממוזגות לא יועילו הרבה לראשי משרד האוצר. קיץ לוהט ביחסי העבודה במשק הולך ומתרגש עליהם. חום יולי אוגוסט יהיה הלהיט לא רק בחנויות התקליטים. מכת החום הראשונה תבוא כבר מחר (יום ג' — 14.6.88) עם התחלת שביתתם של עובדי המדינה. 60 אלף עובדי הדרוג האחיד המתינו 14 ימי צינון כחוק.

מחרתיים (יום ד' — 15.6.88) יתפרסם מדד המחירים לצרכן. גם אם יהיה זה מדד נמוך, לעומת מדד אפריל, עדיין גדולים מאוד הסיכויים שאם לא מחרתיים, הרי כבר באחד באוגוסט (אחרי פירסום מדד יוני באמצע יולי) תגיע הצטברות עליות המחירים, מאז שולמה תוספת היוקר האחרונה, לשיעור המשולם המצטבר של 7% (70% משיעור ההתייקרות הכללי).

בעוד שלושה ימים (יום ה' — 16.6.88) יתחילו הפקידים המאוגדים בהסתדרות הפקידים, על־פי הנחייתו של האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, לעבוד באורח חד־צדדי, חמישה ימי עבודה בשבוע.

למשבר הבלתי פתור במערכת הבריאות הצטרפו, בשלב זה לא באורח פעיל, האחיות. הוסף לכל אלה את הבעיות במנועי בית־שמש, אליאנס ועכשיו גם באל־על והרי לכם נוסחה בדוקה למהומה כמעט כללית ביחסי העבודה במשק. כל זאת, חודשים ספורים לפני הבחירות, במהלכה של תעמולת בחירות קשה וחריפה בין מרכיבי ממשלת האחדות הלאומית.

גם הפירסומים האחרונים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ובנק ישראל בנושא השכר לא הועילו במיוחד לאוצר. כך התברר, שלמעלה ממחצית שיעור עליית התוצר בשלוש השנים האחרונות (10% מתוך 18%) באה בזכות עליית הפריון. אמנם מדובר בסקטור העיסקי, אבל בהיסטוריה הכלכלית הקצרה של ישראל שולמו תמיד תוספות שכר בעקבות עליית הפריון בסקטור העיסקי וגם בסקטור הציבורי, מכיוון שלא קיימת מדידת פריון בסקטור זה (השכר הוא הפריון).

בסוף השבוע התברר, על פי פירסומי הלמ"ס, שהשכר בסקטור הציבורי ברבע הראשון של 88 ממשיך להיות נמוך (8.4%) לעומת הרבע השלישי של 84 וגבוה רק ב־5.9% לעומת ערב יולי 85, (החודש בו הופעלה התוכנית לייצוב המשק). נתונים אלה מחריפים, יחד עם העובדה שרבים מהעובדים בסקטור הציבורי נאלצים לקבל השלמת הכנסה מן הביטוח הלאומי, את התחושה הקשה של העובדים.

תוך ימים תתלקח במשק מלחמת הכל בכל. הפקידים נגד האוצר, ההסתדרות נגד התעשיינים. משאלתו של נגיד בנק ישראל להסכמה חברתית במשק לפני הבחירות נראית היום כחלום ליל קיץ לוהט. שר האוצר בנה את הקרדיט הציבורי שלו (ושל מפלגתו) על כך שהוא נוטר הייצוב. האיש העומד בין דרישות העובדים לבין חידוש האינפלציה והמהומה הכללית. דימוי זה מתכרסם והולך מיום ליום. גם במפלגתו שלו גוברים והולכים הקולות לגלות מידה גדולה יותר של גמישות. אף אחד אינו קורא לכך, חלילה, כלכלת בחירות, אבל החשש לתבוסה באחד בנובמבר והכעס על הנוקשות של נסים יכולים לצבור תאוצה. גם המחליף המתאים קיים ועומד וממתין לרגע הנכון. יצחק מודעי יוכל בקלות להחליף את נסים, כמי שיעמוד מול שוברי המסגרות יחד עם פתיחת הברזים התקציביים.

ליגאל כהן אורגד „המקצץ הגדול" לא הפריע להפוך ערב הבחירות למורים הגדול מכולם. לשומרי אמוני סיני לא הפריע להרוס את ימית. למודעי לא יפריע כלל להיכנס למשרד האוצר כנוטר התקציב ובמקביל לפתוח את הברזים ככל שהדבר יידרש. נסים נהנה מגיבוי מלא של ראש ממשלתו, שהוא גם ראש רשימתו. אולם כבר ראינו בעבר (כמו במקרה הדולריזציה של יורם ארידור) כיצד יכולה תמיכה בלתי מסוייגת להפוך לעמידה רועמת מן הצד.

בניגוד למצב ששרר במשק ובממשלה ביוני 85, אין כיום לממלא מקום ראש הממשלה ויו"ר מפלגת העבודה שום אינטרס לשתף פעולה עם הליכוד ועם נסים. לשמעון פרס אין מחוייבות להביא את הנרוניה של כניעת ההסתדרות על מגש לליכוד. הוא מרכז את עיקר מאמציו בתחום המדיני וכך הופשי מזכ"ל ההסתדרות לנהל את מאבקיה בחופשיות רבה יותר.

הקרב המיידי יהיה אמנם על הסכם שכר חדש כלומר, על תוספת שכר לעובדי המדינה, ושבוע העבודה המקוצר, אבל תשלום תוספת היוקר הוא הנושא הכבד וזאת למרות שלכאורה אין הוא כלל מעניינו של משרד האוצר. ההסכם הפורמלי הוא בין ההסתדרות והמעסיקים. אלה טוענים: א) אין הסכם ולכן לא ישלמו, ב) אין ממה לשלם, וג) אם לשלם אז שמישהו אחר (כלומר האוצר) ידאגו לרווחיות הייצור ובמיוחד לרווחיות היצוא לשוק הדולר, שנפגעה בגלל הקפאת שער החליפין של השקל כלפי הדולר.

כך הופך האוצר צד במאבק שאין הוא חלק ממנו באורח פורמלי. וכאן המצב הרבה יותר מורכב ומסובך מבחינתה של הממשלה. שביתה בסקטור הציבורי, עם כל אי־הנוחות הכרוכה בכך, איננה מתקרבת אפילו לשביתה או לעיצומים בסקטור העיסקי. וברור כיום שבעניין תוספת היוקר הולכת ההסתדרות להיות נוקשה ונחרצת. הימנעות של המעסיקים מתשלום תוספת יוקר באחד ביולי או באחד באוגוסט עלולה לגרור את המשק כולו לשביתה כללית עם כל מה שמשתמע מכך, שלושה חודשים לפני יום הדין. אפילו קיר חוק ונוקשה כמו ראש הממשלה עלול להיסדק מכך.

התלקחות חדשה ב„אליאנס" בסוף השבוע שעבר. התחזית: קיץ לוהט

שקט קנוי, שקט זמני

יוסף שמי

במגישה עם כתבים אמר מנכ"ל אל־על רפי הרלב, כי חלה ירידה בסך התיירות הנכנסת במטוסי אל־על בכ־20%־30% לעומת שנת 1987 ו־30% לעומת התחזית. הנתונים מתייחסים לחודשים אפריל, מאי, יוני ואף יולי, כפי שהדבר משתקף ב„סל ההזמנות". בקו האטלנטי הירידה לעומת החזוי היא 14%־33%, תלוי איזה חודש לוקחים בחשבון. בקו לונדון — תל־אביב השיעור המקביל הוא 11%־28%, מצרפת — 5%־52%. לאור המצב הכינה הנהלת אל־על תקציב מעודכן האמור להביא לכך, שבסיכומה של שנת 1988 תצא החברה עם מאזן מאוזן. כדי להגיע למצב מיוחל זה מחברים טיסות, משתמשים במטוסים קטנים יותר, חונים חניות ביניים באירופה, כאשר מטיסים נוסעים לארה"ב. בקו האטלנטי משתמשים במטוס בואינג 767 במקום בואינג 747. כאמור, על התקציב להיות מאוזן, אחרי העידכון המראה ירידה בהכנסות בסך־32 מיליון דולר, ואחרי איזון ההפסד בנוסעים על־ידי שיפור ההכנסות מהובלת מטען והשכרת מטוסים. הנחה אחרת היא, שלא יהיה יקור במחיר הדלק, לא יחול שינוי בשער הדולר, לא בארץ ולא באירופה. ירידה נוספת בשער הדולר תגרום להגדלת ההוצאה לכוח האדם, המועסק בשלוחות החברה באירופה. בין ההנחות המשוערות גם הנחה, שלעובדים לא יתנו שום תוספות שכר.

בדברים אחרים כמו מחירי הדלק, אין להנהלת החברה אפשרות פעולה ממשית. בנושא השכר — כן כך חושב רפי הרלב. ובסך־הכל אין העובדים נדרשים לתרום משכרם או מהטבות שיש להם, כדי לחלץ את החברה ממצוקתה, אמר. הבכירים באל־על כבר ויתרו על תוספות שאושרו להם מכוח הצמדתם למנכ"לים ולעוד קבוצות „מיוחדות" במשק. עכשיו זה הזמן שהעובדים יבינו, מה עלול לקרות אם וכאשר לא יתחשבו במצב שנוצר.

„המצב שנוצר" כבר גרם לצעדים ממשיים, אומנם לא נגד העובדים הקבועים, אך בעיקר כנגד הזמניים. פוטרו 27 אנשים, וצפויים עוד פיטורי — 23 נוספים. כך שהסיכום יפגע ב־50 עובדים. אצל העובדים הקבועים חל צימצום בכמות השעות הנוספות. העובדים קיבלו בונוס עבור השנה שעברה, בגין תוצאות טובות השיגה החברה. הכסף ממתין לאישור האוצר. זה לא בידי מנכ"ל אל־על. העובדים טוענים, כי אין הם מוכנים לוותר להנהלה ותובעים תוספות שכר וזכויות פנסיה. החברה היא מסחרית, אומר הרלב, זה לא מפעל החי על חשבון תקציב המדינה. ההנהלה אינה מוכנה לרכוש שקט תעשייתי לשנה זו, בדרך של חלוקת כספים וגרירת החברה להפסדים. שקט „קנוי" טוב רק לשנה ולא ליותר.

נציגות העובדים אומרת כנגד זאת, כי קשיי החברה הם בעיותיה של המנכ"ל וחבר עוזריו. הם, כנציגות העובדים, יפעלו כדי לאלץ את ההנהלה לגלות רוחב לב. אך מדבריו של מנכ"ל אל־על אפשר להבין, כי אין הוא מוכן לשום סטיה מהקו. הפגיעה בדמות החברה כשיטת מאבק כנגד אל־על והמנכ"ל שלה, רק תגרום להפסדים גדולים יותר וזאת בשל צימצום במספר הנוסעים. אם כך יקרה, לא יהיה מנוס מפיטורים נוספים במתכונת הדומה לפיטורים מלפני חמש־שש שנים.

אגב כך האשים רפי הרלב את העיתונות ואת העיתונאים כנותנים סיוע למבקשי רעתו של המוביל הלאומי, בריצתם אחרי „הכותרת". אך באותה נשימה אמר גם מנכ"ל אל־על, כי הוא מרגיש שהיו לו אי־הצלחות במגעים עם העובדים. הוא לא הצליח להגיע להבנה הדדית עם נציגות העובדים. המצב לא היה טוב בעיקר בשנה וחצי האחרונים, והדבר מצא לו את ביטויו ביחסיו עם הטייסים. אך מנכ"ל המוביל הלאומי אינו מוכן להוציא מסקנות אישיות מכישלונו זה.

מאבק לחיסול הלא, לא, לא

יתכן שעצם האיום להשבתה כללית בשירות הציבורי יספיק והדבר לא ייצא לפועל. אך אם האוצר יעמוד על סרבנותו, יכנס המשק למעגל סיכסוכי עבודה, ששום תירוץ לא יוכל למנוע את חובת ההסתדרות לעובדים ולעצמה

אבשלום קווה

הוועד הפועל של ההסתדרות החליט אתמול, כצפוי, לאמץ את הצעת האגף לאיגוד מקצועי ולהשבית את השירות הציבורי בעוד שבועיים. צעד זה נועד לזרז את הדיונים על הסכמי שכר חדשים בשירות הציבורי ועל הסכם תוספת יוקר חדש ולמנוע את גרירת הדיונים אל תוך תקופת מערכת הבחירות או אל בהרכבתה של ממשלה חדשה.

בעבר הרחוק והקרוב של הסכמי השכר נקבעה מעין „ברית" בין ההסתדרות לממשלה: ככל שירחק מועד החתימה של ההסכמים החדשים, כך יטב לכולם. האוצר יחסוך סכומי כסף לא מבוטלים וההסתדרות תשיג הסכמים טובים יותר, בעיקר בסעיפי התנאים הנלווים. עתה החליטה ההסתדרות לשבור ברית זאת.

הסיבות לפיצוץ הדיונים בשבוע שעבר, דיונים שהתקיימו בין נציגי האוצר וראשי האגף לאיגוד מקצועי וראשי האיגודים המקצועיים, נעוצות הן בסחבת בדיונים והן בשימוש ההולך וגובר מצד המעסיקים בבתי־הדין לעבודה.

בתחילת השנה הבטיחו ראשי ההסתדרות, שהדיונים על הסכמים חדשים הן בסקטור הציבורי והן במיגזר הפרטי יתנהלו עוד בטרם יסתיים תוקפם של ההסכמים היוצאים. עמדתו של שר האוצר משה נסים היתה לאו מוחלט: לאו לחידוש הסכמי הסכם תוספת היוקר, לאו לחידוש הסכמי השכר והמסגרת ולאו למתן תוספות שכר. ראשי ההסתדרות נאלצו לפתוח במערכה כדי לחסל אותו „לאו", וכך קירטע המשא ומתן אל תוך הקיץ, כאשר מועד סיומם של ההסכמים הישנים מתרחק והולך, והחדשים עדיין אינם נראים באופק.

סכסוכי עבודה

ההסתדרות העניקה למספר איגודים, במסגרת שינויים בחוקת ההסתדרות, יותר חופש פעולה או בלשון אחרת אוטונומיה מורחבת, המבחן של האיגודים הינו ביכולת שלהם להתמודד לבדם מול המעסיק שלהם, ללא הצורך בהסכמי המסגרת. ראשי האיגודים האקדמיים נפגשו מספר פעמים עם ראשי האוצר, אך לכלל התקדמות לא הגיעו. הללו נאלצו להכריז על סכסוכי עבודה. הם קיימו שביתת אזהרה בת יממה, ועתה שרויים מגורים שונים תחת עיצומים. הדבר לא הוציא את המעסיקים מעמדת השליטה, והיה צורך בצעד רחב ודרסטי יותר של הכרזת סכסוך עבודה בכל השירות הציבורי, תוך איום מפורש להשביתו בתום תקופת הצינון.

הסתדרות עובדי המדינה עומדת להשבית את יחידות הממשלה השונות כבר מחר. האיגודים האקדמיים (מהנדסים, הנדסאים וטכנאים וכן אקדמיים במדעי החברה והרוח) אמורים להצטרף אליהם כיום חמישי הקרוב. הסתדרות הפקידים הורתה ל־150 אלף העובדים הכפופים לה לעבור לשבוע עבודה מקוצר חד־צדדי, החל מה־17 בחודש זה. שאר האיגודים, שרובם מצומצמים מספרית, אך יש בהם שפגיעתם קשה לא פחות מהאיגודים הגדולים, אמורים להצטרף למעגל השביתות, בתום תקופת הצינון בת השבועיים.

הישגים מתקבלים על הדעת

שביתה כללית של 450 אלף איש, תחת הנהגתה של ההסתדרות, אשר קיבלה חיזוק לא קטן במצעד האחד במאי האחרון, היא הפגנת שרירים כלפי שר אוצר. „סלע קשה", כהגדרת חיים הברפלד, כלפי אדישות חברי הכנסת מטעם מפלגת העבודה וכלפי המעסיקים השונים שיתחילו להתייחס לאיגודים ולהסכמים ברצינות. עגלת המשא ומתן חייבת להתחיל לנוע בקצב ולהגיע לנקודת הסיום תוך פרק זמן קצר, עם הישגים מתקבלים על דעת ההסתדרות, האיגודים המקצועיים והעובדים, זאת היא פחות או יותר בשורת המאבק ההולך ומסלים.

האיומים בהשבתה הכללית נועדים גם לאותת למעסיקים הפרטיים לגנוז את התוכנית שלהם, שלא לשלם את תוספת היוקר הבאה ולזרז את הדיונים, כדי להגיע להסכם חדש בנושא זה, בטרם יתחילו גלגלי הבחירות לחרוק. מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, הזהיר אתמול, כי אם לישכת התיאום של האיגודים הכלכליים (הזרוע הביצועית והשלטונית של המעסיקים הפרטיים) לא תשב לשולחן הדיונים, היא מסתכנת גם בשביתה בסקטור שלהם. על הסכם תוספת היוקר אמר אתמול קיסר, כי „זהו הסכם שאין צודק יותר ממנו במשק".

השימוש בבתי־הדין נעשה לאחרונה לרעה חולה מבחינת ההסתדרות. האחרונה איננה אוהדת במסורת הצדק לא של בתי־הדין לעבודה ולא של בתי־הדין האחרים. בשנה האחרונה התקבצו שורה של פסקי דין המורים, כי הערכאות והטיעונה כלפי ההסתדרות עברו מהרחוב להיכלי הצדק. אולם לא בכך העניין: מעסיקים שונים, בהכוונה מגבוה הגבירו את פניותיהם אל בתי־הדין. אחד משופטי בית־הדין לעבודה אף קבע בפסק הדין „היסטורי", כי לאגף לאיגוד מקצועי אין זכות חוקית להכריז על סכסוך עבודה. הגדיל לעשות בית־הדין הארצי לעבודה בעניין הכרזת סכסוך עבודה בתעשיה האווירית, שהורה להסתדרות לבטל את הכרזת הסכסוך.

בהסתדרות רואים בפניות המתרבות וההולכות אות לכך, שהאוצר והמעסיקים הציבוריים מעוניינים לא לנהל משא ומתן ולהחנוק את זכויות המאבק המקצועי. הברפלד הזהיר אתמול בישיבת הוועד הפועל, כי אם תימשך מגמה זאת, לא ירחק היום שראשי איגודים מקצועיים ימצאו את עצמם מאחורי סורג ובריח, הזכויות הדמוקרטיות של האיגודים המקצועיים יפגעו אנושות, ובארץ ינוהג משטר הדומה למשטרים האפלים הקיימים בדרום־אמריקה.

יתכן, כי עצם האיום להשבתה יעשה את פעולתו והדבר לא יצא לפועל. אולם אם האוצר יעמוד על סירבנותו, יכנס המשק למעגל של סכסוכי עבודה ושום תירוץ אזרחי או ביטחוני זה או אחר לא יוכל למנוע את חובת ההסתדרות לעובדים ולעצמה, חובת המרד בשלטון אנטי־פועלי ואנטי־סוציאלי.

הולכים בגדולות

דב בר-ניר

יורשה לי להביא מובאה מדברי השר משה ארנס ב"מעריב", ומאחר שלא הוכחשה, סביר להניח כי היא הובאה בשם אומרה. הרי היא לפנינו בכל תפארתה הלשונית והתבניתית: "מפלגת העבודה היא תנועה שארץ-ישראל גדולה עליה, או לחילופין, מפלגת העבודה קטנה בשביל ארץ-ישראל. ארץ ישראל גדולה מדי על שר הביטחון יצחק רבין — הוא האיש האומר שהתעשייה הבטחונית גדולה מדי בשביל ישראל. אני חושב שהוא קטן מדי בשביל התעשייה הבטחונית".

עד כאן דברי הבלע של שר, שהישגיו המרשימים עולים כידוע עד לב השמיים. אינני יודע מדוע דוברי מפלגת העבודה אינם מעמידים אדם כזה במקומו, וביתר שאת כאשר ריח הבחירות הקרובות עולה באפו, לפי מיטב המסורת הפופוליסטית-דמאגוגית ש"קדשה" כבר במדינות אחרות, ודי, למשל, בלשון הזהב של להפן בצרפת.

אשר לי, אעמיד, קודם כל, את העובדות ההיסטוריות על מקומן תכונה את ארץ-ישראל "הגדולה", ולא הקטנה, כבש הרמטכ"ל יצחק רבין (עתה חבר מפלגת העבודה) במלחמת ששת הימים. את התעשייה הצבאית, זו "הגדולה" בנה שמעון פרס (עתה חבר מפלגת העבודה) כמעט מן המסד ועד לטפחות: היכן היה משה ארנס בשני המבצעים "הגדולים" הללו? בשום מקום, במפורש בשום מקום, ואין לו בהם, ואגב, בכל מפעל לאומי אחר, שום חלק ונחלה.

מלבד היותו פרופסור לאווירונוטיקה ניתן לתארו כבעל פה גדול ומעשה קטן. אך על מנת לא לקפחו, אציין שהוא נמצא בחברה טובה — כל חבריו, כל חבריו בממשלה — אנשי חירות ואנשי הליבראלים — כולם-כולם הם באותו מעמד: ללא כל ביוגרפיה צבורית, ללא כל הישגים לאומיים ובקיצור, ללא כל ביוגראפיה אישית ראוייה לשמה.

היש צורך לספור על האצבעות מה עשה קורפו, מה עשה מודעי, מה עשה שריר, מה עשה יורם ארידור, מה עשה דוד לוי (בסדר, פועל בניין), מה עשו כל השאר, פרט לאלה שצמחו מתוך עיירות הפיתוח, לפי קנה-המידה של משה ארנס, קרי: מעשים גדולים? היחיד שבלט ביניהם היה מנחם בגין, שגם ביחס אליו ניתן לתהות כיצד, בכל זאת, השכיל "לגרש" את האימפריה הבריטית הגדולה ב-180 רובים בס"ה, כפי שהתברר כאשר יצא מן המחתרת, עם כינונה של מדינת ישראל.

אינני חייב להגן על מפלגת העבודה, אך עובדה ראוייה לציון היא שכמעט כל אלופי צה"ל, ממלחמות הקוממיות ועד להפיכתם לאלופים במילואים, כמעט כולם-כולם, אנשי המבצעים המלחמתיים הגדולים, היו ונשארו אנשי תנועת העבודה ואנשי מפלגת העבודה. בנרות אולי תמצא אודים מוצלים כאלה בימין הליבראלי והפופוליסטי. הוא הדין בבניין הכלכלה הישראלית — זו "הגדולה" לפי מושגיו של משה ארנס. החל מקפלן, דרך אשכול, דרך ספיר ועד לאחרון שרי האוצר מטעם מפלגת העבודה — כולם-כולם היו אדריכליו של המשק הלאומי הישראלי. לעומתם, בעלי היומרות הגדולות, החל משמחה ארליך ועד למשה נסים, איש מהם לא רשם לעצמו שום הישג ושום מבצע לאומי ראוי לשמו, וכולם-כולם, או שהפריחו את הבאלון הנפוח של האינפלציה, או שרישרשו בביצת ה"ייצוב" והמיתון, ללא כל צמיחה מחודשת של הכלכלה הקופאת על שמריה. היסטורית, כל אנשי הליכוד הם חסרי ביוגראפיה, בעלי פה גדול ומעשים קטנים, גמדים היו ונשארו וכל "גדולתם" נעוצה בזיכרון הקצר של דעת-הקהל הישראלית. הנשטפת עתה גלי-גלים פראזילוגית "לאומית" ללא כל כיסוי.

נסים ממשיך לחייך

יעקב שוצברג

התמוטטות מערכת הבריאות גובה קרבנות בחיי אדם, ואילו האיש האחראי להרס המערכת ממשיך לחייך. יתכן כי חיוכו איננו אלא מסיכה המסתירה אטימות, ואולי גרוע מכך — חוסר בושה. במיתולוגיה היוונית מסופר על צו שיצא מאת זיאוס ראש האלים — לחלק בין כל בני אנוש מנת בושה. היוונים הבינו, כי הבושה הינה מרכיב אינטגרלי במערכת המוסרית המדריכה את התנהגותו המוסרית של האדם. ככל הנראה נשכח השר נסים במהלך אותה חלוקה.

באחרונה הודגלנו לראות את שר האוצר בפוזה של מושיע לאומי, בעל-בית טוב שרק הוא היחיד היודע לפעול לטובת כלכלתנו החולה. מן הראוי להזכיר לו, ולציבור, כי שר אוצר זה נמנה עם השותפים החשובים למהפך ב-1977 לנושא באחריות יחד עם ארליך, ארידור ואחרים להרס המשק הישראלי בעטיה של "הכלכלה הנכונה" של הליכוד. היכן היה השר נסים, כאשר בשנת שלטונו הראשונה של הליכוד החל הסחרור האינפלציוני שהגיע עד ל-450%, ויתר חלקי המשק התמוטטו? הוכו קשות על-ידי מדיניות הליכוד? לנסים, שכל מעייניו נתונים להחזרת הצמיחה למשק, מן הראוי להזכיר כי בכל העשור האחרון עלה התוצר הגולמי המקומי לנפש במחירים קבועים רק ב-7.1%, לעומת 47% בעשור שקדם לו, בעת שלטון המערך. כלומר, היוזמה הפרטית,

משה נסים

היכן היה כשחילקו את הבושה?

על-פי האידיאולוגיה של ארליך, ניסים וחבריו אמורה היתה להביא לשגשוג ורווחה, נחלה כישלון מחפיר ויידרשו שנים רבות כדי להחזיר את קצב הצמיחה שהיה לפני עלות הליכוד לשלטון.

בראיון ב"על המשמר" לסיכום שנת 1987 סיפר השר נסים, כי "יש לנו חוב לאומי אדיר של 105 מיליארד שקל". אכן נכון, ועדות לכך ההכרח להפריש מכלל התקציב של שנת 1988 כמעט מחצית מסכום זה, כ-24 מיליארד שקל, לתשלום חובות. הרי רובו של חוב זה נצבר באותו עשור, החל מ-1977, פרי ההרפתקה הלאומית של מלחמת לבנון, הכזבון המשווע להקמת ההתנחלויות, התמוטטות הבנקים ועיוותי המשק שנגרמו ע"י האינפלציה.

האם אין זה מצח נחושה, כאשר אדם השותף לאחריות באשמה כה כבדה כלפי מדינת ישראל מנסה לשוות לעצמו דימוי של מושיע, שכל מסירותו נתונה אך ורק לעם ישראל ולמדינת ישראל. אילו זכה השר נסים לקבל רק מחצית ממנת הבושה ומעט יושר אישי, היה אולי מוצא אומץ להתייצב לפני הציבור, להכות על חטא ולהכריז: אשמנו, דרכנו נכשלה. צריך לשוב לדרך הטובה היחידה, אשר הקימה, בנתה ופיתחה את מדינת ישראל.

המשכים

דרך הישר לחקירה

(סוף מעמוד 6)

לאיסלאם האמיתי, שהוא "אינו רק דת, אלא סגנון-חיים חינוכי, חברתי וכלכלי". "מה רוצים מאיתנו" — שואל דרוויש — "הם רוצים שנכתוב רק מה שמוצא-חן בעיניהם? כיצד יכול עיתון להתעלם ממאורעות הדמים בשטחים הכבושים? איזו צורה תהיה לעיתון כזה?"

לדברי שייח' דרוויש, מאז האינתיפאדה בערי הגדה וברצועת-עזה, נוקטים חסידי התנועה האיסלאמית בישראל את הקו המנחה: הזדהות כן — אלימות לא. "אנו גורסים כל הזמן, שחובתם של ערביי ישראל להזדהות עם אחיהם בשטחים, להגיש להם סיוע כספי ודברי-מזון, אך בשום אופן לא להיגרר לאלימות. ראשי התנועה האיסלאמית בישראל מטיפים כל הזמן ובדרכים למען הדו-קיום והשלום הצודק בין ישראל והעם הפלשתיני".

"האם אנשי המשטרה חושבים שהצעירים הערבים ניזונים רק מ"אל-סראט"? למשל, "ג'רוזלם פוסט" הרבה יותר קיצוני מ"אל סראט" בהתנגדותו למדיניות הדיכוי בשטחים" — מתריס דרוויש. "למרבה האירוניה, שעה שהמשטרה מאשימה אותנו בהסתה ובהתמרדה — אנשים מבני עמנו (הכוונה לרק"ח, ק.ו.ג.) מדביקים לנו תוויות של זרוע של השלטונות".

"זכרוני שבראיון, שקיימה הטלוויזיה הישראלית איתי, שאלתי את הילדים: כאשר אנו נתקלים באבן ברחוב, מה אנו עושים בה? האם אנו זורקים אותה על כלי רכב, או שאנו מניחים אותה הצידה? תשובתם של הילדים היתה חד-משמעית: אכן כן אנו מניחים בצידי הכביש ולא זורקים אותה על כלי הרכב. זהו החינוך שאנו נותנים לילדינו — דבר שאינו מוצא-חן בעיני יריבינו ברחוב הערבי".

מטיפים למתינות

מאז הריאיון הנזכר עם השייח' "אל אתיתאור", בטאונה של רק"ח בשפה הערבית, מלגלג עליו ומציג אותו כמי שמתנגד לאינתיפאדה. האמת ניתנת להיאמר: התנועה האיסלאמית, שחלק מחסידיה הסתבכו בשנות ה-80 במעשי-חבלה, עשתה תפנית של 180 מעלות. ראשיה מטיפים השכם-והערב למתינות ולמאבק יהודי-ערבי משותף. לא אחת יצא המנהיג עצמו, שייח' עבדאללה דרוויש, בקריאה פומבית לחיזוק מחנה השלום בישראל. בעצרת גדולה, שקיימה תנועת הצעירים המוסלמים בחודש רמדאן בבקה אל גרביה, הוא עשה חשבון נוקב עם אלה הקוראים לנקוט קו קיצוני.

זה יותר משלוש שנים אכן נוקטת התנועה האיסלאמית קו מתון ופרגמטי. למסקנה זו הגיע גם פרופ' מאיר מאוניברסיטת תל-אביב, בספרו "ההתעוררות האיסלאמית בישראל". לטעמו, התנועה האיסלאמית בישראל נטשה את דרך המאבק המזוין ועברה למאבק בדרכים מקובלות. כך שנסיונות ההטרדה נגד התנועה האיסלאמית, שעוסקת בזמן האחרון בפעולות-צדקה ופיתוח בכפרים הערביים — מיותרת, מזיקה ומחטיאה את המטרה.

ראשי התנועה האיסלאמית, המתכוננים בימים אלה למסיבת-עיתונאים שיקיימו בקרוב, אומרים: "במסיבת עיתונאים זו אנו נביא לידיעתו של הציבור בארץ את החומר שנפסל על-ידי הצנזורה, כדי שישפוט בעצמו עם מי הצדק, ואם הצנזורה אינה רודפת אותנו שלא בצדק".

איש השירותים

(סוף מעמוד 6)

שוחד: משפחה ערבית אחרת, משפחת כנדר, העניקה לו שירותים אישיים שונים, בתמורה לתעודות המעבר הריקות, רשיונות לנשיאת נשק והיתרי בנייה מפליגים.

רפי לוי ניצל את סמכויותיו וקשריו לשינוי יעוד-קרקע שבבעלות אום סקנדר, אלמנה מרמאללה, ומכירת הקרקע עבורה. הוא הפעיל לחצים לבניית שכונה ליד בית חנינא, רק משום שהקבלן, חלילי ג'נחו — בנה של חנא ג'נחו — היה הזנם, לוי נתן תעודות-מעבר וקיבל תמורתן מתנות יקרות-ערך וכבך הסר אמונים. הוא היה מודע לפסול שבהתנהגותו, אך הדבר לא הפריע לו ליטול טובות-הנאה שונות בגלוי. גם במיגזר היהודי לא טמן ידו בצלחת וקיבל "תמורה" עבור זירוז הליכים.

כשחש רפי לוי, שהעניבה מתהדקת על צווארו, ביקש מבית-המעצר להטיל איומים על אישי-ציבור ירושלים. הוא ניסה להבריח מהכלא מכתב לבנו, רענן, שבו כלולים איומים ברורים על ראש עיריית ירושלים, טדי קולק — אם לא יפעל למענו ויפעיל גם את שר החוץ שמעון פרס. "עכשיו שיהיה ברור" — כתב לוי — "לא אסתום את פי, כדאי שטדי קולק ידע זאת ויפעיל את שר החוץ והאחרים. פרס חייב להכין, בעזרת טדי, את הנזק שייגרם לכל קשריו בנושא ירושלים. לטדי אין ברירה — הוא חייב להתערב, ושלא יבוא אחר-כך בטענות". הבן התבקש לפנות גם לח"כ יגאל כהן אורגד מהליכוד, כדי שזה יפעיל את ראש הממשלה יצחק שמיר. מכתב זה נזקף בבית-המשפט לחובתו. הוא הורשע בניסיון לשידול להדחה בחקירה.

משהו עולמי

חנה איש-הורביץ

חולצות אפויות

חברה לונדונית לייצור צבעים, דיילון אינטרנשנל, מציעה למכירה "צבע מיקרו", המאפשר לייצר חולצות טי מנומרות באמצעות... תנור מיקרו-גל.

להתעורר עם "מבט"

מכשירי רדיו-שעון עומדים לצאת מהאופנה. חברת סוני הוציאה לשוק טלוויזיה-שעון, שגודלה 10 סמ"ר, בלחיצת כפתור מופיע על המסך רישום של השעה והתאריך. מחיר המכשיר כ-250 דולר.

צער דובים

בידור פופולארי ייעלם מרחובותיהן של ערי תורכיה, לאחר שהממשלה החליטה לאסור על ריקודי דובים. שר התיירות התורכי, טינאו טיטיז, אומר כי לדובים המרקדים ברחובות להנאתם של תיירים נגרמים כאבים, ומשום כך החליט להפסיק צורת בידור זאת.

מקצוע עכשווי

מבוא לרוק אנ' רול הוא שמו של מקצוע אקדמי חדש, הנלמד באוניברסיטאות אמריקניות. התפישה האקדמית המונחת ביסוד המקצוע הזה אומרת, כי אם מיליוני אנשים עושים משהו, משמע — ראוי ללמוד אותו. וכך, כשאתה לומד רוק אנ' רול אתה בעצם משנן עקרונות של התרבות העכשווית. תוכל להפיק תועלת מהאזנה טובה יותר ללהקות רוק מאשר מהתבוננות בחלונות מעוטרים של קתדרלה.

כלכלה סודית

ניקרגואה קבעה, כי מעתה ואילך תיחשב מסירת ידיעה בנושא כלכלי לפשע. הכלכלן מריו אלגריה, שנאסר בשבוע שעבר על שמסר נתונים כלכליים לפקידי השגרירות האמריקנית במנגואה, צפוי לעונש של 30 שנות מאסר באשמת ריגול.

עדנה לקוואקר

פריחה הגיעה למוצרים של שיבולת שועל (קוואקר), עוגיות, תופינים ולחם, משהוכיחו מחקרים חדשים כי אכילת קוואקר מורידה את שיעור הכולסטרול בדם. דייסות קוואקר, שלא נחשבו עד כה למאכל אופנתי, החלו לתפוס מקום מכובד בארוחות הבוקר של מנהלים ואנשי עסקים אמריקנים. הסופרמרקטים והחנויות למוצרי טבע מתקשים לספק את הביקוש הגואה, כיוון שדווקא בשנתיים האחרונות קטנו יבולי שיבולת השועל בגלל בצורת במדינות המערב התיכון של ארה"ב.

ועד הבית באורווה

אחרי בתים משותפים של דירות, "הגיע תורם של בתים משותפים של אורוות ובתים משותפים של מעגנים. בבוסטון מוכרת חברת המילטון אקוסטריאן אורוות ששטחן 3 מ"ר ב-65 אלף דולר, והחברת בוסטון יאכט הייבן, משווקת מעגנים כבית משותף ב-275 אלף דולר.

קנה אדום-לבן-כחול

רכבת ש-12 קרונותיה צבועים באדום-לבן-כחול, צבעי הדגל האמריקני, תנוע בחודש יפאן החל מיום העצמאות האמריקני שיחול ב-4 ביולי, במטרה לעודד רכישת מוצרים אמריקניים על-ידי הציבור היפאני.

מסעותיה של הרכבת, שעל דפנותיה יצויירו מוצרים וסמלים אמריקניים, כגון המבורגרים, פחיות קוקה-קולה וחלליות, מיועדים לסייע בצמצום העודף העצום במאזן המסחרי של יפאן עם ארה"ב, המגיע ל-52 מיליארד דולר לשנה. חברה אמריקנית שתבקש לשכור קרונית לצורך פרסום מוצריה תשלם 2.5 מיליון דולר לשנה.

ניגריה במחיר הישן

ניגריה הורתה לחברות התעופה סוויס אייר ולופטהנזה לבטל את העלאות המחירים בטיסות ללאגוס וממנה, עליהן הכריזו בחודש שעבר. ההעלאות, הנקובות במטבע הניגרית, הנאירה, מגיעות ל-300 אחוז ובאו לפצות את החברות על הפיחות במטבע הניגרי.

לדברי גורם תעופה בינלאומי, ייאלצו חברות התעופה להיכנע לתכתיב של ממשלת ניגריה.

לחץ דם שחור

בוגרים שחורים הם קבוצת האוכלוסיה החשופה ביותר ללחץ דם גבוה. הסיבות לתופעה טרם הובררו כל צרכן, אך שתי חברות תרופות אמריקניות, גלאקסו ואיאר. סקוויב, מתמקדות באוכלוסיה זאת בפיתוח תרופות חדישות לטיפול ביתר לחץ דם — הנחשב כתחום רווחי ביותר לחברות התרופות האמריקניות: מדי שנה נותנים הרופאים מרשמים לטיפול במחלה בסכום של 3.5 מיליארד דולר.

חמוץ הונגרי

אלפיים כורמים הונגרים חסמו את הרחוב הראשי של העיר המרכזית קישקורואש, במחאה על המחירים הנמוכים שהם מקבלים תמורת היין שהם מוכרים, על המלאים שנותרו בידיהם ועל הקניות הממשלתיות הבלתי מוסברות של יין מחו"ל.

זוהי הפעם הראשונה שעיתונים הונגריים מדווחים על הפגנה מעין זאת. לדברי סוכנות הידיעות הממשלתית וההונגרית, מונחים במרתפיהם של האיכרים 4 מיליון ליטר יין שלא הצליחו למכור. מקורות אחרים נוקבים בכמות כפולה.

חלופות לחייבות עניות

נשיא צרפת פרנסואה מיטראן עומד להגיש לפיסגה הכלכלית, שתיערך בטורונטו בשבוע הבא, תכנית להקטנת נטל החוב הרובץ על 20 המדינות העניות ביותר באפריקה.

קרנות הנאמנות והשפל במניות

נראה כי השפל במניות משפיע גם על קרנות נאמנות שאינן מתמחות במניות.

ערך השוק של המניות החופשיות ירד בחודש מאי ב-1.72%. זוהי הירידה הנומינאלית בשקלים, אבל כוח הקנייה של השקלים החדשים שלנו ירד בחודש מאי וירידה זו נמדדת בעליית מדד המחירים לצרכן. את שיעור עליית המדד בחודש מאי תפרסם הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה רק ב-15 ביוני, אך לפי התחזיות עלה מדד מאי ב-1.5%.

כאשר מצרפים לירידה הנומינאלית בש"ח, ב-1.72%, בשיעור הירידה של מדד המניות, את שיעור הירידה בערך הכסף בכ-1.5%, מתקבל ההפסד הריאלי של כ-3.22% למשקיעים במניות החופשיות במאי 88. זהו ההפסד הממוצע.

בחודש מאי היה גם ענף מניות יוצא מן הכלל, שערך השוק שלהן עלה לא רק נומינאלית אלא גם ריאלית (ויותר משיעור העלייה של מדד המחירים לצרכן). זהו ענף המניות של הבנקים למשכנתאות, שערך השוק שלהן עלה ב-9.37%. אבל בכל חמשת החודשים הראשונים של השנה עלה ערך השוק שלהן רק ב-2.47%, רק נומינאלית ולא ריאלית.

מדד השערים של כל המניות החופשיות ירד בתום חמשת החודשים הראשונים של השנה ל-84.09 נקודות, לעומת 100 נקודות בסוף דצמבר 87, ירידה נומינאלית ב-15.91%, וזוהי ירידה ריאלית בכ-24%, מאחר שלפי התחזיות עלה מדד המחירים לצרכן בכ-8.4%.

באיזו מידה השפיע השפל במניות החופשיות על קרנות הנאמנות?

גם לפי דו"ח קרנות הנאמנות של חברת הייעוץ "מיטב" ירד המדד של קרנות הנאמנות המתמחות במניות ב-9.8%. רק 10 מתוך 129 קרנות הנאמנות השיגו תשואה ריאלית חיובית מתחילת השנה. המדד של כל קרנות הנאמנות עלה רק נומינאלית ב-2.8%.

אך הקרנות המתמחות באיגרות-חוב של המדינה ובצמודי-מדד עלו ב-7.9%, בעוד מדדי השערים של איגרות החוב הנסחרות בבורסה עלו ב-31.5.88:

	בנקודות
כללי	110.41
צמודות למדד	110.64
3% ריבית	111.36
4.25% ריבית	110.82
רמון	110.60
גלבוע	111.80

בעוד השקעה ממוצעת באג"ח הניבה בחמשת החודשים הראשונים של השנה יותר מ-10%, יותר מעליית מדד המחירים לצרכן הניבה השקעה ממוצעת בקרנות הנאמנות הטובות ביותר רק 7.9%. ההפרש שנוצר מוסבר בכך שגם הקרנות המתמחות בצמודות למדד לא השקיעו כל 100% מנכסיהן בצמודות למדד, כשם שהמתמחות במניות לא השקיעו כל 100% מנכסיהן במניות.

בחודש מאי פעלו 131 קרנות נאמנות. בעוד שבמשך כל חמשת החודשים הראשונים של השנה פעלו 126, מתוך 131 שפעלו במאי, 63 עלו ביותר מ-1.5%, יותר מעלייתו המשוערת של המדד. את התשואה הטובה ביותר — 3.3% — הניבה בחודש מאי הקרן "תוחית", המתמחה במט"ח ובאג"ח ממשלתיות (בניהול לרך — בנק אמריקאי-ישראלי), והקרן הגרועה ביותר היתה "לפיד" (יונייטדס) שהמשקיעים בה הפסידו במאי 4.4%.

אלחנן הורוביץ

תעשיינים "יהפכו לפרדסנים"

חדרים אלה נועדו לתעשייה

במקום עבודת-יד, קטיף מכאני זול

בשבוע שעבר החליטה האסיפה הכללית של ראשי התעשייה לעיבוד הדרים להקים חברה לנטיעת פרדסים עבור התעשייה — אומר עמיחי צור, מנכ"ל המועצה למוצרי פרי הדר ועגבניות. לדבריו, ההחלטה התקבלה בגלל חששם של ראשי התעשייה הזאת כי תוך מספר שנים לא יהיה פרי הדר לעיבוד בתעשייה, שכן המחסור בפרי גדל מדי שנה. הפרדסנים עוקרים את התפוזים מזן "שמוטי" כי אין לו מחיר. במקרה הטוב נוטעים במקום ה"שמוטי" זני הדרים שלתעשייה אין עניין בהם. ראשי התעשייה לעיבוד הדרים נפגשו עם מנכ"ל משרד התעשייה והמסחר יורם בליזובסקי, העלו לפניו את הנושא וסיכמו אתו דרכים להפעלת החברה.

ברור, אומר צור שיידרש סיוע של המדינה בשלב הראשון, כמקובל להשקעות במפעלי תעשייה. משרד התמ"ס התבקש לראות בנטיעת פרדסים לתעשייה פיתוח תעשייתי ולמצוא דרך למימונם, בשילוב עם משרדי האוצר והחקלאות.

לשנות את החוק

האם ידוע לתעשיינים שקיים חוק שאינו מאפשר נטיעת פרדסים ללא אישור המועצה לשיווק הדרים, חוק שהתקבל בכנסת כבר בשנות ה-50', כאשר ההדרים היו היצוא החקלאי היחיד?

צור יודע על קיומו של החוק, אך טוען שלאור השינוי במצב, יש לשנות את החוק. בשנות ה-50 כמעט לא היתה קיימת תעשיית ההדרים. היום היא מכניסה לאוצר המדינה סכום דומה למה שמכניס יצוא פרי הדר טרי ומשקלה גדל והולך.

לדבריו, תעשיית עיבוד פרי ההדר קולטת בין 1-1.25 מליון טונות פרי הדר ומייצרת מכמות זאת 300 אלף טונות ויותר רכז ומיצים. באירופה גדלה צריכת רכוזי הדרים לתעשיית המשקאות הקלים ולמיצי הדרים. הברזילים מייצרים 750 אלף טונת רכז תפוזים והם מובילים בשוק העולמי. לפי הנתונים, כדי לייצר כמות זאת זקוקה התעשייה שם לכ-7-8 מיליון טונות תפוזים. הברזילים אינם ערוכים לכך, או שאי-אפשר לטעת שם פרדסים נוספים. לכן השוק פתוח והרשות נתונה.

לארה"ב, בה מייצרים כמות דומה לזאת של בראזיל, אין צורך ביצוא. צריכת המיצים האמריקנית עומדת על 40 ליטר בשנה לנפש. באירופה הכמות נמוכה מזאת, אך כאמור — הצריכה עולה. המצב בישראל קשה ביותר. המגמה של גידול ההדרים היא לייצא פרי טרי. התעשייה מקבלת את עודפי היצוא, הבראורה, וזו קטנה והולכת — אשתקד הסתכם היצוא הטרי ב-1.1 מיליון טונות לעומת יותר מ-1.5 מיליון טונות ב-82. פירוש הדבר, שגורל תעשיית ההדרים נחרץ, אם לא יינקטו צעדי מניעה.

בארץ אין פרי מתאים לתעשייה, והפרי הקיים אינו מגיע לתעשייה כאשר זו זקוקה לו. לדברי צור, יש זנים תעשייתיים. אלה הם פירות בהם אחוז המתיקות גבוה מאד והם רווי מיץ ואינם מתאימים לאכילה. התעשייה זקוקה לפרי הזה, ובמיוחד לפי צרכיה היא, ולא לפי מגמות היצוא. עובדה נוספת הראויה לציון היא, שאת הפרי ליצוא קוטפים בידיים ויש להקפיד על טיב הקטיף שאם לא כן הפרי ייפסל בבית האריזה. לפי חוברת שפירסם משרד החקלאות, עלות הקטיף לדונם מגיעה ל-65 דולר. בפרדס של הדרים תעשייתיים אין צורך בקטיף ידני והוא מבוצע על-ידי מכונות, שחלקן מיוצר בארץ. עלות הקטיף המכאני רק 30 דולר לדונם. אין צורך להוביל את הפרי, כנהוג עכשיו, לבית האריזה; אין צורך בעבודת בית האריזה, היינו בירור, מיון לפי גדלים ודירוג הפרי, כדי שיעמוד בטלטלות הדרך. הפרי מהפרדס התעשייתי מגיע ישר למפעל. הפרדסן מקבל היום 135 דולר לטונה, יש להניח כי עבור פרי תעשייתי הוא יקבל כ-20 אחוז יותר עבור כל טונה. אשר יהיה לשלם לו תשלום נוסף עבור טיב הפרי, המתיקות ועמידה בלוח הזמנים, מה שלא קורה היום.

אולם מה יקרה לאופטימיות של צור, אם הברזילאים יציפו את השוק כמו לפני שלוש שנים, כאשר הם גרמו לירידת מחירים מ-1,700 דולר לטונה ל-800 דולר ואפילו ל-700 דולר לטונה? דברים כאלה קורים בכל הענפים ולכל המוצרים, אומר צור. עובדה היא, שלאחר שנה רעה אחת חזרו המחירים ועלו. זהו חלק מהמשחק.

אשר להיערכות המועצה למחסור בפרי הדר בעקבות השרב, לדבריו מחכים שיעבור חודש יוני, בו יש נשירה קבועה בפרי הדר.

בעיות בעגבניות

ומה לגבי עגבניות לתעשייה? הוא מציין כי בעגבניות, שעונת העיבוד שלהן בתעשייה מתחילה כאמצע יולי, ציפו ליבול של 160 אלף טונות. השרב פגע ביבולים ומדברים על ירידה בשיעור של 15 אחוז. היבול יגיע ל-140 אלף טונות, בעוד התעשייה יכולה לקלוט בנקל כ-450 אלף טונות. לדברי צור, התעשייה לא תעבוד במלוא יכולתה, כי מחיר רכז עגבניות נמוך ובישראל לא כדאי לייצר רכז. התעשיינים משלמים השנה 70 דולר לטונה ומחיר נוסף עבור טיב העגבניה, אחוז המתיקות ועמידה בלוח בזמנים. אצלנו משלמים למגדלי העגבניות את המחיר הגבוה ביותר באגן הים התיכון, טוען צור; בתורכיה, בפורטוגל ובספרד משלמים התעשיינים 50 דולר לטונה והממשלות מוסיפות למגדלי העגבניות עוד 40-50 דולר לטונה.

מה יקרה לתעשייה של עיבוד עגבניות, העובדת ב-40 אחוז מכושר הייצור שלהן יש בעיות, אומר צור.

חיים מרגלית

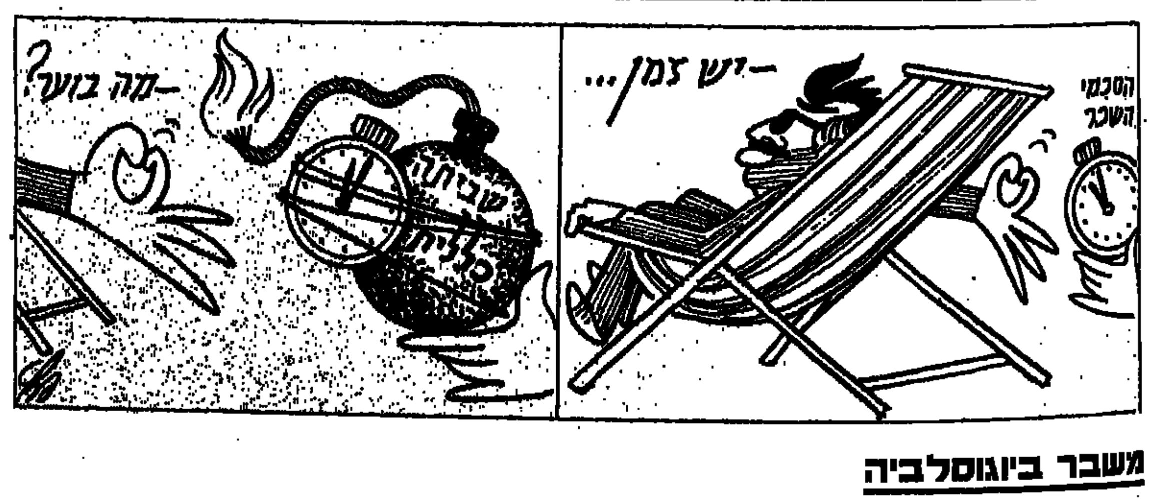

משבר ביוגוסלביה

הצעירים משלמים את המחיר

שעה שכורים צעירים בכו החודש בפרלמנט, בעת הפגנה נגד הקפאת שכר, לגמו בניהם של בעלי היכולת קוקטיילים בדיסקוטקים האופנתיים של בלגראד. יוגוסלביה הקומוניסטית לכודה בציפורניו של משבר כלכלי, אך זה אינו משפיע על ילדיהם בני המזל של פקידים גבוהים, המבלים עד לשעות הבוקר במועדוני לילה מפוארים.

אינפלציה של 152 אחוזים שיעור האבטלה הגבוה, השביתות והחוב בסך 21 מיליארד דולר פוגעים בסיכויי התעסוקה והקריירה של צעירי יוגוסלביה. שני שלישים מבין 1.2 מיליון המובטלים, מתוך אוכלוסייה של 23 מיליון נפש, הם צעירים בני 18-30, המחפשים את מקום העבודה הראשון שלהם. רבים מהם נאחזים בכל עבודה מזדמנת וגרים עם הוריהם, בגלל המחסור החמור בדיור. "אנו חיים מיום ליום", אומר סטודנט אחד. בניהם של פקידי ממשלה, דיפלומטים לשעבר, מנהלים, רופאים, אדריכלים ועיתונאים ששירתו בחו"ל, נוהגים מאורח חיים אחר הכרוך בזכויות-יתר.

"אינו לומדים להיות עצמאיים כמו הנוער במערב", אומרת סאניה, בת 25, הלבושה על-פי צו האופנה האיטלקית האחרונה, בתו של פקיד ממשלה.

"אנו חיים יחד עם הורינו. הם עוזרים לנו למצוא עבודה באמצעות קשרים. קיים כאן ממש פולחן של משפחה. עצם המחשבה שאצטרך לסמוך על עצמי מפחידה אותי".

מי שידו משגת יכול ליהנות ביוגוסלביה מכל טוב המערב — בתי-קפה, מועדוני לילה, דיסקוטקים לגברים בלבד וקונצרטים של מוזיקת רוק, וכן סרטים, תקליטים מאגאזינים ופריטי אופנה מחו"ל, צריך רק לשלם. ביקור בגן מרכז הסטודנטים של בלגראד מגלה לא רק המון של צעירים עליזים, אלא גם מספר רב של אופנועי "סוזוקי" ו"ב.מ.וו". יקרים, שקשה לרכוש אותם בשכר הממוצע הרשמי, שאינו מגיע אף ל-200 דולר בחודש.

כלי התקשורת היוגוסלביים, המתבטאים יותר ויותר בגלוי, חשפו באחרונה שורה של שערוריות שחיתות, בהן נתגלה כיצד הולכים הפקידים את המשטר כדי לבנות וילות-פאר ולממן טיולי תענוגות לחו"ל. אך לגבי רבים המצב הרבה יותר קודר.

ב-25 במאי, יום הנוער השנתי ויום הולדתו הרשמי של מנהיג יוגוסלביה המנוח טיטו, נערכו השנה לא רק חגיגות רשמיות יקרות באצטדיונים, אלא גם מצעד של כורי פחם שובתים אל הפרלמנט. הכורים, המשתכרים בממוצע כ-220 דולר לחודש, נאלצו לקבל על עצמם, לפי חוק השכר החדש של הממשלה, קיצוץ בשיעור של 20 אחוזים משכרם, כחלק מן המלחמה נגד האינפלציה. אסרף מוליץ, כורה צעיר, אמר לפקידים בפרלמנט: "אתם מאחלים לנו יום-נוער שמח. אך אילו נעורים יש לנו — אבי מת בתוך המיכרה. אני עובד בפרך תמורת שכר זעום בעוד ילדיהם של אנשים מסויימים חיים טוב ונהנים מתעסוקה טובה".

עתה מתחילות להישמע מחאות. הנוף הכלכלי הקודר הביא בשנתיים האחרונות לפוליטיזציה של חלק גדול מן הנוער היוגוסלבי, נגד המימסד. צעירים ברפובליקה בעלת האופי המערבי סלובניה מקימים תנועות למען מטרות שונות ומשונות, כגון זכויות ההומוסקסואלים ונגד גיוס חובה, ואלו עיתוני נוער סלובניים מעוררים את זעם המימסד, בהתקיפם נושאים מקודשים כמו הצבא וטיטו. בבוסניה, בעבר "הדרום השמרני" של יוגוסלביה, בו מעולם לא נמתחה ביקורת על המנהיגות המבוצרת, דורשים עתה צעירים לנער את המשמרת הוותיקה בגלל שחיתות.

לדברי המפלגה הקומוניסטית, גרם המשבר לאובדן האמונה במפלגה בקרב הנוער. לא רבים מוכנים כיום להצטרף למפלגה. "מספר החברים הצעירים פוחת והולך והמפלגה מתרחקת מן הצעירים, הרוצים במפלגה שיוזמת שינויים", אמר אחד הצירים בוועידת המפלגה הקרואטית, שנערכה באחרונה בזאגרב: לדברי ציר אחר, "התרומה הגדולה ביותר שעשויים להרים בני הדור הישן, אשר הובילו את המדינה אל המשבר הנוכחי, היא — שיפרשו מתפקידיהם".

לדברי הציר גוראן פופוביץ, 50 אחוז מן הצעירים שהצטרפו למפלגה עשו כן אך ורק כדי לזכות בזכויות-יתר.

אנדריי בסטינדייץ', רויטר

חדשות המשק

הבנקים משקיעים במק"מ

סכומי כסף ניכרים מושקעים בימים אלה על-ידי המערכת הבנקאית במלווה קצר מועד. מעריכים, כי היקף ההשקעות הבנקאית במק"מ (מלווה קצר מועד) מגיע למאות מיליוני ש"ח.

מתברר, כי לבנקים יש כיום עודפי נזילות ניכרים, אולם הם נמנעים מלהשקיע את הכספים בבנק ישראל, לנוכח הריבית הנמוכה שהוא משלם להם על פקדונות אלה (11 אחוז לשנה). במק"מ מקבלים כיום הבנקאים תשואה 15-15.5 אחוז לשנה ולכן הם מעדיפים אפיק השקעה זה על פני הפקדת הכספים בבנק ישראל.

עודפי הנזילות גרמו בסוף השבוע לירידה נוספת בשיעורי הריבית שהבנקים משלמים על פקדונות גדולים, והיא נעה סביב 11.5-14 אחוזים לשנה.

ההערכה בבנקים היא, שניתן יהיה לעבור את שבוע המע"מ (ב-15 בחודש מועברים כספים למע"מ) ללא צורך בהעלאת הריבית, בשל עודפי הנזילות הגדולים. מעריכים, כי היקף התשלומים למע"מ יגיע לכ-850 מיליון שקל.

אייל שגב

הפוליטיקאים והתעשייה

התאחדות התעשיינים מודאגת ככל הנראה ממה שצפוי לאחר הבחירות. על מנת למנוע הפתעות החליטו ראשיה לערוך סקר עמדות של פוליטיקאים על הצפוי בכלכלה, ועל יחסם לתעשייה. הסקר, שיפורסם ברבעון התאחדות התעשיינים, מעלה כי לפחות לפני הבחירות רואים כל הפוליטיקאים חשיבות רבה בתעשייה.

ראש הממשלה יצחק שמיר אמר, כי יש להעדיף את התעשייה, יחד עם כל הסקטור העסקי, על חשבון צמצום פעילותה של הממשלה במשק. כן אמר, שיש להקטין את נטל המס ולהגדיל את זמינות ההון והאשראי העומדים לרשות התעשייה.

גם לממלא מקום ראש הממשלה שמעון פרס דעה דומה, אולם הוא מוסיף ש"יש להימנע מהתערבות המחוקק ביחסי העבודה, ויש להגיע למצב של הסכמים על בסיס הידברות, דבר שיגביר את הרצון לעבוד". גם פרס סבור שעל הממשלה לצאת בהדרגה משוק ההון ולאפשר להגיע בדרך זו למחירי הון סבירים, שיעודדו חיסכון ויצירת מקורות להשקעה. פרס מציע לעודד תעשיות בעלות פוטנציאל יצוא וכן תעשיות המכניסות מט"ח, כמו תעשיית התיירות.

שינוי מבני לאורך זמן יבוצע באמצעות אי-הגדלת הסקטור הציבורי פרופ' יובל נאמן אמר, כי יש להעדיף תעשייה בעלת פוטנציאל מו"פ, שכן סוג זה של תעשיות יביא להגדלת היצוא. הוא קרא לעודד את התעשייה לייצא, באמצעות הקלות מס או תמריץ ישיר.

הח"כ אמנון רובינשטיין סבור כי על הממשלה לנקוט צעדים לעורר הצמיחה בתעשייה, וכן לשנות את התנאים לזכאות למענקי אבטלה. רובינשטיין מציע לצמצם את הסקטור הציבורי, להקל בנטל המיסוי ולהקטין את מעורבות הממשלה במשק.

א.ש.

נותר יציב

היקף האשראי השקלי במערכת הבנקאות נשאר יציב בסוף החודש הקודם. בסך-הכל נתנו הבנקים ללקוחותיהם אשראי שקלי לא צמוד בסכום כולל של 9.56 מיליארד שקל. יתרת הסכומים בפקדונות השקליים הלא צמודים ירדה לעומת זאת והסתכמה ב-8.5 מיליארד שקל, לעומת 9 מיליארד שקל שבוע קודם לכן.

לעומת זאת נרשמה עלייה ביתרות המוחזקות בפקדונות פק"ע ופק"צ, שגדלו ב-2 אחוזים והסתכמו ב-4.67 מיליארד שקל.

א.ש.

"הפועלים הנפקות" ינפיק אג"ח ב-35 מיליון ש"ח

חברת "הפועלים הנפקות", מקבוצת בנק הפועלים, עומדת לצאת בהנפקה של אגרות-חוב בסכום של 35 מיליון ש"ח. תמורת ההנפקה תופקד בבנק הפועלים ותשמש למתן הלוואות על-ידי הבנק.

זוהי ההנפקה הראשונה של אחת הקבוצות הבנקאיות הגדולות בשנת 1988, לאחר שהנפקות מסוג זה (אג"ח רפורמה) בוצעו על-ידי הבנקים לאחרונה בשנת 1987.

אגרות החוב צמודות למדד המחירים לצרכן והן לתקופה 2003-1944. הן תוצענה בדרך של מכרז.

הטבות ללקוחות בנה"פ המבקרים בתערוכת ה-40

בנק הפועלים מציע הטבות בנקאיות בלעדיות למבקרי תערוכת ה-40 בגני התערוכה בת"א. כל מבקר יכול לקבל בסניף בנק הפועלים שבגני התערוכה תעודה אישית מיוחדת, המאפשרת לו לקבל בכל אחד מסניפי בנק הפועלים בארץ הלוואה בתנאים מועדפים או מענק בתכנית חיסכון. ההלוואה המועדפת, שתינתן בריבית קבועה בשיעור של 2% בלבד לתקופת החזר של עד 12 חודש, תהיה בסכום של עד 2,500 ש"ח, כפופה להמצאת בטחונות כמקובל.

ההטבה בתוכנית החיסכון מתבטאת בקבלת מענק צמוד מיוחד בשיעור של 3% בתוכנית "מטמון תשואה", הצמודה למדד. המענק, שיצטרף לקרן החיסכון בחישוב הריבית הפרשי ההצמדה, יינתן בנוסף לתנאים הרגילים של התוכנית. המענק יחול על הפקדות של 2,000-5,000 ש"ח לתקופת חיסכון של 4,3 או 5 שנים.

נמסר, כי ההטבות מיועדות גם למבקרים בתערוכה שאינם נמנים עם לקוחות הבנק, לקוחות חדשים אלה ייהנו, בנוסף להטבות האמורות, גם מתנאים מיוחדים בניהול חשבון העו"ש הפרטי בתקופה הראשונה להצטרפותם לבנק.

גרעון כספי בטכניון

הגרעון המצטבר של הטכניון עד לספטמבר 87' מסתכם ב-10.4 מיליון דולר. הטכניון סיים את שנת תשמ"ז בגרעון תקציבי שוטף של כ-750 אלף דולר, ועל-פי הצפוי תסתיים שנת תשמ"ח ללא גרעון כלל. עם זאת, שנת התקציב תשמ"ט תסתיים בגרעון שוטף של כ-4 מיליון דולר, בין היתר בגלל הגידול בשיעור של 42 אחוז בעלויות השכר — נמסר אתמול במסיבת עיתונאים עם נשיא הטכניון ד"ר מקס רייס, לקראת מושב הקורטוריון של הטכניון שייפתח בשבוע הבא.

מיכאל שוסהיים, המשנה לנשיא לעניינים פיננסיים, מסר כי האגף שבראשו הוא עומד הכין תכנית תקציבית לחמש השנים הבאות, שנועדה לענות על פיתוח מספר תחומי לימוד ומחקר, כבינה מלאכותית, לימוד וניהול טכנולוגיה, ביוטכנולוגיה וחקר החלל. על-פי תכנית זו, יחסרו מדי שנה 6.2 מיליון דולר לתקציב הטכניון.

עוד נמסר, כי הטכניון יקים מסגרת ליישום המצאות והחידושים של סטודנטים לתואר ראשון: במסגרת זו תינתן לסטודנטים הזדמנות לפתח רעיונות העשויים להביא לרישום פטנטים.

המשנה לנשיא הטכניון למחקר, פרופ' אורי שמיר, מסר כי הטכניון נתקל בקשיים בהשגת מימון למחקרים בסיסיים. לדבריו, על הממשלה מוטלת החובה להקצות תקציבים לסוג מחקר זה באמצעות קרן לאומית למחקר. "מדינת ישראל חותכת את הענף עליו היא יושבת ונהנית כיום מפירות העבר. בשנים האחרונות המדע הישראלי מסיר ממעמדו העולמי", הזהיר פרופ' שמיר.

קובי מנדל

ערך לוי מורב

בעריכת עלינא תורי

קולנוע — ליל תחיית המתים החיים

„מיץ חיפושיות — ביטל ג'וס" בקולנוע גת בתל־אביב

יעל ישראל

מייקל קיטון ב„ביטל ג'וס"

באמריקה כבר הפך הסרט „ביטל ג'וס" („מיץ חיפושיות") לקולט מובי, אירוע פולחני שסוחף את בני הנוער לאולם הקולנוע פעם אחר פעם, עד שהם מכירים את הטקסט בעל פה. תוך ארבעה שבועות — כך מספרים — גרף הסרט למעלה מ־53 מיליון דולר. האם יחזור כאן סיפור ההצלחה של „הצגת הקולנוע של רוקי"? מה שבטוח הוא שיוצר הסרט, של הבמאי הצעיר טים ברטון, בהחלט שלח את עיניו להצלחה האגדית של „רוקי".

ב„ביטל ג'וס" ניכרים מאמציו של הבמאי לדמות אותו ל„הצגת הקולנוע של רוקי". גם כאן לפנינו פארודיה על סרטי אימה, המצטטת מעשרות סרטי אימה שנעשו אי פעם בקולנוע האמריקני, ואפילו הולכת עד השורשים. עד סרט האימה של כל הזמנים והוא „הקבינט של דר' קליגרי" — סרט המופת שנעשה בתקופת האכספרסיוניזם הגרמני של שנות העשרים. הבמאי טים ברטון, שהתחיל דווקא כאנימטור בחברת וולט דיסני, אומר שסרטו הראשון הוא גירסה קומית על „מגרש השדים", הפעם מנקודת מבטם של המתים. זומבים היו מתמיד גיבורים הכרחיים של סרטי האימה. ב„ליל תחיית המתים החיים" וב„חוטפי הגופות" היו אלה זומבים שקמו מהקברים כדי לפלוש לגופם הרענן של החיים ולינוק ממנו את לשד החיוניות. המראה, על פי כל כללי סרט האימה — היה מבהיל ומזוויע. ב„ביטל ג'וס" אף אחד לא מתרגש מהמתים החיים. כל מאמציהם לגרש את בני הבית מתקבלים בגיהוקי ברה. ובכלל, הזומבים של „ביטל ג'וס" הם דווקא אנשים נורא נחמדים, צעירים ויפים. ולפני שמתו בתאונת דרכים היו כפריים חביבים וחשוכי ילדים (מגלמים אותם ג'ינה דייוויס ואלק בלדווין).

עם מותם הם נכלאים בלימבו מקום בו נמצאים הזומבים בין החיים למתים. את ביתם הכפרי, המצועצע, קונה משפחת יאפיס' ניו יורקיים תכליתיים שזורקים את ריהוט הכפר התמים ומשנים אותו להיי טק כאסתטיסטי ומזועזע. עם בואם הם מביאים איתם את מעצב הפנים האישי שלהם, הומו עבה כבריך, שמכרכר סביב בעלת הבית, בטון סמכותי קובע כיצד יהפכו את המקום לגן עדן פוסט מודרניסטי. הניו יורקים של ברטון הם קריקטורה קיצונית במיוחד של יאפיס' עלוקתיים, ובני הזוג הזומבים, הכלואים כנשמות אובדות בעלית הגג, עושים הכל כדי לגרש אותם משם. הם מתלבשים בסדינים בחור רוחות אך זוכים רק לגיחוכי צחוק, מרחפים בחדר ומעיפים חפצים אבל הדיירים החרשים רק רוצים עוד ועוד הופעות מרליקות שכאלה. במקום לנוס משם בבהלה הם מזמינים את כל הסנובה הניו יורקית לראות את התופעה ומתכוונים לעשות מזה ביזנס ולהפוך את המקום למרכז ספירטואליסטי כפרי. הזומבים אובדי העצות הולכים לקבל עצה מהאסיסטנטית של האלוהים (שחקנית העבר סלביה סידני), ומסבכים את ביטל ג'וס, רוחו הזומבית של מי שהיה פעם גנגסטר מגעיל ועכשיו נתיימר לגרש דיירים חיים למען רווחת רוחות הרפאים של הבית.

ברטון לא הצליח להיות מקאברי כמו שרצה. בדיחות שחורות רבות נמסות בסרט שניטל עוקצן לחלוטין. וחוץ מזה כבר נמאס לראות סרטים על יאפיס' ניו יורקים נפוחים מחשיבות עצמית שהולכים לגור באווירה כפרית ולהגשים את פשטות החיים, אך לא שוכחים לגרור איתם לכפר את השנאבלים והג'ספר ג'ונסים התמומים והמקוריים שלהם. „ביטל ג'וס" — שבמוצהר ניסה לחקות סרטים כמו „הצגת הקולנוע של רוקי", לא הצליח לעשות את מה שעשה סרט נפלא ומשעשע כמו „חנות קטנה ומטריפה", שאף לא התכוון להיות פארודיה על סרטי אימה.

שקיעתן של אימפריות

„תשוקות באפריקה — בקולנוע „צפון" בת"א

יעל ישראל

גרטה סקאצ'י — גיבורת „תשוקות באפריקה"

חזור המדומה של קולוניאליסטים עייפים. המשרתים הכושים האישיים של הגבירות הלבנבנות עדויות היהלומים, האוחזות איזה פומה מכומר ברצועה, ואף נשפיות הגן הנונשלנטיות בחום אפריקני אבסוטי — אינם צריכים להטעות את הצופה. המכור לתרמו שהנה הולך ונטווה פרק נוסף בתיאור ניוונה של חברת השפע המערבית. זחוחת הדעת, שבעת הרצון העצמי, משחקת המיחוקים. המותחת את גפיה בפינוק ותוך כדי כך פוגעת באכזריות בכל מי שמפריע לשולחן הנהנתנות, הסביאה, המשגלים, הכסף והיהלומים.

אכול ושגול כי מחר נמות, היא אולי אימרה ההולמת את גיבורי הסרט „תשוקות באפריקה", המתיימר לתאר גם הוא את דימדומי האימפריה הבריטית. במאי הסרט, מייקל רדפורד, כבר הספיק לפתח את האימפריה החברתית הקודרת של אורוול בסרט האפוקליפטי „1984". אך סרטו החדש, התולה גם הוא תשוקות גבוהות בפירושים חברתיים מרחיקי לכת — הוא קודם כל, תשוקות באפריקה: הסיפור אמיתי. או, בתרגום פשוט, למרות הדימויים הסוראליסטיים על הציוון השווה את קוריו הסבוכים בחברה הדקדנטית של ניירובי בשנת 1940, מדובר בסינרומן מהסוג שיש הצורכים אותו בכריכה רכה. ריגם „סגילייה" משופר, שופע יפיפיות מכורכמות פנים, הטובעות בענגות שימון לילך, ומאהביהן החשקניים, חסרי המנוחה, המאבדים את עניינם במהירות בכל חפץ נקבי שמפעיל בסביבה את קסמיו בעיפעופי הריסים המלאכותיים, המייק אפ הגס, הבושם הכבד והליפסטיק האדום מידי. בדגם מסוג זה, לא יפקד מקומו של משולש רומנטי המפגיש בעל קשיש וקרנן, אשה מלבלבת ומאהב דון ז'ואן, והתסבוכת תטובל ברוטב קליל וריחני המאזכר את אווירת נשפיות הגן ובגדי הגולף הצחורים שלבשו גיבוריו של סקוט פיצג'ראלד. גיבוריו של רדפורד, מפוהקים, תאוותנים, עצלנים ומשועממים — לא יהיו לעולם כמו דייזי וגטסבי, גיבוריו השקטים, קלי המשקל, הרומנטיים, של פיצג'ראלד. למעשה בטוח שיש להם ריח מהפה ושאינם מרבים בנטילת אמבטיות. הנשים יותר מדי עבות, גסות מבע, וטריוויאליות. הגברים הם קונוכות בלי טיפת רומנטיקה. מגורים ריר דמוי ספרמה כבר על רחבת הריקודים, כשאיוע לידי מפוחצלה, כמו השחקנית שרה מיילס. לכורה בין זרועותיהם. בזמן שבני עמם מתחבאים בנתילי הרכבת ובתחתית מאימת פצצות הבליץ', מבזבזים הקולוניאליסטים הבריטים, גיבורי „תשוקות באפריקה", את ימיהם הריקניים, בפארטיות פרטיות של המשירי זימה וחילופי זוגות לקינוח, ומה שהכי נחשב או לשיא האופנה: מסיבות חילופי תפקידים. נשים מובילות בבגדי גברים חנוטים, והללו מרדים אחריהן בריקוד גולמני, שמלות הנשף עוטפות את גופם העבה כמו סמרטוט גדול ומגוחך.

מספרים ש„תשוקות מאפריקה" מבוסס על סיפור אמיתי, פרי תחקיר של העיתונאי ג'ימס פוקס, אשר פירסם בספר את מה שהיה פעם לפיסגת הסנסציה של הישוב הבריטי בניירובי. אומרים שעד היום יש כמה קולונולים גיריאטריים ונשותיהן הסניליות הזוכרים בהתפעמות נרגשת את פרשת הליידי דיאנה, הנשואה, נטולת המוסר, שהסעירה את הקהילה הקטנה בפרשת אהבתה האסורה ללורד אנגלי, העלתה את חמת בעלה המקורנן שגם היה האשם העיקרי בפרשת הרצח של המאהב. בסרט, על רקע אפריקה פוטוגנית, כמעט כמו ברומנטיקון ההוא „זכרונות מאפריקה" — מכרכרת השחקנית גרטה סקאצ'י („גבר מאוהב", „בוקר טוב בבילוניה") כאשתו עולת הימים והמפתה של בעל אדמות קשיש וקרחוני (הוא ג'וס אקלנד הזכור מ„הסיצילאני"). האיש שיצית את תחתוני התחרה שלה ויגרור אותה עימו לסחרחרת של שעשועים מקומיים לעשירים מגונים. הוא אחד מג'ונג'ן ואתלטי (השחקן הבריטי צ'ארלס דאנס הזכור מ„היהלום שבכתר"). יוצרי הסרט ומשתתפיו לבטח חשבו שהם שותפים לעשיית סרט שיבקר ללא רחם את תשוקותינו לקיום פארזיטי. מה לעשות שהתוצאה המלודרמטית מפגישה משחק של כסף, תשוקה, עוצמה ואלימות התוגגים קבוע בכל מיני שושלות שמוצאן במסך הקטן.

מסר ראשון

בחזרה ל„גדוד העבודה"

גיורא מנור

„רקויאם" — כוריאוגרפיה, טקסטים ועריכה מוסיקאלית: אמיר קולבן; תלבושות ועיצוב בימה: מרידה קלפהולץ; תאורה: יחיאל אורגל; רקדנים: גל אלטור, נועה דר, עדנה דה באאר, צבי גוטהיינר, אווי לימשיין, גליה סאבין, עמוס פינחסי, רודי שאפטסמה, רונית דלטין; שחקן: מוטי ברכאן — במסגרת מופעי פסטיבל ישראל/ירושלים.

היה הכרח לחכות עד סופו של הפסטיבל, כדי לזכות ביצירה מקורית, מעמיקה ומעוצבת בצורה מחושבת, הלא היא המופע של להקת תמר, במבנה הישן של תחנת־החשמל בדרך בית־לחם. היה נחוץ להיאזר בסבלנות עונה שלימה, כדי לראות את הלהקה המחודשת במופע, שיצדיק את האמון שניתן לה.

גם בעבר, בגלגולה הראשון, נכשלה תמר, כל אימת שניסתה להיות „עוד להקת מחול מודרני". היא הצליחה, כאשר פנתה למופעי־חוץ, תוך שימוש בשפת הים, בעצים בתל־חי („זמן לבן"), ובייחוד ביצירתו של אמיר קולבן, „ויה דולורוסה", שהיתה, עבורי מכל מקום, שיא עבודתה. לצערי, רקדני הקבוצה חלמו יותר על מופעים בימתיים משוכללים, ולא העריכו את השגיהם במחול־חוץ, שבו הצטיינו.

למרבה האירוניה העצובה, „רקויאם" — העוסק בחייהם, לבטיהם וכשלונותיהם של חלוצי „גדוד העבודה" בשנות ה־20 — יש בו גם מן „אוטוביוגראפי", הנוגע לחיי הלהקה. כי ממש בשם שפלג אחד מאנשי הגדוד פנה עורף לציונות, וכ־300 מאנשיו שבו לרוסיה מרוב להט מהפכני, כך שניים מחברי הקבוצה, והמרכזים שבהם, צבי ועמוס, החליטו לשוב לארה"ב בסוף העונה. לא מהתלהבות מהפכנית, אלא מסיבות אישיות בהחלט. אבל האכזבה, וצער הפרידה, ותחושת הנבגדות המלווים את הסיום של העבודה החדשה של אמיר קולבן מתייחסים גם למצב הלהקה.

השאלות שעמדו לפני אמיר, בבואו לתאר בצורת מופע מולטימדיה או תיאטרון־מחול פרק בתולדות החלוציות, היו לא פשוטות. ראשית, נחוצה אינפורמציה, שספק אם היא מצויה בראשם של רוב הצופים. הציבור בארץ מכיר בעיקר את הקלישאות על קדחת וריקודי הורה עד אור הבוקר. אבל עניין הפילוג והיחס ל„עולם המחר" שהיה, בעצם, עולם האתמול של חלוצים תמימים אלה, המיוצג בעבודה זו על־ידי קטעי המנון „האינטרנציונל", הנשמע אירוני כל־כך; או למשל, תופעת האיבוד העצמי לדעת, שציין את תקופת האכזבה מהאידיאלים הגבוהים, הלא מציאותיים, של אנשי הגדוד — אי־אפשר להבינם ללא הרקע ההיסטורי. העובדתי.

על־מנת להתגבר על קושי זה, בחר אמיר להכניס למופע דמות של במאי, המפסיק מדי פעם את הנעשה, אפילו מתרגז על מה שקורה („מי צריך את ישו הזה!", כשמושמעים קטעי ה„רקויאם" מאת ורדי), או משמיע קטעי טקסטים של התקופה. ביצוע תפקיד זה דורש מהשחקן את היכולת להבדיל בין אמת פרטית, ישירה, לבין טקסטים הדורשים מסר ואירוניה. לצערי, מוטי ברכאן זייף וקרין, כשנדרש ממנו ביטוי אישי, כביכול מאולתר, וזה היה פגם רציני מאוד בביצוע.

העיצוב והתאורה תרמו רבות לאווירת המופע. האדמה השפוכה על רצפת האולם הענקי, השימוש במים, באוימה, אבנים במזוודות, בפטישים נתעלו לדרגת סמליות כנדרש. התנועה עצמה עוצבה בצורה מיוחדת על־פי רוב בתבנית הקאנון. אלמנטים של צעדי הורה, למשל, ותנועות השאולות מהעבודה המעשית. הפשוטה הפכו למשפט תנועתי עשיר על־ידי ה„קאנוניזציה"; כה עם שהקאנון, ז.א. תבנית אחידה המבוצעת לא באוניסונו אלא ב„פיגור", עד שהמרכיבים מתאחרים לבסוף, תואם להפליא את המציאות החברתית שאמיר ניסה לתאר, של קבוצה או קולקטיב של אינדיווידואליסטים.

לכל רקדן כמעט ניתנה לפחות סצינה אחת, הנחרטת בזכרון: כגון עמוס, המתגלגל ממזוודת העולים שלו בד כחול, ים, ושוהה „שוחה" בו, שכוב על בטנו על גבי המזוודה — אולי „הביתה", אולי לעולם המופלא הרחוק והקוסם של רוסיה, שכבר נאנקה אז תחת עולו של סטאלין, אבל נראתה עדיין בעיני המאמינים התמימים בעמק יזרעאל. או הנסיונות הנואשים של רונית דלטין לשוב אל עולם אחר, שנעשים בבית עשור, על־ידי באלט קלאסי, בנעלי־בהונות, כשזרועותיה ברבוריות כראוי, ואילו רגליה אינן מסוגלות להתרומם על אצבעות מעל האדמה, שאינה בימת פארקט מבריקה.

האוהלים המוארים מבפנים, יללת התן בלילה — כל אלה היו עבורי, למשל, תזכורות מימי הילדות. אבל חששתי, שלגבי רבים הם לא הובנו עד הסוף.

אירוניה אינה תבלין המצוי ביצירות ישראליות רבות. הפעם היא היתה מרכיב חשוב. יתכן שאמיר באמת למד משהו חשוב בשנתיים, שבהן רקד בלהקתה של כריסטינה הורוואת בפרייבורג, גרמניה.

בסיום — כשיותר ממחצית הקבוצה (זה בניגוד לאמת ההסטורית!) שב אורזת מזוודות, ומנפנפת לשלום, יש מומנטים עצובים ונוגע ללב. לפתע, ללא כל היגיון צורני, נשמעות קריאות המואזין מן המסגד. למרות התמיהה החלוצים הנותרים שולפי אקדחי צעצועים ויורים לכל עבר, אולי בשל התחסלשתם חשים. כך שהסיום בכללו הוא מבולבל, כאילו ניסה הכוריאוגראף ברגע האחרון להגיד דברים רבים שלא הספיק.

אבל מלבד זאת, ופרט למשחק הגרוע של השחקן, שהיה רק קריין — „רקויאם" היא עבודה מצוינת. ואם תתגבר תמר על המשבר הפוקד אותה, וממש כמו „גדוד עבודה", שיה לקיבוץ המאוחד, תשגשג ותמשיך כחוה, ותחליט שעליה לא להיות „בת־שבע ב'" או „בת־דור ג'": אלא תיאטרון מחול ישראלי לכל דבר — ההצלחה האמנותית, שהושגה ממנה לאחרונה, רומזת לה באופק.

פורקן אישי

נפתלי עירוני

„איש־נקודה־אשה", תיאטרון תמר־נען בימוי: נאווה צוקרמן; תאורה: געדי קוספרמן; מוסיקה וקולות: יוסי ימסל, תלבושות: דוסי בוהמן, פסטיבל ישראל, ירושלים.

קבוצת השחקנים של התיאטרון תמר־נע, בהדרכתה של נאווה צוקרמן, אימצה נוסחה אמנותית, המזכירה את שיטות הביצוע של המוסיקה האליאטורית. התווים מהווים רק אינדיקציה כללית למדי, כאשר המבצעים חופשיים לאלתר ולפרש אותם על־פי רצונם. מוסיקה מסוג זה מתיימרת למסור כמות גדולה יותר של אינפורמציה מוסיקלית, כי היא מאפשרה גם למבצע לתרום את תרומתו היצירתית. הזמן והניסיון הוכיחו שזאת אשליה, כי ללא מבנה וללא משמעת יצירתית אין סיכוי לגבש מסר מובן לכלל הצופים. הפורקן האישי אינו מעניין אף לא אחד, אם אינו כולל מסר בעל עניין - רמז למבנה משותף כלשהו.

ההצגה העלקטיבית הזאת היא בעצם פורקן של כמה דמויות, אשר משתוללות על הבמה ומתפשות צורות־ביטוי לרקע רגשי די פיקטיבי. הבמאית רוצה ליצור מעין מוטיבציה „פיוטית" — לדוגמא — הסיפור של בת־הים הקטנה — מעין ניגוד בין רקע מסתורי פיוטי, אשר מתנקש במציאות הטריוויאלית היומית. כל סיפור אישי הוא ביטוי אכזבה וכו'.

למעשה, הרקע הוא חסר־משמעות וחסר־טעם. הפיוטיות מפוקפקת והשחקנים מרקלמים את הטכסט בצורה תיאטרלית, בלתי נסבלת. התנועה על הבמה חסרת דמיון וחוזרת על אותם התרגילים של קפיצות, עליה על ארונות, על חלונות התפשטות והלבשה מיידית. קשה להבין מה מאחורי היוצרים — אולי השאיפה להתבטא בכל מחיר אפילו ללא צורך.

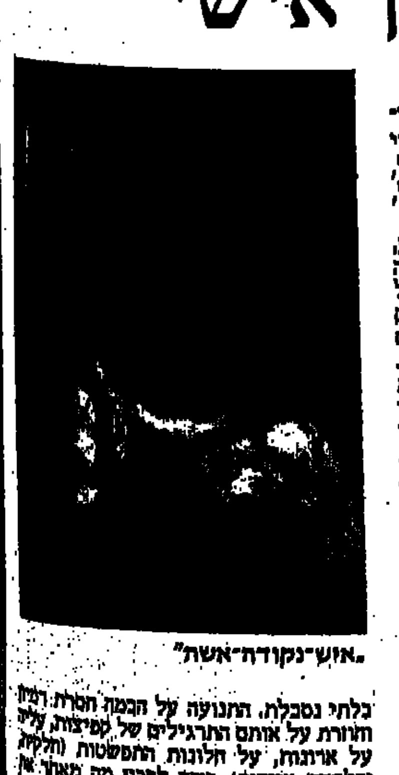

„איש־נקודה־אשה"

ברית הפמיניסטיות לשלטון?

באיסלנד, שבה מתפרץ הר געש מדי חמש שנים, מאיימת קבוצה של נשים בפיצוץ, העלול לפרק את הרקמה הפוליטית המסורתית, הנשלטת על־ידי גברים. מאז ראשית השנה הזאת מוכיחים משאלי דעת הקהל, כי „קוונאליסטן" — ברית הפמיניסטיות — היא המפלגה הפופולארית ביותר בארץ זו. שלושת הסקרים האחרונים מצביעים על תמיכה של 30 אחוזים במפלגה הפמיניסטית בקרב בעלי זכות הבחירה, ושיעור התמיכה עודנו בעלייה.

„אנו מאמינות, כי הצלחתנו נובעת מן העובדה שהבריות חשים צורך בתנועה בעלת חזון, המושתתת על רעיונות חדשים", אומרת גודרון אגנארדוטיר, אחת מ־6 נציגות התנועה, שנבחרו אשתקד לפרלמנט, המונה 63 צירים.

מידת התמיכה בתנועת הנשים מפתיעה את הפוליטיקאים, שחלק מהם רואים בנשים הללו תמהוניות ואחרים זוקפים את הצלחתן לחשבון אכזבת הבוחרים מן המפלגות המסורתיות, שלא תבוא לכלל ביטוי בבחירות. אך נוכח משבר הקואליציה של המרכז־ימין והאפשרות שהבחירות ייערכו עוד השנה, מפלגת הנשים היא כוח שאין להתעלם ממנו באיסלנד, ושגם ארה"ב מודאגת ממנו, שכן ברית הנשים מתנגדת בכל תוקף לנשק הגרעיני ודורשת להקטין את הנוכחות הצבאית האמריקנית באיסלנד.

ברית הנשים שונה מיתר המפלגות בכך שאין לה מנהיגה וכל תפקידי המפלגה בה מאויישים ברוטציה. גברים אינם רשאים לכהן בגופים מקבלי החלטות, אך מותר להם ליטול חלק באסיפות פתוחות, ומן הסקרים מתברר, כי כ־20 אחוזים מתומכי המפלגה הם גברים.

בשנת 1975 אירגנו נשי איסלנד שביתה של יום אחד, כדי להטעים את חשיבותה של עבודת הנשים, ולפי ההערכה נטלו בה חלק 90 אחוזים מאוכלוסיית הנשים.

איסלנד היא המדינה הראשונה שיש בה ראש־מדינה אשה נבחרת, ואין ספק שהנשיאה הזאת, ויגדיס פינבוגאטיר, תיבחר בסוף השנה לתקופת כהונה שלישית. אך חברות ברית הנשים רחוקות מלהיות מרוצות. עם מטרות הברית נמנים גימלות מטעם המדינה לעקרות־בית ויתר הכרה מצד החברה — ותגמולים כספיים גבוהים יותר — בעבודות המבוצעות בעיקר על־ידי נשים.

„אנו רואות בדאגה לבני־אדם — תפקידי הטיפול וההזנה בחברה — דבר לא פחות חשוב מאשר בטיפול בכסף או במכונות", אומרת חברת הפרלמנט אגנארסדוטיר, שהיא עצמה רופאה ואם לשלושה. „אנו רוצות, כי עבודות הבית תיחשב לשווה לכל עבודה אחרת בשוק. היא לא פחות מורכבת מניהול חברה. היא כרוכה באחריות רבה ובטיפול בכסף", מוסיפה דוברת אחרת של התנועה.

אחרי הבחירות האחרונות, שבהן זכתה „הברית" ל־10 אחוזים מכלל הקולות, היא סירבה להצטרף לממשלה. אך נוכח ההערכות הגורסות, שבבחירות הקרובות יזכו הנשים לפחות ב־17 אחוזים, יש להניח בוודאות, כי בעתיד אי־אפשר יהיה להקים ממשלה בלעדיהן.

„רויטר"

הנשיאה פינבוגאדוטיר באיסלנד — כהונה שלישית

ה־23 בספטמבר השחור

בשום איזור של פורטוגל לא הורגשה מהפכת 1974 כל כך כמו באזורים החקלאיים במרכז הארץ ובדרומה, אשר בהם היו בידי בעלי אדמות יחידים תבוסות מאות אלפי דונמים, והפועלים עבדו בתנאים משפילים. בחודשי הקיץ והסתיו הסוערים של שנת 1975 נכבשו למעלה מ־10 מיליוני דונמים קרקע פרטית על־ידי העובדים, תוך תמיכה מצד הצבא והממשלה המהפכנית בליסבון. והנה עתה הכינה ממשלת המרכז־ימנית, המבקשת לבצע מודרניזציה בחקלאות הפורטוגזית בטרם תצטרף המדינה לשוק האירופי המשותף, חוק שיחזיר את רוב האדמות האלו אחת ולתמיד לידיים פרטיות.

„ה־23 בספטמבר", הנקרא לפי המועד ב־1975 בו נכבשה הקרקע, הוא אחד הקואופרטיבים בחסות המפלגה הקומוניסטית, שאדמותיו נועדו להחזרה. ויקטור קוואדראדו בן ה־61, שנולד וגדל בסביבה, אמר לכתב „רויטר", כי לפני המהפיכה השתכר 60 אסקודוס (2.50 דולרים לפי השער של 1974) ביום, ואם היה בר מזל יכול היה לעבוד 7 חודשים בשנה. „יום אחד הפסיק בעל הבית לשלם את שכרנו, ולכן כבשנו את הקרקע", אמר.

פועלים ב„23 בספטמבר" משתכרים כיום בקביעות כ־23,000 אסקודוס (215 דולרים) לחודש. שטח האדמה של הקואופרטיב הצטמצם מ־70,000 הדונמים המקוריים ל־20,000 בלבד, מכיוון שהממשלות השונות מאז 1980 הצליחו להחזיר חלק מן האדמה לבעליה הקודמים. בקואופרטיב יש כיום 65 פועלים, לעומת 300 לאחר כיבוש הקרקע. הרוב עברו למקומות אחרים, ואפילו עד ליסבון הגיעו.

בעל האדמה המקורי איננו עוד בחיים. יורשיו קיבלו בחזרה חלק רב ממנה, אך לדברי הפועלים של ה־23 בספטמבר כמחצית האדמה שהוחזרה אינה מעובדת.

ה־23 בספטמבר הוא מקרה טיפוסי. ברחבי פורטוגל צומצם השטח שעליו חלה הרפורמה האגררית ל־3.5 מיליוני דונמים בלבד, שליש מזה שנכבש אחרי המהפיכה. מ־550 הקואופרטיבים, שהוקמו ב־1975, נותרו רק 300, ולהם שמות כ„לב המהפיכה" או „השמאל ינצח".

אף־כי קיימים למעלה מאלף קואופרטיבים חקלאיים (פרטיים) אחרים ברחבי המדינה, „קולקטיבי הייצור המאוחדים" (אוקפ"ס), בהנהגת הקומוניסטים, משמשים כמוקד להצעת החוק שעמדה להיות מוגשת לפרלמנט בחודש מאי. „עמדת הממשלה הזאת מכבדת את הקניין הפרטי ואת היוזמה הפרטית", אומר יועץ של שר החקלאות הפורטוגלי, לואיס אלוויטה. „צרת ה„אוקפ"ס" היא שהקואופרטיבים הללו מעולם לא רכשו מעמד חוקי, ורבים מהם אף אינם משלמים מסים".

פקיד אחר של משרד החקלאות אומר בגלוי: „אלה קולקטיבים מן הסוג הסובייטי, ומכשירים גרידא בידי המפלגה הקומוניסטית. חלק מן הפועלים שם מקבלים שכר ודמי אבטלה גם יחד. אין הם פועלים כיחידות כלכליות. וחוץ מזה — היה להם שפע זמן להסתגל".

דו"ח מיוחד, שהוגש בחודש מארס לממשלה, הגיע לכלל מסקנה, כי רק ל־23 מבין „קולקטיבי הייצור המאוחדים" מעמד חוקי, ורק 45 מהם הם רווחיים. ליתר חובות כבדים ומן הדין לפרקם.

מנהיגים מקצועיים באיזור אומרים, כי התוצאה המיידית של החוקים החדשים תהיה עליה באבטלה הגבוהה כלאו הכי. „כמובן, אנחנו מודאגים", אמר אחד מחברי „ה־23 בספטמבר", „רבים מאתנו יהיו מובטלים, לעבוד את הקרקע — זה כל שאנו יודעים לעשות. לא גנבנו את הקרקע. אנו פשוט הכנסנו אותה לשימוש, עשינוה מעובדת".

„רויטר"

רשת קופות

המפלגות הצרפתיות, שהצהירו רק על חלק מהוצאותיהן בבחירות האחרונות לנשיאות, יכלו לכסות לכל היותר על 10 אחוזים מהן ממשאבים שנמסר עליהם, כתרומות חברים ותמיכות. למשל מפלגתו של שיראק הצהירה על מסי חברים בסך 15 מיליוני פראנקים — לעומת הוצאות לבחירות הנאמדות ב־700 מיליוני פראנקים.

האמצעי הידוע ביותר להשגת כספים בצרפת הוא „הקופות השחורות" של המשרדים הממשלתיים, והתרומות הנדיבות מצד בעלי העסקים. כך למשל סיפר ברנאר רידו, כיצד גייס ב־1981 ממון למען ז'יסקאר ד'סטאן: „הלכתי אל המטיניון (מושב ראש הממשלה), מקום־שם מסרו לידי מעטפה, שמקורה באופן חד־משמעי בקרן הסודית של ראש הממשלה. בשטרות ניכר היה שיצאו זה־עתה ממכבש הדפוס, ומספרם היה רצוף. אחר־כך עברתי ברחוב פייר איית דה סרבי, היכן ששכן איגוד הגג של כל בעלי העסקים הצרפתיים...

כדי להסוות את מוצא הכסף, עובדים מקבלים אותו תכופות בחשבונות מפוברקים. כמעט כל המפלגות בצרפת מקיימות משרדי תיכנון ומחקר בלתי רשמיים, שעבודתם מדומה. כן נפוצות מודעות בעיתונות, שמחירן אמנם שולם, אך הן לעולם אינן מתפרסמות...

סכומים ניכרים מוצאם ב„מערכת קליינטים" ענפה וממוסדת. קונצרנים של יצרני נשק, חברות בנייה, משטרים מוחרמים, בתי־דפוס ואחרים משלמים תמורת הזמנות, זכיונות, חוזי חימוש וכן חיפוי על משלוחים בלתי חוקיים ו„פירוש נדיב" של חוקים. חמור במיוחד היה המקרה של חברת־הנשק „לושייר", שסיפקה באורח בלתי חוקי נשק לאיראן ושילמה בעד עצימת־עין מצד השלטונות בתרומות ניכרות... גם סופרמרקטים זקוקים לרשיון לפתיחות סניפים חדשים, ובהזדמנות זאת מחליפות מעטפות ידיים. אך ההכנסה הפחות שקופה מכל היא זו הבאה מתמיכה מצד ממשלות זרות.

„ולטוואכה"

יומן אליפות אירופה

עתונאי סובייטי: למערב בעיות עם כסף ולנו עם הסוציאליזם

יואל בין

„הכדורגל הוא הדבר החשוב ביותר מבין הדברים הבלתי־חשובים בעולם" — אימרה זו, המיוחסת לאפיסיור, מוצאת את ביטויה המוחשי בתעשיית הכדורגל האירופי, הפועלת כאן כמכונה משומנת היטב, גורפת ומחלקת מיליונים.

על משקל לאימרה זו ניתן לומר כי השערים הם הדבר החשוב ביותר בדבר הבלתי־חשוב הזה... השערים הם הסם של הכדורגל וכח המשיכה שלו. לקח מכך למדנו כבר אחרי יומיים של התמודדויות בפתיחת אליפות גרמניה. שבעה שערים ביומיים זה הרבה.

כבר מוציאים מסקנות: האליפות הפעם תהיה של כדורגל התקפי, כניגוד לאליפות העולם במכסיקו — כך מתנבא, למשל, הכדורגלן הגרמני הנודע קארל הייניץ רומניגה, בעל טור בעתון היוקרתי „ולט אום זונטאג". אחרים אומרים שעם חלוצים כמו חוליט, ליניקר, פרוטאסוב, ועתה מוסיפים את מיצ'ל, בוטראגניו ואחרים, חייבים ליפול שערים. ראו, אפילו האיטלקים זנחו את הבונקר שלהם.

התוזה של מיצ'ל

זו, כנראה, הנימה האופטימית של אוהדי הכדורגל הגרמני ורבים־רבים מהזרים שבאו לגרמניה. כמעט כל הכרטיסים לכל המשחקים נמכרו. הביקוש לכרטיסים הולך וגובר. השוק־השחור פורח והספסרים מחייכים.

בורסת התוצאות בלתי־יציבה. מספיק בנצחון ספרד שלשום על דנמרק (2:3), וכבר אומרים: „הספרדים מועמדים לכתר"... אבל המומחים יודעים שהכל עדיין פתוח ואין פייבוריט במשחקים אלה.

אליפות זו מטבעה היא כנס רב־עוצמה של קנייני שחקנים, סרסורים למיניהם, ונציגי מועדונים שבאמתחתם פנקסי המחאות פתוחים ושמנים. שחקנים ותיקים, המשחקים במועדוני־חוץ, חוששים לפרנסתם. הצעירים מקווים לחוזים חדשים.

כבר התבשרנו, ואיש אינו יודע אם זו אמת, שמיגואל גונזאלס הספרדי, המכונה מיצ'ל גיבור נצחון ספרד על דנמרק, הוחתם כבר כמה שעות אחרי המשחק על חוזה לשמונה שנים עם קבוצתו העכשווית, ריאל מדריד, ושכרו עד 1996, יהיה 32 מיליון מארקים גרמנים — 4 מיליון לעונה. בכך נמנעה רכישתו של מיצ'ל ע"י נאפולי, שהיתה מוכנה לשלם עבור חוזה עמו 10 מיליון דולאר!

נוכח סכומים אלו עומדים כדורגלני ברית־המועצות פעורי־פה. כבר שמעתי מהמחנה הסובייטי שגם הם שוקלים להגביר את המקצוענות אצלם. גם הם לוטשים עין למערב. אמר לי עמית סובייטי: „למערב יש בעייה של כסף. לנו יש בעייה עם הסוציאליזם"...

המנהיג נשלח הביתה

אבל הסובייטים אינם גורמים כאב־ראש למארגנים. הם מודאגים מהאוהדים של המדינות האחרות, הזורמים לכאן כדי לעודד את נבחרותיהם: 40 אלף דנים, 25 אלף הולנדים, 18 אלף ספרדים, אלפי איטלקים, ובעיקר חוששים מ־8500 אנגלים. מאלו חוששת גם משטרת גרמניה, וכפי שאמר אתמול הממונה על הבטחון בדיסלדורף, האנס קנן: „הייתי רוצה כבר להיות אחרי המשחק אנגליה — הולנד"...

44 חוליגאנים אנגלים ואיריים נעצרו ביום ראשון לפנות בוקר בשטוטגרט, שם נערך אתמול המשחק בין שתי המדינות (0:1 לאירלנד), אחרי קטטות אלימות במרכז העיר. מנהיג החוליגאנים האנגלי, פול סטיבן סקארט, גורש בהגיעו לתחנת הרכבת. סקארט שנכלא 13 פעם בגלל חוליגאניזם בארצו נשלח הביתה במטוס...

בקלן עצרה המשטרה שלושה אוהדים הולנדים שכורים שהתקוטטו: בפרנקפורט, שטוטגרט, האנובר ודיסלדורף היו מעורבים בקטטות אנגלים, איטלקים וגרמנים. בקיצור, שמח.

קליין: אני מוכן לאמן הנבחרת יחד עם... מכבי ת"א

יצחק ויסהוף

„אני מוכן לבוא לאנשים לא־מקצועיים ולקבל מהם עצות. הגיע הזמן שאנשי מקצוע ינהלו את הכדורסל. דברים אלה אני מתכוון למסור היום לאנשי הוועדה המקצועית שיתכנסו להחליט האם הם מקבלים את דרישותי" — כך אמר אתמול רלף קליין, המבקש סמכות־על מאיגוד הכדורסל, שהוא יהיה הפוסק הבלעדי בכל התחומים המקצועיים הקשורים לנבחרות הכדורסל השונות.

קליין אמר עוד כי אם אכן תתקבל דרישתו הוא ישא בכל האחריות: „אם לא אצליח הרי שנכשלתי, אך איני מוכן לדווח על פעולות שונות שהן מקצועיות ואחר־כך יבואו חברים וישאלו אותי מדוע הן ליפין מקפיץ כדור גבוה... לכן איני מתכוון לשבת ולקבל הנחיות מאנשים שלא מבינים בכדורסל. אשאל את הוועדה המקצועית שאלה פשוטה: אתם רוצים כי או לא?"

קליין הוסיף כי אם יוחלט שהוא לא יהיה המאמן בעל הסמכויות הנרחבות הוא יקח את תיקו, ותוך עשר דקות יהיה בביתו באבן־יהודה. „יום לאחר־מכן אני מאמן את מכבי ת"א; עבודה לא תחסר לי; אין כאן ויכוח על כסף; הויכוח הוא על סמכות, ואותה אני רוצה".

קליין סבור כי יכולתו המקצועית גבוהה יותר מכל חבר בוועדה המקצועית: „אני איש מקצוע טוב יותר מאלו היושבים בוועדה המקצועית. אהיה מתואם עם איתן חפר, יו"ר הוועדה, בלבד. אהיה מוכן לשבת עם ועדת מאמנים שהיא תהיה ועדה מקצועית, אך לא אשב עם הוועדה של היום".

קליין הדגיש כי אם יוחלט שיאמן רק את הנבחרת הלאומית ולא יהיה אחראי על כל הנבחרות, הוא יהיה מוכן לדווח לוועדה המקצועית, אולם בנוסף לאימון הנבחרת יאמן גם את מכבי תל־אביב.

במטרה להכשיר דור של כדורסלנים צעירים

ארבעה מרכזי כדורסל מופעלים ע"י עמותת „חזק"

יצחק ויסהוף

ארבעה מרכזי כדורסל מופעלים בתל־אביב, ראשון־לציון, קרית־שמונה וירושלים, בהפעלת „חזק", אגודת ידידי הכדורסל והחינוך הגופני בישראל — על כך מסר אתמול במסיבת עתונאים בת"א, ח"כ מיכה חריש, יו"ר העמותה.

„העמותה לא תעסוק רק בכדורסל. הדגש יהיה על פעילות נוער וילדים. בקרית־שמונה נוטלים חלק 120 ילדים. הרכז המקצועי הוא הכדורסלן רוני כהן. בתל־אביב, בשיתוף עם עיריית ת"א, הפעולה היא בבית־ברבור. המאמן והמנהל המקצועי — אריה דווידסקו. בבית־ברבור ישתתפו 250 ילדים. בירושלים שם המנהל הוא יורם חרוש, יתנו חסות למפעל חבר הכנסת עוזי ברעם וכן רוני ריבלין, יחד עם עיריית ירושלים, והוא כולל 200 ילדים. המפעל הרביעי, בראשל"צ, בניהולו המקצועי של רלף קליין. משתתפים 150 מדוננים שהגיעו מסגל של 1000 כדורסלנים, שהשתייכו להפועל, מכבי, ואליצור ראשל"צ. כיום מופעלים במסגרת הפרוייקט בראשל"צ 750 כדורסלנים".

מיכה חריש הוסיף כי „חזק", הרשומה בארץ כעמותה, זוכה לתמיכה מארה"ב: „גם שם רשומה אגודת „חזק", כאשר בראשה עומד גרי וינגטראוב, מפיק יהודי. יחד עימו פועלים המנכ"ל מייקל ליטבק, מי שהיה מנהל הבונדס בלוס־אנג'לס לארי וינברג, נשיא הלובי היהודי בקונגרס, מבעלי האן.בי.איי דייויד שטרן, מנכ"ל הליגה הטובה בעולם, ואישים נוספים שסייעו ל„חזק" להקים בארץ 50 פרוייקטים, בתקציב של מיליון וחצי דולאר".

הפרוייקט הבא של „חזק", למען הכדורסל בארץ, יוקם בכפר־הערבי בקה־אל־גרביה. עלות ארבעת הפרוייקטים הקיימים — 150 אלף דולאר.

רלף קליין, האחראי על הפרוייקט בראשל"צ, אמר כי הכדורסלנים הגדולים בארה"ב יצאו משכונות עוני: „לא צריך להשלות את עצמנו שאם ניתן לילדים את התנאים הטובים ביותר הם יהיו שחקני כדורסל. אבל נעבוד על פיתוח גוף, על נושאים מקצועיים, ומי שנולד להיות שחקן — יהיה כזה".

דווידסקו מבקש לאמץ את המודל של עבודה עם מוסיקאים: „ארבע פעמים בשבוע, משעה 2 עד 6 — זה יהיה המוטו שלנו. עבודה במכון לפיתוח הגוף עם יסודות בכדורסל יביאו לנו שחקנים טובים".

אירלנד ובריה"מ „תפסו פיקוד" בבית ב' — ניצחו 0:1 את אנגליה והולנד

דאסייב לא איפשר לחוליט ולהולנד לכבוש

שער נצחון שכבש הסובייטי ואסילי ראץ, בדקה ה־54, הביא אמש נצחון גדול לברית־המו־עצות בקלן, בבית ב' באליפות אירופה, על נבחרתה המצויינת של הולנד — 0:1. ההולנדים, שגילו משחק מבריק במחצית הראשונה לא הצליחו להבקיע את השוער הסובייטי רינאט דאסייב, שהיה השחקן הטוב במגרש.

בפתיחת המשחק, ולמעשה בכל המחצית הראשונה, היה יתרון מוחלט להולנד שלחצה ללא־הפסק על שערה של ברית־המועצות.

הצבע הכתום של הולנד שלט ביציעי האיצטדיון בקלן. 70 אלף צופים, רובם המכריע הולנדים, עודדו במחצית הראשונה את נבחר־תם. רוד חוליט, השחקן הטוב בהו־לנד, גילה יכולת מלהיבה. מה לא עשה? הוא היה בכל מקום, ובמב־צעים מעולים גילה תכונות של כדורגלן מעולם אחר. חברו, רייקארד, וכן ואננברג, איימו ללא הפסק על שער ברית־המועצות. לחץ בלתי־פוסק הופעל על שערו של דאסייב. אפילו ההגנה החסונה של בריה"מ, עם סברוב וקוזנצ'וב, הת־קשתה להיחלץ מהתקפות הולנד.

מחצית גדולה

במחצית הראשונה, המצויינת של הולנד, הציל דאסייב לפחות פעמיים את שערו בצורה נפלאה. תחילה הדיף בעיטה מסוכנת של קומאן, ולקראת סוף המחצית הציל כדור אבוד של חוליט, ואיפשר לנבחרתו לרדת בתיקו 0:0.

היתה זו מחצית גדולה של הולנד, אבל מה זה שווה כאשר לא מבקעים שערים. הסובייטים נרתעו להגנה ורק לעתים נראו אולג פטראסוב ואיגור בלאנוב מנסים לפרוץ לעבר השער ההולנדי.

בהמשך הסתבר כי הכושר הגופני המעולה של שחקני ברית־המועצות, והשליטה המוחלטת של השוער דאסייב ברחבת שערו, פגעו במוראל ההולנדי. לעומת זאת השתחררה ההגנה הסובייטית מהלחץ ואיפשרה לחלוצים לתקוף.

המנוע של נבחרת ברית־המו־עצות היה בלאנוב, כאשר יחד עם אולג פטראסוב יצרו מדי פעם מבוכה בהגנה ההולנדית. לשניים אלו הצטרף ואסילי ראץ, שהגיח מדי פעם משמאל.

בדקה ה־54 הושלך הם באיצ־טדיון: בלאנוב התקדם באגף ימין, העביר כדור לשמאל וראץ, בהו־פעתו ה־24 במדי הנבחרת הסובי־טית, בעט שטוח מ־16 מטר והכניע את השוער ההולנדי ואן־ברויקלן — 0:1.

תדהמת ביציעים

השער היכה בתדהמה את היצי־עים ונראה שהדבר השפיע גם על הכדורגלנים ההולנדים. נסיגה משמעותית חלה במשחקו של חוליט, שנחבא אל הכלים, ורק לעתים ניסה לפרוץ.

דאסייב המשיך להצטיין בין קורות ברית־המועצות ולפחות שלוש פעמים הציל את שערו. גם כשנכנע הדפה הקורה הסובייטית כדור הולנדי. בלאנוב נפגע לקראת הסיום והוחלף.

וכך קרה שלקראת הסיום גברה תעוזתם של הסובייטים, בעוד שאצל ההולנדים נדמה היה שהשלימו עם הפסדם. בדקות הסיום היו הסובי־טים קרובים לשער שני מאשר ההולנדים לשוויון.

למרות המשחק הקשה והיתרון הטכני של הולנד הצליחו שחקני בריה"מ לשחק בדרך כלל בצורה נקייה, ורק שני כרטיסים צהובים נשלפו להם ע"י השופט המערב־גרמני המצויין פאולי.

בשעת נגינת ההימנון הסובייטי שריקו הצופים ההולנדים. חלק מהקהל, כמחאה, הצטרף לשירה.

● ברית־המועצות: דאסייב, בסונוב, שידיצ'ארלין, סברוב (סולי־קאלידזה), דמיינקו, קוזנצ'וב, ליטובצ'נקו, ראץ, בילאנוב (אלייני־קוב), מיכאלצ'נקו, פרוטאסוב.

● הולנד: ואן־ברויקלן, ריי־קארד, ואן־טיגלן, ואן־ארלה, קומאן, מוראן, ווטרס, בוסמן, חוליט, ואן־שחיס, ואננברג (ואן־בסטן).

טבלת בית ב'

1.	אירלנד	1	1־0	2
2.	בריה"מ	1	1־0	2
3.	אנגליה	1	0־1	0
4.	הולנד	1	0־1	0

היום לא ייערכו משחקים.

הסובייטי ואסילי ראץ (מימין) מכניע את השוער ההולנדי האנס ואן־ברויקלן במשחק אמש בקלן (0:1) (צילום: איי.פי.)

בקנבאואר: המשחק הטוב ביותר

מנהל־מאמנה של נבחרת מערב־גרמניה, פרנץ בקנ־באואר, שיבח בסיום המשחק את היכולת הנפלאה של ההולנדים, והדגיש את הכושר הגופני המעולה של הסובי־יטים.

„זה היה המשחק הטוב ביותר מבין הארבעה שנערכו במחזור הראשון" — ציין בקנבאואר.

● שחייה

שטיגמן גמל לחן

„תחרות שבע הגבעות" בשחייה ברומא, איטליה, בהשתתפות 300 שחיינים, מ־15 מדינות, התקיימה אתמול.

התחרות היוותה מבחן לנבחרת איטליה, ששחייניה הציגו רמה גבוהה ביותר.

מבין הישראלים הצליח אייל שטיגמן לגמול לצעיר גלעד חן. שטיגמן קבע אתמול ב־200 מעורב אישי — 2:15.27 (מקום 15), לעומת 2:15.43 של חן (מקום 16). כמו־כן קבע שטיגמן ב־100 חזה — 1:06.93 (מקום 14). ב־100 חופשי סיים ערן הירש במקום ה־30 בתוצאה של 56.30 שניות. שגב פורת היה במקום ה־13 ב־1500 — 16:11.86 דקות.

הישגים נוספים לשחיינים ישראלים: ערן הירש (מקום 18) ב־400 חופשי — 4:09.30, לעומת זמן של 3:53.83 של המנצח האיטלקי. חן קבע ב־400 מעורב אישי (מקום 14) 4:44.34 דקות, כאשר המנצח היה האיטלקי בטיסטלי הציב — 4:24.20 דקות. ב־200 פרפר הציב גלעד חן — 2:12.40 דקות. המנצח מרסל גרי (צ'כי בעל אזרחות קנדית) קבע — 1:59.57 דקה.

המשלחת הישראלית תשוב מחר ארצה.

ספורט גם בעמוד 11

לוח המשחקים יאושר היום

מזכירות ההתאחדות לכדורגל והוועדה המקצועית יאשרו היום את לוח משחקי הליגות בעונת 1988־89.

לדיון לא יועלה נושא צימצום או הרחבת הליגות וכן לא ידונו, קרוב לוודאי, בשילוב זרים בליגה הלאומית.

נתנייתי זכה ב־875 אלף שקל בטוטו

תושב נתניה, שניחש יחידי את כל תוצאות 14 המשחקים בשבת בטוטו, יקבל 875.196 שקל.

48 מנחשי 13 תוצאות נכונות יקבלו 2534 שקל כל אחד; 664 מנחשי 12 תוצאות נכונות יקבלו 183 שקל; 5478 מנחשי 11 תוצאות נכונות יקבלו 22 שקל ו־28,917 מנחשי 10 תוצאות נכונות יקבלו 4 שקלים.

בקר זכה בקווינס־קלאב

הטניסאי הגרמני בוריס בקר, שמר על תוארו מאשתקד, כאשר ניצח בגמר הטורניר בקווינס־קלאב בלונדון, את השבדי סטפן אדברג, שדורג ראשון — 1:6, 6:3, 6:3. המשחק ארך שעה ו־44 דקות.

● בגביע־דייוויס באיזור האירו־פי־אפריקני בטניס ניצחה בריה"מ את פורטוגל 0:3 — בריטניה — פינלנד 1:4 הולנד — סנגאל 2:3 אוסטריה — ניגריה 0:5.

● ויוגוסלביה הכניעה בסופיה את בולגריה — 0:5, בגביע־דייוויס בבית בשל האיזור האירופי־אפריקני.

סובייטי חלשות שיא אירופי

הרץ הסובייטי אלכסנדר מאר־קין חלשות בלנינגראד את השיא האירופי ב־110 מטר משוכות כשקבע גם את הישג־השנה — 13.20.

באותה תחרות קבעה יום קודם לכן הסובייטית גלינה צ'יסטיא־קובה שיא עולמי בקפיצה לרוחק — 7.52 מטר.

אירלנד הותירה את אנגליה בהלם — 0:1

ליניקר לעג והוטון כבש

„שאלוהים יעזור לאירים" — כך אמר, בלגלוג, הכוכב האנגלי גרי ליניקר, לפני המשחק אתמול בשטוטגרט. הוא עוד עשה „פרצוף של מוקיון", שנקלט ע"י צלם, ופורסם באחד העיתונים בגרמניה. אבל בתום 90 דקות כבר לא לעג ליניקר. אירלנד ניצחה את אנגליה — 0:1.

ליניקר המעיט כנראה בכוחם של האירים. כבר בדקה ה־6 הובקע השער המכריע שגרם לאכזבה רבה לאנגליה. הכדור הגיע לסאנסום, בעל 83 הופעות בנבחרת אנגליה, שבעט כדור גבוה, ללא כתובת; הכדור נחת על ראשו של האירי אולדריג', מלך־השערים בליגה האנגלית, המשחק במדי ליברפול, שנגח לעברו של ריי הוטון, גם הוא מליברפול, ששיגר את הכדור בנגיחה גבוהה לרשתו של פיטר שילטון, שנכבע במשחקו ה־98 במדי הנבחרת הלאומית.

סברנו שהשער האירי נכבש מוקדם מדי והאנגלים, עם הפוטנציאל האדיר שלהם, ועם חלוצים יקרים כמו בירדסלי, בארנס וליניקר, יגמלו חיש־מהר ליריביהם בירוק.

התבדר שטעינו. ראשית, לאנגלים חסרה שיטה כדי לפצח את ההגנה הצפופה של האירים. הם לא שיחקו ביעילות, ובמחצית הראשונה בנו את התקפותיהם הרצופות על בארנס, שנשמר היטב. כאשר עבר מגן אירי אחד, מייד נתקל באחר. הכיסוי האירי היה מצויין. בארנס גם לא קיבל מספיק סיוע מאחור. בירדסלי היה צל של עצמו. ליניקר היה חיוור במחצית הראשונה והקישור האנגלי חילק יותר כדורים להגנה האירית מאשר לחלוצים האנגלים.

החטאות אנגליות

מערך העורף האירי תוגבר בראשות הבלמים, מקארתי ומוראן, ולפניהם השחקן הטוב ביותר, לדעתי, ריי הוטון, ידעו לחסל את גלי ההתקפות האנגליות בכשרון רב ואת הייתר כבר עשה השוער בונר, שהציל לפחות שלוש פעמים את שערו.

אין, כמובן, לדבר על התקפה אירית מאורגנת. בדרך כלל נלחצו ע"י האנגלים. לכך לשער שכבשה אירלנד ולהזדמנות נוספת בשלהי המחצית השנייה כאשר אולדריג' ניצב מול שילטון ובעט לחוץ, לא הוטרד השוער האנגלי.

גם כאשר האירים השתחררו מהלחץ האנגלי ושניים־שלושה חלוצים אירים נעו קדימה היה זה בעיקר כדי לשחרר במעט את הגנת נבחרתם מאשר לתקוף ברצינות את השער האנגלי.

הלחץ האנגלי הלך וגבר במחצית השנייה. שער השוויון ריחף באוויר, ואז באו, לפחות, ארבע החמצות של ליניקר, ואחת של בארנס, והצלה נפלאה של בונר בדקת הסיום — ושיחררה את כמות־השמחה שאגרו בתוכם האירים. בדקות האחרונות נראה היה שהאנגלים התייאשו מעט והאירים יכלו לנשום מדי פעם לרווחה.

פגיעה בגאווה

יהיו שיגידו שלאנגלים הגיע תיקו אם לא יותר מזה אבל בכדורגל לא רושמים החמצות בשערים.

נבחרת אירלנד לא נוצחה בשמונת משחקיה האחרונים. המנהל האנגלי בובי רובסון לא זילזל ביריב, אבל כנראה ששחקניו לא העריכו נכונה את מידת כוח הלחימה של היריב.

היוקרה והגאווה של אנגליה ספגו אתמול בשטוטגרט מהלומה מוחצת. קשה להתאושש מכך, אבל יחד עם זאת אסור לפסוק.

56 אלף צופים חזו במשחק, בשיפוטו המצויין של המזרח־גרמני קירשן.

● אירלנד: בונר, מוריס, מקארתי, מוראן, יוטון, הוטון, וילאן, מקאראת, גאלווין (שידי), אולדריג', סטייפלטון (קווין).

● אנגליה: שילטון, גרי סטיבנס, אדאמס, רייט, סאנסום, וודל, ווב (הורלי), רובסון, בארנס, ליניקר, בירדסלי (היטלי).

כשלון סובייטי יגרום לקיצוץ 30 אחוז מדמי האש"ל

לשחקני ברית־המועצות אין כסף. הם מנסים להרוויח קצת מהצד. עבור משחק ידידותי נגד קבוצת חובבים של באדן־וירטנברג קיבלו 30 אלף מארק. הסובייטים ניצחו 0:6. 5000 מארק עבור כל שער...

● ואלרי לובנובסקי, המאמן הלאומי הסובייטי, בן ה־49, פופולארי מאוד בכלי־התקשורת הגרמנית. הוא מגלה ידידות רבה וכיום כבר מותר לו, בניגוד לעבר, להעניק ראיונות, ללא ביקורת.

● להתאחדות הכדורגל של ברית־המועצות אין שליטה על הכספים הרבים שיקבלו מהוועדה המארגנת. הכל הולך למוסדות העליונים והם שקובעים מה יהיה עם הכסף. כדורגלני בריה"מ לא יקבלו, לדברי לובנובסקי, מענקים עבור נצחונות, אבל במקרה של כשלון הם צפויים לקיצוץ של 30 אחוז מדמי האש"ל.

● 163 עתונאים ניסו לנחש נכונה את תוצאת המשחק הראשון בין גרמניה ואיטליה (1:1). עשרה פגעו בול בתוצאות הסופיות וגם ניחשו את תוצאת המחצית. בין העשרה נערכה הגרלה והצרפתי אנדרה לאקוק זכה בתיק של אדידס ובמקלט של סימנס.

נבחרת הפועל נוצחה בגמר בפאריס ע"י אוסטריה 3:2

נבחרת הכדורגל של הפועל שהתמודדה בפאריס באליפות הבין־לאומית של ספורט הפועלים נוצחה אתמול בגמר ע"י אסק"א האוסטרית — 3:2, לאחר שכבר הוליכה 0:2 בדקה ה־57.

המשחק היה שקול והכבד. בעוד שאת הפועל יצגו כדורגלנים מהליגה הארצית הופיעו בנבחרת אסק"א האוסטרית שחקנים בכירים מהליגה הבכירה.

יורם אורן, בדקה ה־25, ואריה גילרוביץ, בדקה ה־57, הוליכו את הפועל ליתרון 0:2, אולם בהמשך עברה היוזמה לרגלי האוסטרים שכבשו שלושה שערים וניצחו.

בדרכה לגמר הכניעה נבחרת הפועל את פ.ס.ג.ט. צרפת — 0:1, איקס איטליה — 1:6 ואינטל פורטוגל — 1:7. בטורניר השתתפו תשע נבחרות.

רונן שפירא מהפועל חדרה זכה בתואר מלך השערים של הטורניר עם 11 הבקעות.

השופט הישראלי צבי שריר זכה להערכה רבה וניהל את המשחק על מקומות 3־4.

בידרמן חזר לתמונה בנסיון להציל הפועל ת"א

יצחק ויסהוף

עדיין לא נמצאה נוסחה מי יהיו בעליה של קבוצת הכדורסל של הפועל ת"א. אתמול נפגשו אישי־העסקים אפרים בידרמן, יחד עם יו"ר הוועדה המקצועית מתנועת החולשת, אריה גבעוני, בלשכתו של מזכיר מועצת פועלי ת"א, תדי קאופמן, ויחד ניסו למצוא פתרון.

השניים הודיעו כי הם מוכנים להעניק סכום גדול לתיפעול הקבוצה, אך ביקשו ממזכיר המועצה כי אם יהיה גרעון או שהמועצה תערוב לכך. תדי קאופמן סירב להצעה זו והודיע כי אינו מוכן לתת ערבויות.

בינתיים נפגש אתמול מחזיק תיק הפועל במ. פ. ת"א, אלי מילר, עם משה טובליל, מבעלי רשת המלונות קלאב־הוטל, וניסה לשכנעו להצטרף לחבורה שמתכוננת לרכוש את הקבוצה.

ראת הנסיעה ביום חמישי לטורניר בין־לאומי באיטליה בהשתתפות נב־חרות איטליה, צ'כוסלובקיה ומערב־גרמניה.

החלוץ האנגלי גרי ליניקר נבלם ע"י שחקן־העורף האירי, קווין מוראן תצלום: איי. פי.

שחרור מורסר לבית־המשפט

אתמול הודיע עו"ד אילן גולד־שמידט, פרקליטו של הכדורסלן לאואן מורסר, כי יפנה היום לבית־המשפט שיקבע בורר בפרשת רצונו של הכדורסלן לעזוב את הפועל תל־אביב. גולדשמידט יבצע פעולה זו מאחר שהפועל ת"א לא הסכימה להצעה שעו"ד עובדיה רוזאל ישמש כבורר.

● שחקני נבחרת ישראל בכדורסל לא התאמנו אתמול, לאחר יום־מנוחה. ישובו היום למכון וינגייט ושם ימשיכו באימונים לק־

הלייקרס ניצחו בדטרויט 86:99

קבוצת הלוס־אנג'לס לייקרס עלתה אמש ליתרון 1:2 כשגברה בגמר האנ.בי.איי. בדטרויט על הפיסטונס — 86:99.

טלוויזיה

(כ) כתוביות מיוחדות ללקויי שמיעה

08.00 עד כאן, חדשות קול ישראל. 08.05 שעת כושר. 08.15 אזרחות (ו' ט') הקוק הפתות (טוכלגנות) (כ). 08.40 ראשית הקריאה. בלי מודות: שורוק 1. 09.00 אנגלית ה'. 09.20 חשבון פשוט ו', מבוא לשברים (כ). 10.10 אנגלית ו'. 10.30 רגע עם דודלי, בואו נרכב (כ). 11.00 ערבית מדוברת (ו' ה') אלכית (א) לעתיק. 11.15 אנגלית ו'. 11.30 ארץ מולדת, מסורת ומים למולדת (כ). 12.00 אנגלית ה'. 12.25 תלמוד שניים אוחזין. הא מגה מחלוקת (כ). 13.00 גיאוגרפיה כללית (ו' ט') החיים במדינות ניראינגלגר. 13.30 אנגלית (י"א י"ב) - Hello israel - Jerusalem through the ages

13.45 צרפתית (העשרה). 14.00 עד כאן, חדשות קול ישראל. 14.05 מגע. חומר: השימוש בו. 14.35 רכבת ההפתעות. 15.00 קשר משפחתי. זווית אברמסון בשיחה עם משפחת סוגל ובשיחה שניה לצורך מעקב חודשיים לאחר מכן. 15.35 יוצא מן הכלל, לקראת בחינות הבגרות, משור 2: השווא הנח והשווא הנע. מגיש: מרדכי רוזן. 15.55 אבודי האל. 16.20 כללי המשחק: פרק 4: עריצות הרוב במאה ה־20. איטליה הפאשיסטית, אירגון וגרמניה הנאצית. בשאלה עוסקים ד"ר דוד הור וד"ר קלמן בנימיני. וקטע מתוך הסרט החומה של הפינק פלויד. 17.00 ערב חדש. 17.30 דרבכים. 17.50 קרקס (חלק ב'). 18.25 פסוקו של מקום: מבט אל לבונת. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 ספורט (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 עברית שפה יפה. 21.00 מבט לחדשות. 21.35 עברית שפה יפה. (החלק השני). 22.05 זה הזמן, תכנית אירוח שבועית בשידור ישיר. מנחה: רם עברון. 22.55 בלשים בלילה. שם הפרק: קורא המחשבות. מדי ורייזר מתמודדים המעט עם בעיית הרינגל התעשייתי. 23.45 פסוקו של יום. חדשות הלילה.

ערוץ 2

18.30 מוכנים היכון בוסכ אנימציה. 18.57 רגע לפני... 19.00 חמשים אמריקה. 19.57 רגע לפני... תערוכת אומנים בבולטימור. 20.00 אדם (סמית) וכלכלה. 20.30 אמנות ישראלית: אפקים חדשים. 21.00 שירים של סגול כוהה, אדם ובוב דילן.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר. 07.09 בהאזנה ניגונות. 09.00 קונצרט בקר — 1. דאג וירון: סרנדה בדו מג'ור אופ. 11 לתזמורת כלי קשת והטימפוניים של ראס / יודי שטארק; 2. גריג: קונצ'רטו בלה מינור לפסנתר ותזמורת אופ. 16 (א. סטרנקלברג/ התז. הסימפ. הלונדונית/ פ. רואירה; 3. פרנץ שמידט: ואריאציות על שיר הוסארי (תז. פילהרמונית הווינאית / ה. באואר; 4. מרטינה: קונצ'רטו רפסודיה לוויולה ותזמורת (ל. מאלי/ התז. הסימפ. של פראג/ וס. סמלאצ'קא 5. מוצרט: רביעיית כלי קשת בלה מג'ור ק. 464. (רביעיית מלוס). 6. בטהובן: סימפוניה מס. 7 בלה מג'ור אופ. 92 (התז. הפיל. של וינה/ ק. אבאדו). 11.17 פינת השיר — משירי ישראל אלירז. 12.00 מן הטרטייה. 13.05 בהאזנה גינחוה — בוסיני, דואו קונצ'רטי לכנור, קונטרבס וכלי קשת; שומאן שלוש רומנסות אופ. 94: פורה. שלישיה ברה למסנתר, כנור וצ'לו אופ. 120; והן וויליאמס: סרנדה למוסיקה, למרים ותזמורתו שופך 2 נוקטורנים: צ'ייקובסקי סוויטה מתוך הבאלט אגם הברבורים. 15.00 הסברה מוסיקאלית — רביעיות היידן של מוצרט. 16.00 מאולמי הקונצרטים שלנו — התזמורת הפילהרמונית הישראלית מנצח זובין מהטה. אידה הנדל כנור: שידלובסקי פרלוד מתוך אמריגריה, פייה הכובע המשולש, סוויטה מס' 2 לאלו סמפוניה ספרדית, לכנור ולתזמורת; רוול: בולרו. 18.00 דגש על הבצוע. 19.00 בין חברים — מעולם מטעמי המוסיקה מיצירות יאן סיבליוס הברבור הלבן לאונוטרה משחה בלשערו פאן ואקה: מוזל — אינטרמצו. 20.05 אינטרלוד. 20.27 פינת השיר. 20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם המקהלה התזמורת של או.אר.אפ. מנצח מיכאל גילן גבריאלי־עורנה: קנצונה לשלוש מקהלות; ארונה: גובה האהבה סודות בשמש הגדולה. 23.00 מחורי יצירות — קונצ'רטו גרוסו מאת קורלי ול'מינה יצירות לכלי־סולו מאת טרטיני.

רשת א'

07.30 דיו־דיו. 08.55 תוגה, עם בני תגרל. 08.35 ספרות על הגל. 09.05 סלודיו, שירות מידע לממניה. 10.05 פניני בוקר, מגישו גרעון זהר. 10.55 ספרות על הגל. 11.05 ירוק ירוק שירים עבריים. 12.05 מעורב ימטואי שידור חי מתערוכת ה־40 בגני התערוכה בתל־אביב. 13.00 חדשות והתכנית באנגלית. 13.30 חדשות התכניות בצרפתית. 14.05 בראש צעיר, מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.25 האוניברסיטה המשודרת. 15.55 ספרות על הגל. 16.05 גיל הביניים. 17.10 צבעי הקשת: שירי עמים. 17.55 ספרות על הגל. 18.05 מנחת ערב. 19.05 סיכום המשנה היומית. 19.30 שידורים לעולים. 22.05 לכל אדם כוכב, עם האסטרולוג אילן פקר. שידור חי מתערוכת ה־40 בגני התערוכה בתל־אביב. 23.55 ספרות על הגל.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 07.55 ספרות על הגל. 08.05 עושים עיין. 08.55 ספרות על הגל. 09.05 ביקור ביה, עם רבקה מיכאלי. 09.55 ספרות על הגל. 10.05 כל צבעי הרשת — עם עמיקם רוטמן. 10.55 ספרות על הגל. 11.55 ספרות על הגל. 12.05 אליראלף בבית, עם חיים קינן. 12.55 ספרות על הגל. 13.05 בחצי היום, חדשות ופזמונים. 13.55 ספרות על הגל. 14.05 לראות או לא לראות, יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 בת צחוק, הווי והומור. 14.55 ספרות על הגל. 15.05 שירים ופזמונים. 15.55 ספרות על הגל. 16.05 יומן כלכלה. 16.55 ספרות על הגל. 17.05 רגעי קסם. 17.55 ספרות על הגל. 18.05 שעה חופשית, מגזין שבועי לעניני חנוך. 18.45 היום בספורט. 18.55 ספרות על הגל. — היום הזה — עורך: שלום אורן. 19.35 דין ודברים, מגזין לעניני חוק ומשפט. 19.55 ספרות על הגל. 20.05 סולם המודות, מצעד הפזמונים המסורתיים. 20.55 ספרות על הגל. 21.55 ספרות על הגל. 22.05 קפה ראשי, חידונים מגוונים בהשתתפות המאזינים עם שמוליק רוזן. 22.55 ספרות על הגל. 23.55 ספרות על הגל. 00.15 גאו ועוז, עם לאה ליאור.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת — אמנות הנוצרית בימי הביניים, חזיונות האמנות בימי הביניים. מרצה: פרופ' נורית כנעריקידר. 06.30 פוקחים עין, החדשות הראשונות. 07.07 שבע אפס שבע, עם אלכס אנסקי. 09.05 מוסיקה, עם אורלי יניב. 10.05 עשר, שירים עבריים. 11.05 נבון לעכשיו, עם רפי רשף. 13.05 דו רה, יומי. 14.05 פגישה יומית, עם אורלי יניב. 15.05 שירים לתן, עם ארז טל. 16.05 ארבע אחרי הצהריים. 16.54 באופן מילולי, פינתו של אבשלום קור. 17.00 ערב טוב ישראל. 18.05 קצין תחית לנו. שיחות עם קצינים וצוערות במלאות 40 שנה לבה"ד 1 ועשרים שנה לבסיס במצפה רמון. 18.45 משהו עולמי, מגאזין לענייני חוץ. 00.05 ציפורי לילה. 02.00 לא רוצים לישון. 05.00 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 1

19.05 אין נופים אבודים, מעולמם של יוצרים. תוכנית רביעית, מגיש הסופר דוד שיץ. 19.57 הודעות לחיילים. 20.05 כוכב הערב — צילה דגן. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת, האמנות הנוצרית בימי הביניים. חזיונות האמנות בימי הביניים, מרצה: פרופ' נורית כנעריקידר. 22.05 על הדבש ועל העוקץ. 23.05 עשרים וארבע, היום שהיה. 23.55 שיחת חצות, עם הצייר והפסל חיים סרגו.

שידורי צה"ל 2

19.05 שליפה מהמותן. 20.05 שעתיים של להיטים. 21.57 הודעות לחיילים. 22.05 הפסקת עשר, עם מיכל ניב. 23.05 קול הנ'או הזה עם דני קרמל.

רשת ג'

06.04 בחזרה לאושר. 07.07 שיר בבוקר בבוקר. 09.05 גימלים, עם מיכל שמואלי. 10.05 דברים טובים. 11.05 שבעים מי יודע. 12.05 אהבה יומיומית. 13.05 רק בימי חול, עם מנחם פרי. 14.05 לי ולך עם רויטל עמית שידור, חי מתערוכת ה־40 בגני התערוכה בתל־אביב. 15.05 חריש, חריש ומתורש. 16.05 הצגה יומית שידור חי בגני התערוכה בתל־אביב. 18.05 היה היו, עם קובי כרקאי. 20.05 סמני דרך. 21.05 קצה אחרת. עם אורלי מורג. 23.05 הלילה הוא שירים.

קולנוע

תל־אביב

9.30 ,7.15 ,4.30
אסתר: אשליה גורלית 9.40 ,7.15 ,5
אורלי: מוכת ירח 9.30 ,7.15
בן־יהודה: תינוקת בירושה 9.30 ,7.00 ,4.30
בית ציוני אמריקה:
גברת מס הכנסה 9.30 ,7.15
גת: ניטל ג'ויס 9.00 ,6.00
גורדון: יופיו של החטא 9.30 ,7.00
דקל: משודדים חרשות 9.30 ,7.00 ,5
דרייב אין: עדות בסבכון 7.45
סקס 12.00
הוד: תקועה בדרך 9.30 ,7.15 ,5
לימבר חדש: סמטאות השטן 9.30 ,7.15 ,4.30
טיילת 1: עדות בסבכון 9.40 ,7.25
טיילת 2: שם המשחק 9.40 ,7.20
טיילת 3: חנה סנש 9.30 ,6.15
פאר: בשם העם 9.30 ,7.30 ,5
פאריס: לידרי איב 9.30 ,7.15
רב־חן:
חן 1: וול סטריט 9.50 ,7.30 ,5
חן 2: פעמיים אשתי 9.45 ,7.25 ,5
חן 3: הקיסר האחרון 9.45 ,6.40
חן 4: שלושה גברים ותינוקת 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
חן 5: מעקב צמוד 9.40 ,7.30 ,5 ,2 ,11
שחק: זרוק אותה מהרכבת 9.30 ,7.00 ,4.30
תל־אביב: ללא מסתור 9.30 ,7.15 ,5
תכלת: שנת ההתבגרות שלי 9.35 ,6.30
לב:
לב 1: חופשה בכפר 10.00 ,7 ,5 ,2
לב 2: החבר של החברה שלי 9.50 ,7.15 ,4.30 ,2
לב 3: אהבנו כל לך 10.00 ,8 ,5 ,2
לב 4: המבצר הנסתר 10.00 ,7.50
מוזיאון ת"א: עיניים שחורות 7.00 ,9.30

רמת־גן

ארמון: שלושה גברים ותינוקת 9.30 ,6.40 ,4
לילי: שם המשחק 9.30 ,7.15
רב־גן:
גן 1: אשתי פעמיים 9.40 ,7.20 ,5
גן 2: וול סטריט 9 ,6
גן 3: החשד 9.40 ,7.30 ,5
גן 4: הקיסר האחרון 9.15 ,6.15

ירושלים

אדיסון: תקועים בדרך 9.30
אורנע: שאלה של שפיות 9.15
רון: משודדים חרשות 9.00
בית אגרון:
ללא מוצא 18.00
עמנואל 20.00
שם הוורד 21.45
כפיר: שם המשחק 9.15 ,7.15 ,4.30
אורגיל: שלושה גברים ותינוקת 8.30
מיטשל: מוכת ירח 9.15
סמדר: סיפור בוינג זג 9.15
חבירה: סגור לרגל שיפוצים
עדן: כלא מתאבדים 9.00

תיאטרון ירושלים:
מורים 9.30

חיפה

אורה: רב־מכר 9.15 ,7.00
חן: התפוז המכני 9.00 ,7.00 ,4.30
עצמון 1: ללא מיסתור 9.15 ,7.00 ,4.30
עצמון 2: מוכת ירח 9.15 ,7.00 ,4.30
עצמון 3: תשוקה באפריקה 9.15 ,6.00
רון: תקועה בדרך 9.00 ,6.30 ,4
רב־אור:
רב־אור 1: וול סטריט 9.15 ,6.45
רב־אור 2: הקיסר האחרון 9.15 ,6.00
רב־אור 3: תינוקת בירושה 9.15 ,6.50
אורלי: חופשה בכפר 9.15 ,7.00
קרן אור המתחדש:
חכמת רחוב 9.15 ,7.00 ,4.30
פאר: 3 גברים ותינוקת 9.30 ,7.30 ,5.00

נתניה

שרון: יופיו של חטא 9.15 ,7 ,5

חולון

סבוי: נשואה לשניים 9.30 ,7.15 ,5
מגדלי: 3 גברים ותינוקת 9.00 ,7.00
ארמון: לילה מגניב 9.30 ,7.30 ,5

בת־ים

עצמאות: חקירה בסייגון 9.30 ,7.15 ,5

הרצליה

היכל: סגור

פתח־תקוה

היכל 1: מוכת ירח 9.15 ,7.00
היכל 2: שם המשחק 9.30 ,6.15
היכל 3: הקיסר האחרון 9.30 ,6.15

עפולה

מגדלור: חשוד 9.00

ראשון־לציון

רון 1: הקיסר האחרון 9.40 ,6.00
רון 2: תינוקת בירושה 9.30 ,7.15

תיאטרון

הבימה
התיאטרון הלאומי
הערב יום ב', 13.6
מעגל הגיר הקווקזי: 20.30
אנשים קשים: 20.30
מירלה אפרת — חצור: 21.00

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ב' 13.6 בשעה 20.30
קידוש
מאת ובבימוי שמואל הספרי

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה "הדרים"
הוד־השרון, דרך רמתיים 36, טל' 052־21178

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה המקומית לדיון בקשה לבנית תוספת למבנה מגורים חד־משפחתי ברחוב האיחוד בהוד־השרון בגוש 6448 חלקה 207 על ידי ידעי משה
והמהווה חריגה היינו (1) הקלה בקו בנין אחורי 40 5 מ' במקום 6 00 מ' (2) שטח בנית 3% 25 15% שהם 48 121 מ"ר במקום המותרים שהם 71 85 מ"ר (3) רשות לבנות על מגרש פחות שטח. כל מעוניין אם כבעל ואם מבחינה אחרת בקרקע בבניינים או בנכסים אחרים שהתכנית משפיעה עליהם יוכל לעיין בתשריט התכנית במשרדי הוועדה המקומית בשעות הקבלה הרגילות ולהגיש התנגדות מנומקות בכתב לתכנית תוך 14 יום מתאריך פרסום זה
צבי חרות
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה "הדרים"

עיריית חיפה
משרד מהנדס העיר
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רח' ביאליק 3, חיפה, טל' 04־640775
הודעה על־פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי בן־אלי יצחק — לאשר תכנית בניה לבנין רב־משפחתי ברחוב האג מס' 31, מגרש 46 בגוש 12264, הוד־הכרמל.
הבקשה כרוכה בעודף שטח בניה מעל למותר.
אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבניין העירייה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות: 08.00־11.30.
המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
איתמר יעוביין — מהנדס העיר

ועדת משנה לתכנון ולבניה חולון
הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
ת.ב. 2000/3
ניתנת בזה הודעה שהוגשה לוועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 56 בגוש 6021 רחוב נובי דכור מס' 4 חולון. הכוללת מתן הקלה בן א. אחוזי בניה 3% משטח המגרש 502/2 מ"ר בקומה ב' בלבד.
החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ב"1.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון, רח' ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.
התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.
עו"ד ח. שרון
ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה חולון

הודעה על שינוי תזכיר
בהתאם לסעיף 26 לפקודת החברות (נוסח חדש) התשמ"ג־1983
שם החברה: נפתוחים בע"מ
מספר החברה: 51־180945־8
נמסרת בזה הודעה כי באסיפה כללית שלא מן המניין של החברה אשר התכנסה והתקיימה כחוק ביום 29 לחודש מאי שנת 1988 נתקבלה פה אחד ההחלטה הבאה כהחלטה מיוחדת:
לתקן את תזכיר ההתאגדות של החברה על־ידי הוספת הסעיפים הבאים:
סעיף 2.
א. לעסוק בכל עסק ולעשות כל עיסקה הקשורים ברכישה ובקבלת זכויות, ניהול והפעל של מועדוני ומתקני ספורט ונופש, אולמות שמחות ואירועים, מסעדות ומזנונים.
ב. להשיג ולקבל כל עבודה ועסק הקשורים ברכישה ובקבלת זכויות ניהול והפעל של מועדוני ומתקני ספורט ונופש, אולמות שמחות ואירועים, מסעדות ומזנונים.
ג. לעסוק בכל נושא ועניין הקשור והכרוך ברכישה ובקבלה, זכויות ניהול והפעל של מועדוני ומתקני ספורט ונופש, אולמות שמחות ואירועים, מסעדות ומזנונים.
ד. ליזום כל עסק ועיסקה בתחום רכישה וקבלת זכויות ניהול והפעל של מועדוני ומתקני ספורט ונופש, אולמות שמחות והאירועים, מסעדות ומזנונים.
אברהם יוחנן —
יו"ר האסיפה הכללית

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה נס־ציונה
הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה נס־ציונה בקשה להקלה באחוזי הבניה בחלקה 332 בגוש 3616.
החלקה נמצאת באזור מגורים ב', בו מותר לבנות 60% משטח החלקה ב־3 קומות, לפי תכנית המתאר נס/1/1.
מבקש היתר מבקשת להתיר תוספת של 12.50 מ"ר המהווה הקלה של 1.5% משטח החלקה ו־6% מהזכויות בנכס.
לכל מי שיש לו התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה בתוך מועד של 15 יום מיום פרסום הודעה זו.
לאחר מועד זה תובא כל התנגדות שתוגש כנ"ל לדיון בוועדה המקומית לתכנון ולבניה והיא תחליט בנדון.
נתן קרוסטקי — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, נס־ציונה

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה של נהריה
הודעה על פי סעיף 149, 920, 910 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה
ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (1), (2) לחוק התכנון והבנייה הנ"ל, כי הוגשה בקשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה של נהריה, למתן הקלה — והיינו: בניית תוספת בקומה א' בקו בניין של 1.70 מ' במקום 3.00 מ' המותרים, שעל החלקה 14 בגוש 18150, רחוב עקיבא 3, עיר נהריה.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה המקומית בעיריית נהריה.
לכל מי שיש התנגדות, יוכל להגיש תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.
ת. לבב — יו"ר הוועדה (משנה) המקומית לתכנון ולבנייה, נהריה

חוק התכנון והבניה התשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי חיפה
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89, לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה—1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה חיפה, הופקד, ביחד עם התשריט המצורף אליו, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא: „תכנית מס' חפ/1676 — גינה, בשד' בן־גוריון — פינת המגינים", המהווה שינוי לתכניות הבאות:
● חפ/229 — תכנית מתאר של חיפה.
● חפ/120 — מרכז המושבה הגרמנית.
● חפ/422 — תכנית בניין עיר של חיפה, גליון 12.
● חפ/519 — שד' ג'ורג' החמישי, גזרת רחבת הגמרה, שד' הכרמל.
● חפ/981 — המושבה הגרמנית הצפונית.
● חפ/1370 — הרחבה שד' הכרמל.
השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 10839, חלקות 16, 17 וחלקי חלקות 63, 69. המקום: חיפה, פינת שד' בן־גוריון ופינת המגינים.
עיקרי התכנית: שינוי סיווג השטח ממגורים ושטח ציבורי פתוח — לעסקים: הקמת בניין משרדים ומסחר; שימור הבניין הקיים במגרש.
כל מעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל מעוניין בקרקע, בבניין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע משינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה חיפה, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות.
התנגדות תהיה מנומקת ותלווה בתצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
תצהיר יינתן בפני עורך דין או אדם אחר שהוסמך לכך בחוק או על פיו.
משה גלוזר — יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה

עיריית חיפה
משרד מהנדס העיר
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רח' ביאליק 3, חיפה, טל' 04־640775
הודעה על־פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי משה ביליה — לאשר תוכנית שינויים ברחוב גרינבוים 13, מגרש 269 בגוש 12255, שכונת הוד־הכרמל.
הבקשה כרוכה בעודף שטח מעל למותר.
אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבניין העירייה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות: 08.00—11.30.
המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
איתמר יעוביין — מהנדס העיר

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
גני בת־ים – הנביאים 3
חולון
אהרון – הופיין 52
עין יהב – עין יהב 2
ירושלים
ר"ד כלה – המלך דוד 6
נתניה
קופ"ח – ברודצקי 31
פתח־תקוה
עין גנים – תחן איש פינת גורדון
רמת־גן
רשי – רשי 13
תל־אביב
לב העיר – אחד העם 69
סיני – שד' ירושלים 70 יפו
חיפה
יבנה – אבן סינא 7
רעננה, כ"ס
השרון – דרך השרון 55, הוד־השרון

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה – טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100. אילת – 244; חדרה – 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית. ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
ביקור חולים – ילדים
הדסה ע"כ – פנימית, כירורגיה, אורטופדיה, א.א.ג.
משגב לדך – נשים
שערי צדק – עיניים

מוקד קופ"ח כללית
המוקד יטפל מידע טלפוני בימים א'-ה' 08.00-20.00 בימי ו' 08.00-15.00. טלפונים: 03־433500, 03־433300.
יד ביד – ארגון קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה ירושלים – 02־243358; ת"א – 226027 (24 שעות); חיפה – 04־229488 (11.00-20.00); גליל מערבי – 04־922222.
קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ד' – טל. 222732.
„קו פתוח" – ארגון קשבת לילדים ובני־נוער 03־221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד הסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 24.00—18.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 21.00—15.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649. בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל' 523566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
ריינגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל' 294869, 03־285822.
מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואזור השרון, טל' 052־32432 בימים א'—ה' בשעות 21.00—17.00.
עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03־5461111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03־261113
ער"ן חיפה — טל' 04־672222
ער"ן כרמיאל (גליל מערבי) — 04־988410
ער"ן נתניה — טל' 053־335316
ער"ן כפר־סבא — 052־913999
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111
סילוק מוקשים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111; לוד/רמלה — 101, טל' 08־221022; עפולה — טלפון 065־93334, טבעון — 101, טלפון 04־931401; נהריה — טל' 04־823333. בת־ים — טל' 5511111. באר־שבע — טל' 057־74767, שח"ל בנוש רן, טל' 03־330848.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'—ה' 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים:
א'־ו' 7.00
מתל־אביב לחיפה:
בימים א'—ה' 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל־אביב לנהריה:
בימים א'—ה' 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'—ה' 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.
מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'—ה' 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
• הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

בג"ץ: דחיית גיוס בני הישיבות — בגדר סמכותו של שר־הביטחון

ממליץ לקבוע את ההסדר לגבי דחיית השירות בחקיקה ראשית ומפורשת בכנסת ולהגביל סמכותו של שר־הביטחון בנושא זה

עתי"ם

בג"ץ פסק אתמול שדחיית שירותם בצה"ל של בני ישיבות היא החלטה חוקית הנמצאת בגדר סמכותו של שר־הביטחון. השופטים מאיר שמגר, מרים בן־פורת ואהרון ברק ממליצים, כי ההסדר לגבי דחיית שירותם של בני הישיבות ייקבע בחקיקה ראשית ומפורשת של הכנסת ושלא תוענק הסמכה כללית לשר־הביטחון לקבוע בעצמו את ההסדרים. עם זאת אומרים השופטים, כי אין לשלול את סמכות שר־הביטחון, משום שהכנסת לא קבעה את ההסדרים לדחיית שירותם של בני הישיבות ונמנעה מלפסוק עליהם.

בג"ץ פסק כך בעתירתו של סרן (מיל.) עו"ד יהודה רסלר, שפנה לבג"ץ ביחד עם שני קציני מילואים נוספים. זו הפעם הרביעית שבה דן בג"ץ ב־18 השנים האחרונות בעתירות באותו נושא. כל העתירות נדחו בעבר בגלל טענות שלעותרים אין מעמד או שהנושא אינו שפיט. הפעם קבעו שלושת השופטים שלשלושת הקצינים יש מעמד בעתירה לבג"ץ ושהנושא שפיט.

בעתירה נאמר, כי על־פי המצב הקיים היום נדחה שירותו של תלמיד ישיבה שהוא עיסוקו היחיד. מספר בחורי הישיבה הנהנים מדחיית גיוס הוא 17 אלף. טענתו העיקרית היתה, שאם יגויסו תלמידי הישיבות, יקוצר בצורה משמעותית משך שירות המילואים שלו ושל חבריו. הוא צירף לעתירתו תצהיר של אל"מ (מיל.) ד"ר עימנואל ולה, שהיה בעל תפקיד בכיר באגף כוח־אדם, הקובע את הפגיעה בצה"ל בשל אי־גיוס בחורי ישיבות.

נושא שפיט

השופט אהרון ברק, שכתב את עיקרו של ההחלטה המשתרעת על יותר מ־120 עמודים, קובע, שלעותרים יש מעמד בפנייה לבג"ץ על־פי הגישה הקלסית. זאת כיוון שבאמצעות תצהירו של ולך הם מצביעים על כך שנפגע האינטרס האישי שלהם. לרסלר ולחבריו, אומר השופט ברק, יש גם מעמד על־פי הגישה הליברלית, משום שהעתירה שלהם מעוררת בעיה בעלת אופי ציבורי שיש לה נגיעה ישירה לשלטון החוק.

השופט ברק אומר, כי אם תידחה העתירה בשל חוסר מעמד, לא ניתן יהיה לבחון את חוקיות סמכותו של שר־הביטחון בבית־משפט.

נציגת הפרקליטות, עו"ד נילי ארד, העלתה טענה נוספת לדחיית העתירה על הסף. היא אמרה, שהנושא של גיוס בני ישיבות אינו שפיט ומוטב שבג"ץ יעדיף שלא להיכנס ולהכריע בסוגייה זו. לטענת הפרקליטות, מדובר בשאלה פוליטית ששינוי המצב הקיים מחייב הכרעה מדינית ולא הכרעה שיפוטית. לטענת המדינה, התערבותו של בג"ץ בנושא רק תלבה את הסערה הציבורית. טענות הפרקליטות נדחו.

ברק מדגיש בהחלטתו, שהקביעה ששיקוליו של שר־הביטחון בעניין דחיית שירות בחורי הישיבות הם סבירים אין משמעותה כי בג"ץ מחליט שראוי לדחות את שירותם של בחורי הישיבות. "משמעותה היחידה הינה, כי זהו שיקול ששר־הביטחון רשאי היה לשקלו".

השיקול הדתי

פסק־הדין של שלושת השופטים בוחן בהרחבה את שאלת סמכותו של שר־הביטחון. השופט ברק אומר, כי דחיית השירות של בני הישיבות נכנסת לאחת העילות הקבועות בחוק שירות הביטחון. החוק מקנה לשר סמכות לדחות את השירות בשל צרכי חינוך, היקף הכוחות הסדירים בצה"ל וגם מסיבות אחרות. בנימוק של צרכי חינוך ניתן להתחשב בצרכי הרוח הדתי כפי שנדחה שירותם של סטודנטים במסגרת העתודה האקדמאית או של אמנים ומוזיקאים מצטיינים. עם זאת אומרים השופטים, כי השיקול העיקרי לדחיית שירותם של בחורי הישיבות הוא השיקול הדתי.

"אין כל חריגה מסמכות בכך שרשות מינהלית לוקחת בחשבון בהפעלת סמכויותיה שיקולים דתיים במסגרת החוק המסמיך, הצורך להבטיח חופש דת ומניעת כפייה דתית אין משמעותו איסור התחשבות בצרכיה של אוכלוסיה דתית", אמר השופט ברק.

הנשיא מאיר שמגר אומר, כי אין להבין את הסכמתו לדחיית העתירה כאילו הוא שלם עם ההסדר בדבר אי־גיוסם של חלק מבחורי הישיבה. ההסדר אמנם איננו בלתי חוקי, "אך מהבחינה העניינית הוא לדעתי בלתי מניח את הדעת וקשה להשלים עימו, הוא מעורר שאלות נכבדות בתחום המוסר הציבורי והאישי גם יחד, אשר נותרות ללא פתרון", אומר השופט שמגר. שמגר אומר, כי בנסיבות הקיימות אין לפסול את הסדר דחיית שירותם של בני הישיבות הנהוג כבר כ־40 שנה. אך לדעתו, פטור של אלפי צעירים משירות צבאי איננו נושא שיכול לרדת מסדר היום.

הנושא חייב להיבדק, לפי דעתו, גם לפי ההשלכות שלו מידי שנה בשנה. "פירושם של דברים הוא, כי מה שאנו קובעים עתה לגבי תוקפו המשפטי של ההסדר איננו בא לפטור את הרשות המבצעת מהחובה לשוב ולבחון את המשמעויות של הענקת פטור למספרים הולכים וגדלים של יוצאי צבא". לדעת הנשיא, המספרים הולכים וגדלים ועל שר־הביטחון מוטלת החובה לבדוק את הנתונים מידי שנה בשנה.

השופט שמגר ממליץ על בדיקה עניינית שיטתית ותקופתית של מתן הפטורים ומציע את האפשרות לקבוע מכסות מספריות מירביות לבחורי ישיבות שיקבלו דחיית שירות.

"ערב חדש" מאשים את בד"ץ ב"פיגול פלילי"

טוביה במקינר

השבועון החרדי "ערב שבת", היוצא לאור בירושלים, פרסם בגליונו האחרון כתבת תחקיר שעניינה – כהגדרת הכותבים – "פיגול פלילי". תחת הכותרת "טריפה בהכשר הבד"ץ" מגלה בעל הכתבה לקוראיו, כי מפעלים המייצרים מוצרי מזון שאינם כשרים פתחו קו ייצור חדש – הדפסת תוויות הכשר, אשר נושאות את חותמות הרבנות הראשית: בד"ץ בעלז, בד"ץ העדה החרדית ובד"ץ אגודת ישראל.

בכתבה מתברר, כי ידי מוסדות הדת כבולות ואין ביכולתם להגיש תלונות למשטרה נגד הזייפנים, מכיוון שכאשר מוגשות תלונות למשטרה ותביעות נגד הזייפן, אסור לגופי הכשרות לפרסם כל הודעה בדבר אי־כשרותם של המוצרים עקב חוק הסוביודיצה.

בהעדר אמצעים להילחם בזייפני התוויות, פונה בעל המאמר לקוראיו בקריאה נרגשת: "אנחנו, ציבור הקונים והצרכנים, אנחנו היחידים היכולים לשנות עובדות אלו. כשאנחנו רואים מודעה בדבר מוצר הנושא חותמת כשרות מזוייפת, אנחנו חייבים לדרוש מהמוכר לסלק את המוצר מהחנות ולהחזירה למשווק. אותו יצרן המזייף את החותמת, כשיקבל בחזרה את הסחורה מהמשווק, שיודיע לו על למעלה מ־90 חנויות באזורים חרדיים המסרבים להכניס את המוצר לחנות, יחשוב פעמיים אם כדאי לו להתעסק בכלל בנושא".

ביהמ"ש הורה לאנשי ישיבה לפנות מבנה שפלשו אליו

טוביה במקינר

בית־המשפט לעניינים מקומיים בירושלים נענה אתמול לבקשת העירייה והוציא צו המחייב את אנשי ישיבת "תפארת התורה" לפנות מבנה, ששימש כסניף בנק, אליו הם פלשו במטרה להפכו לבית־כנסת.

השופטת אילה פרוקצ'יה קיבלה את טענת העירייה שאין לשנות את ייעודו של המבנה ודחתה את נימוקי החרדים, שטענו כי לבית־המשפט אין סמכות לדון בנושא מכיוון שמדובר במקום קדוש בו מתקיימות תפילות.

בפסק־הדין קבעה השופטת: "אין זה סביר לומר, שכל מקום בו נערכת תפילה או לימוד תורה הוא בגדר בניין דתי או מקום דתי אשר סמכות ביהמ"ש נשללת לגביו. הכוונה היא לכל היותר אתרים שקדושתם או דתיותם היא מן המפורסמות כבר מימים ימימה, עד כי שמעם יצא ברבים. אין צורך לומר שבענייננו לא רק שתנאים אלה אינם מתקיימים, אלא התפילה נעשית תוך עבירה על החוק, והרי לא יעלה על הדעת, כי כל שימוש במבנה לצורכי תפילה ולימוד תורה בניגוד לחוקי התכנון יוציא את הנושא ממסגרת סמכותם של בתי־המשפט".

ראשי ישיבת "תפארת התורה" הצטוו על־ידי השופטת לפנות את המבנה תוך חמישה ימים מיום הוצאת הצו.

קודם לדיון בבית־המשפט פנו הרבנים הראשיים בירושלים למנכ"ל העירייה, עו"ד אהרון שריג, וביקשו ממנו לבטל את התביעה מטעם עיריית ירושלים. שריג לא נענה לבקשה ובמכתב תשובתו להם הציע, כי במקום לתת גיבוי ותמיכה להפרת החוק, ראוי שיפעילו את השפעתם על התשובים לכיבוד הצו.

ביקושים ב"הסדר" והיצעים בחופשיות

אלחנן חורוביץ

מדד המניות הכללי ירד אתמול ב־0.34%. ערך השוק של המניות החופשיות ירד ב־1.25% ושל מניות ההסדר עלה ב־0.19%. הירידה הגדולה ביותר היתה במניות מזון וטבק, שערך השוק שלהן ירד ב־2.1%.

שבוע המסחר התחיל אתמול בביקושים למניות ההסדר והיצעים במניות החופשיות, תוך ירידות תלולות במחזורים. במסחר הרב־צדדי לפני הצהריים וב"משתנים" אחרי הצהריים לא נרשמה אף עליית־שער אחת. בכל המניות החופשיות הסתכמו ההיצעים ב־2.3 מיליון ש"ח והביקושים — ב־754 אלף ש"ח. משעריהן עלו 70 (18%) מכל השערים, לעומת 169 (46%) שירדו ו־135 (36%) שנשארו בלי שינוי. המחזור בהן ירד למטה מ־3.3 מיליון ש"ח. מחזור נמוך כזה לא היה השנה ואף לא בשנה שעברה.

גלגלי הבורסה

במניות ההסדר עלו הביקושים ל־7.7 מיליון ש"ח, בעוד שההיצעים בהן הסתכמו ב־1.3 מיליון ש"ח. משעריהן עלו 15, לעומת 6 שירדו ו־5 שנשארו בלי שינוי. תשואותיהן השנתיות המובילות נעו בין 13.15% ל־13.9% ביוצאות לפדיון ב־1988 ובין 5.14% ל־5.6% ביוצאות לפדיון ב־1989.

טלקס

● "פגישות וחוויות" — סיפורה של תקופה

"פגישות וחוויות – קורות חיים בתקופה סוערת" מאת יצחק רונקין, מראשוני "על המשמר" יצא לאור בימים אלה בהוצאת ספריית הפועלים.

ספרו של רונקין הוא סיפור חייו של יחיד, שהוא גם סיפורה של תקופה. ימי נערות בעיירה, לימודים בגימנסיה העברית בווילנה, שליחות לתנועת השומר הצעיר בצ'כוסלובקיה, חברות רבת שנים בקבוץ כפר מסריק, פעילות ב"על המשמר" ובמפ"ם, ומגעים ושיחות עם מנהיגי התנועה – יערי וחזן. (שע"ה)

● מירוץ אחר התייר הישראלי

הירידה בתיירות החוץ הגבירה את התחרות על הנופש הישראלי בין בתי הארחת הקיבוצים, אומר אורי שפירא, מנהל אגף הארחה בקיבוצים.

דגש מיוחד הושם על התכניות ל"גיל הזהב" בימי חול. החבילה כוללת, בין השאר, סדנאות יצירה, טיולים רגליים וסיורים בקיבוצים. המאמצים הללו נשאו פרי ונרשמה עלייה במספר הלינות הן של תיירות פנים והן של תיירות חוץ. הנתונים מתייחסים לחודשים ינואר־אפריל.

בין בתי הארחה בקיבוצים יש לציין את שפיים בו 113 חדרים ממוזגים, כפר נופש, מרכז קונגרסים, פארק הכולל ארבע מגלשות מים ובריכות שחיה, גן ילדים, הסעה מאורגנת לחוף ובחודשים יולי־אוגוסט "בר־בי־קיו" וכן הופעות אמנים.

בית הארחה "נוף גינוסר" מציע לנופשים סיורים רגליים, פעילות מגוונת לילדים, ערבי ריקודים וטיולים בסביבה לאורך חופי הכינרת.

כפר הנופש "רמות" בחוף הצפוני המזרחי של הכינרת מציע מתקני ספורט, רכיבה על סוסים, שיט בקאיאקים, מתנל אירובי, הופעת אמנים ועוד. יוסף שמי

בפלילים

בלע את רשיון הנהיגה הפסול ונידון למאסר

שלי יחימוביץ'

בית־המשפט המחוזי בבאר־שבע גזר אתמול שנה מאסר בפועל ושנה מאסר על תנאי על איברהים אל־עאסם מן השבט אל־עאסם בנגב, שבלע את רשיון הנהיגה הפסול שלו לעיני השוטרים שעצרו אותו.

אל־עאסם נהג לפני כשבועיים במכונית שכורה. שוטרים עצרו אותו בגלל מהירות מופרזת ומשביקשו את רשיונותיו חשדו כי הם מזוייפים. להפתעתם של השוטרים, תחב אל־עאסם את רשיונותיו לפיו, לעס אותם במהירות וירק מפיו את קרעי הנייר.

מחקירת המשטרה התברר, שחודשים ספורים קודם נפסל האיש לנהיגה לאחר שהורשע במספר עבירות תנועה.

השופט המחוזי גלעד גלעדי גזר על האיש שישה חודשי מאסר בפועל, בתוספת הפעלת תקופה דומה של עונש מאסר על־תנאי. כמו־כן גזר עליו שנת מאסר על תנאי, שנת פסילת רשיון נהיגה ותשלום קנס של 1000 ש"ח.

נפצע קשה מרגימת אבן בראשון־לציון

זהבה מוזס

שמעון ברנס בן 27 מבאר־יעקב נפצע אתמול בבוקר קשה מפגיעת אבן שנזרקה לעבר רכבו ב"שוק העבדים" בצומת כביש ראשון־לציון — נס־ציונה. הפצוע אושפז במחלקה לטיפול נמרץ בבית־החולים "אסף הרופא". משטרת ראשון־לציון עצרה נער בן 17 תושב רפיח שהודה במעשה.

אתמול סמוך לשעה 9 בבוקר המתין שמעון פרס במכוניתו, כשדלתותיה פתוחות, סמוך למקום כינוסם של הפועלים מהשטחים. לפתע נזרקה אבן שפגעה בחזהו.

כוחות המשטרה שהגיעו למקום ערכו סריקות ועצרו את הצעיר מרפיח כחשוד במעשה.

דרוזים חשודים בתקיפת סטודנטים באוטובוס

יואב אביב

שמונה צעירים דרוזים מהכפרים דליית־אל־כרמל ועוספייה נעצרו במוצאי שבת על־ידי המשטרה כחשודים בתקיפת סטודנטים בעת שנסעו באוטובוס משכונת הדר הכרמל לאוניברסיטת חיפה. מעצרם של ארבעה מהם הוארך אתמול בבית־משפט השלום בחיפה.

השמונה נעצרו בעקבות מלכודת שטמנה להם המשטרה, לאחר שהתקבלו תלונות על מעשי בריונות בקו אוטובוסים זה בשעות הלילה.

במוצאי שבת הציבה המשטרה באוטובוס מארב של שוטרת מוסווית לנוסעת ובלש. במהלך הנסיעה החלו הצעירים הדרוזים להציק לשוטרת ואחד מהם תקף את אחד הנוסעים בפטיש החירום של האוטובוס. השאר אחר שלף סכין ואיים על נוסע אחר.

השוטר הזעיק תגבורת ושמונה חשודים נעצרו. ארבעה מהם שוחררו בערבות לאחר שנחקרו ומעצרם של ארבעה אחרים הוארך אתמול ביומיים.

הושחתה מכוניתו של רב בטירת הכרמל

יואב אביב

מכוניתו של הרב ברוך טולדנו, רבה הראשי של טירת הכרמל חובלה במוצאי שבת על־ידי אלמונים שחתכו שלושה מצמיגיה וריססו אותה בצבע שחור.

הרב טולדנו התלונן אתמול במשטרה על מעשה החבלה במכוניתו, אופל אוסקונה 81, וטען כי זה המקרה השני בשבועיים האחרונים שבו חובלה מכוניתו.

הרב העלה חשד כי החבלה בוצעה על רקע סכסוך בינו לבין בעלי משחטה במקום בשל שמירת כשרות.

המשטרה פתחה בחקירה.

לחברתנו רעיה סלע והמשפחה
משתתפים בצערכם על מות
זאב
קיבוץ גזית

לחברתנו שושנה אור נר והמשפחה
אתכם בצער על מות
האם
קיבוץ חצור

לטוביה, רינה וכל המשפחה
אתכם באבלכם הכבד במות האב־הסב
מאיר פטר
קיבוץ נירים

מועצת המנהלים מצאה "נוסחה גואלת"

תשלומי הפנסיה לבכירי בל"ל יימשכו תוך הכרזה על קיצוץ

התשלומים יופסקו כאשר יגיעו לסכום המקובל בבנק לגבי הפורשים במסגרת ההסכם הקיבוצי ● הדבר עשוי להימשך שנתיים־שלוש וימנע הסתבכות בתביעות משפטיות בגין הפרת חוזים

אייל שגב

מועצת המנהלים של בנק לאומי מצאה אמש "נוסחה גואלת", המאפשרת לה להכריז על קיצוץ בתשלומי הפנסיה לבכירי הבנק, בעלי החוזים האישיים שכבר פרשו ממנו, ובמקביל לא להסתבך בתביעות משפטיות בגין הפרת החוזים עימם.

הנוסחה הגואלת התאפשרה לאחר שדירקטוריון הבנק החליט כי תשלומי הפנסיה לבכירים שפרשו יופסקו כאשר הסכומים המשולמים להם יגיעו לסכום הכולל שאמור היה להשתלם לאותם בכירים לפי המקובל בבנק לגבי עובדים הפורשים במסגרת ההסכם הקיבוצי. עד אז ימשיך הבנק בתשלום הפנסיות לפי החוזים האישיים.

בדיקת הנושא העלתה, שאם לא יקרה בינתיים דבר במסגרת הבדיקות הנערכות בבנק לגבי תוקפם המשפטי של החוזים, או שלא יינקטו הליכי חקיקה שיאפשרו לבנק להפר חד־צדדית את ההסכמים עם הבכירים, יימשכו תשלומי הפנסיה על־פי החוזים האישיים לגבי רוב העובדים לפחות במשך שנתיים עד שלוש, עד אשר יגיעו לסכומים האמורים להשתלם להם לפי החוזים האישיים, ובמקרה "הטוב ביותר" יימשך התשלום לפחות במשך שנה נוספת אחת.

אתמול קיימה מועצת המנהלים של הבנק ישיבה משותפת עם מועצת המנהלים של אוצר התיישבות היהודים, החברה האם של בנק לאומי. באותה ישיבה מתחו מנהלי אוצר התישבות היהודים ביקורת על החוזים האישיים.

בתום הישיבה המשותפת התכנסה מועצת המנהלים של בנק לאומי על מנת לקבל החלטות בפרשה זו. בין ההחלטות שנתקבלו היתה קביעה עקרונית האומרת, כי יש לפעול לשינוי תנאי ההסכמים האישיים, ככל שיש בהם חריגה מן המקובל. החלטה נוספת אומרת כי הבנק ימשיך בכל התביעות המשפטיות המתנהלות עתה נגד הבנק או נגד בעלי חוזים אישיים שתשלומי הפנסיה שלהם הופסקו עם תחילת ההליכים המשפטיים בעניינם.

דירקטוריון הבנק ממתין עתה לתוצאות הבדיקות הנערכות על־ידי הרשות לניירות ערך והמפקח על הבנקים. עם קבלת תוצאות הבדיקה של רשויות אלה, ידון הדירקטוריון מחדש בתקפות החוזים האישיים, כולם או חלקם, ויפעל בהתאם לתוצאות האמורות.

הוחלט גם להעביר את ממצאי הבדיקות ואת חוות הדעת המשפטיות שניתנו לבנק לידיעת היועץ המשפטי לממשלה ולטיפולו, זאת משום שהוא הפך צד בעניין עקב הסדר מניות הבנקים בשנת 1983.

בינתיים הודיעו אתמול שבעה מבין העובדים הבכירים של הבנק, שיש להם חוזים אישיים והם עדיין עובדים בו, כי הם מוכנים להכנס למשא־ומתן עם הנהלת הבנק כדי לדון בשינוי הסדרי הפרישה עימם. השבעה הם: יהודה גנוסר, מנהל איזור הצפון, שושנה ויינשל, ראש החטיבה העיסקית, אברהם חפץ, ראש חטיבת המינהלה, משה נדיר, ראש אגף התפעול בבנק, ד"ר זלמן סגל, ראש החטיבה הבינלאומית, ישראל פורת, המבקר הראשי של הבנק, דוד פרידמן, מנכ"ל בנק איגוד. ברשימת 23 בעלי החוזים האישיים ישנם שניים נוספים שעדיין לא הודיעו על נכונותם לשנות את תנאי העסקתם. השניים שוהים עתה בחו"ל. אלה הם דוד נוביק, המנכ"ל הראשי של בנק לאומי בניו־יורק, ויהודה ויילר, מנהל בנק־לאומי בקנדה.

2800 חולי נפש – ביניהם רוצחים – ישוחררו מבתיה"ח בסוף החודש

יו"ר ארגון בתיה"ח הפסיכיאטריים: איננו יכולים להמשיך ולתפקד מחוסר תקציב

רונית מורגנשטרן

11 בתי־החולים הפסיכיאטריים הפרטיים בארץ ישחררו בסוף החודש 2800 חולי־נפש בהם חולים פסיכוטיים קשים, לרבות 150 רוצחים סכיזופרניים המאושפזים מתוקף צווי־אישפוז שיפוטיים.

יו"ר ארגון בתי־החולים הפסיכיאטריים הפרטיים, רפאל תדמור, אמר אתמול ל"על המשמר", כי "ביקשנו ממשרד־הבריאות לשחרר אותנו מהחולים מאחר שאין לנו היכולת להמשיך ולתפקד מחוסר תקציב. ביקשנו שזה ייעשה עד ה־8 ביוני ולא נענינו. מזלזלים בנו. הודענו שאחרי תאריך זה נראה עצמנו חופשיים לפעול כראות עינינו ולכן נשחרר את החולים מבתי־החולים הפסיכאטריים החל מסוף החודש. כ־2000 ישוחררו את משפחותיהם, מה שישבש חיי משפחות רבות שלא טיפלו בקרוביהם המאושפזים כבר עשרות שנים. חולים בודדים, ובהם עשרות רוצחים סכיזופרניים, נשאיר בחדרי המיון של בתי־החולים הכלליים, כי לנו אין אפשרות לטפל בהם. המוסדות שלנו מתמוטטים. אנחנו מקבלים תעריף ממוצע של 32 ש"ח ליום אישפוז ובתי־חולים פסיכיאטריים ממשלתיים מקבלים פי־שלושה. אנחנו דורשים קודם כל תוספת של 70 אחוז מינימום לתעריף".

היום תיפגש שרת־הבריאות עם נציגי ארגון בתי־החולים הפסיכיאטריים הפרטיים. תדמור קושר את הפגישה המיידית לפירסום בעיתון "מעריב" אתמול.

דובר משרד־הבריאות, שמוליק אלגרבלי, שהותקף אישית בכתבה ב"מעריב", אמר, כי הוא מוחה שהכתבה פורסמה אתמול ללא תגובתו, שהיתה צריכה להימסר עד שעות הצהריים.

אלגרבלי טוען, שהנתונים שנמסרו בכתבה אינם מדוייקים. בין היתר הוא טוען, כי תעריף האישפוז שמקבלים המוסדות הפרטיים נע בין 29 ל־42 ש"ח, כשבתי־החולים הפסיכיאטריים הממשלתיים מקבלים 54 ש"ח, ולא פי־שלושה, כפי שטוען תדמור, חוץ ממחלקה אחת לשיקום נוער, שמקבלת תעריף מיוחד.

לדברי אלגרבלי קיבלו בתי־החולים הפסיכיאטריים הפרטיים לפני שנה תוספת של 20 אחוז לתעריף והם חתמו שהוא תקף לשלוש שנים, חוץ מתוספת יוקר ושכר.

הרופאים משביתים ממחר את כל חדרי הניתוח ומרפאות החוץ

רונית מורגנשטרן

רופאי המדינה יחדשו ממחר את העיצומים בבתי־החולים הממשלתיים והעירוניים לאחר שאתמול והיום הם פעלו כרגיל. רופאי בתי־החולים של קופת־חולים ממשיכים בשיבושים גם היום.

בישיבת תיאום של שני ארגוני הרופאים שנערכה אמש הוחלט, כי החל ממחר ייסגרו מרפאות־החוץ של כל בתי־החולים לפעילות אלקטיבית, להוציא דיאליזה, אונקולוגיה טיפולית ואונקולוגיה המטולוגית טיפולית. במקביל תופסק כל פעילות אלקטיבית בחדרי־הניתוח ויטופלו מקרי־חירום בלבד. כמו־כן לא יוחל בשום סדרת טיפולים חדשה בהפריית מבחנה עד להודעה חדשה.

לצורך ביצוע החלטות אלו תוקמנה ועדות חריגים אזוריות אשר תורכבנה מראשי הוועדים של כל בתי־החולים בתוספת מרדים, אונקולוג וכירורג. הוועדה תפקח על ביצוע ההחלטות כדי שלא יקרה, כפי שקורה היום, שבתי־חולים מסויימים לא נוקטים בעיצומים עליהם מחליטים ועדי הרופאים. זה יאפשר לנהל את המאבק במתואם.

הרופאים הודיעו, כי הם נוקטים צעדים אלה בשל הדרך בה נוקטת ועדת השרים, הדנה בתוכניות אשר אינן מקובלות על הרופאים, הכוונה בעיקר לתוכנית מנהלי בתי־החולים. הערב תחדש ועדת השרים המיוחדת למציאת פתרון מיידי למשבר הבריאות את דיוניה. את הישיבה ינהל לראשונה ראש הממשלה שמיר, שישמע מחברי הוועדה על דיוניה במשך תשע הפגישות שערכה עד־כה.

"אל־על" תפעיל תוכנית ייעול כדי לאזן הפסדי ההתקוממות

יוסף שמי

תנועת התיירות הנכנסת ירדה השנה ב־30 אחוז לעומת הצפיות וב־20 אחוז לעומת אשתקד. מנכ"ל "אל־על", רפי הרלב, צופה כי האינתיפאדה תימשך גם ב־1989 ותשפיע לרעה על תנועת התיירות.

בעקבות המצב בנתה "אל־על" תקציב חדש לשנה זו, המותאם לתנאים החדשים. היא מפעילה תוכנית ייעול וחיסכון שיאפשרו לה לסיים את השנה באיזון.

"אל־על" החליטה על שורה של צעדי ייעול וחיסכון, כגון איחוד טיסות, הפעלת מטוסים קטנים יותר במידת האפשר, ופיטוריהם של עובדים עונתיים.

רפי הרלב מסר, כי השנה לא ישולמו כל תוספות שכר לעובדים ויפוטרו 50 עובדים זמניים.

הסתדרות המורים מאשימה את שושני בחיסול החינוך הציוני

יצחק שור

נציג מורי של"ח (שדה, לאום, הכרה) בהסתדרות המורים, לוי שמריהו, פנה במכתב ליו"ר ועדת החינוך של הכנסת, נחמן רז, בבקשה, כי יפעל נגד "חיסול החינוך הציוני־ערכי [illegible] במערכת החינוך".

לדברי הסתדרות המורים הודיעו בימים האחרונים מפקחי המשרד למורי של"ח, כי בשנה הבאה לא ילמדו מקצוע זה בכיתות י"א, פרט לישובי עיירות ופיתוח. במקביל מבזבזים מיליוני שקלים על תערוכת ה־40 שאין לה שום מסר חינוכי.

מנכ"ל משרד־החינוך, ד"ר שמשון שושני, השיב לשאלת כתבנו, כי 50 מורים לא קבועים קיבלו מכתבים בדבר הפסקת עבודתם, ואילו היקף הפעולות לא צומצם. "ייעול איננו חיסול", טען המנכ"ל.

התק"ם מתנגדת לביטול מינהלת ההסדר

חיים מרגלית

התק"ם תומכת במנהלת־ההסדר ומתנגדת בתוקף לתביעת ניסים זווילי, יו"ר מחלקת ההתיישבות של הסוכנות, לבטלה — אמר ישעיהו (שושיק) פרי, אחד ממזכירי התק"ם.

הוא הוסיף, כי מנהלת־ההסדר עוסקת בפתרון בעיות החוב של המושבים ויישובי רמת־הגולן ובקעת־הירדן, ובתוך אלה כלולים 17 קיבוצי תק"ם. לדבריו, החלה מנהלת־ההסדר לחוות דברים וכבר יש לכך ביטוי חיובי במצבם הפיננסי־הכלכלי. פרי מסביר, כי אין שום קשר בין ההסדר של התק"ם והאוצר, המיועד לפתור בעיות ב־55 קיבוצים (קבוצת ה־19 וקבוצת ה־36), לבין מנהלת־ההסדר, שהוקמה לפי המלצות ועדת רביד. מנהלת־ההסדר עוסקת, כאמור, בפתרון בעיות החוב של כל המושבים מכל התנועות, לרבות הסדר מצבם הכלכלי של המושבים והקיבוצים בבקעת־הירדן וברמת־הגולן.

הבנקים חויבו להחזיר "עמלת פירעון מוקדם"

כתבנו הכלכלי בירושלים

בנק ישראל הודיע אתמול, שהוא יחייב את בנק לאומי למשכנתאות ואת בנק לפיתוח ולמשכנתאות להחזיר ללקוחות שפרעו פירעון מוקדם את משכנתאותיהם, בשנת 1986, את העמלות שנגבו מהם.

מתלונות שהגיעו לפיקוח על הבנקים התברר, כי במבצעי פירעון מוקדם של משכנתאות, שיזמו בנק לאומי למשכנתאות ובנק לפיתוח ולמשכנתאות, בשנת 1986, גבו שני הבנקים עמלת פירעון מוקדם, כשהסכימו לפרוע את המשכנתא לפני תום המועד שנקבע בהסכם. לפיכך, קטנה במידה משמעותית ההנחה שהובטחה ללקוחות.

לדברי בנק ישראל, יש בהתנהגות זאת של הבנקים חשש להטעיה של הלקוחות שהשתתפו במבצעי הפירעון המוקדם, ועל־כן הוא הפעיל, באישור היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, את סמכותו, על־פיה התחייבו בנק לאומי למשכנתאות ובנק לפיתוח ולמשכנתאות להחזיר את עמלת־הפירעון, צמודה למדד, ולהימנע מהתנהגות דומה בעתיד.

חשודים בתביעות־כזב על נזקי־איבה ייבדקו בפוליגרף

כתבנו הכלכלי בירושלים

משרד האוצר חושש, שאזרחים מנסים "לתפוס טרמפ" על ההתקוממות בשטחים כדי לתבוע פיצויים על נזקים שנגרמו להם, כביכול, בגין פעולות איבה.

אתמול הודיע משרד האוצר, שבעקבות המקרים הרבים של נזקי רכוש הנובעים מפעולות איבה והמפוצים על־ידי אגף מס־הכנסה ומס־רכוש, קיימת התארגנות חדשה ביהודה לתשלומים מקרן הפיצויים בגין נזקי איבה. נציב מס־הכנסה, יאיר רבינוביץ, הודיע אתמול, כי במקרים שבהם יתעורר חשד לגבי אמינות תביעת הנזיקין, ייעשה שימוש במכשיר הפוליגרף (מכונת אמת).

האוצר מסר, שעד עתה נתפסו לפחות שני אנשים שניסו לתבוע במרמה פיצויים בגין נזקים שנגרמו להם עקב פעולות איבה. עוד ציין רבינוביץ, שבמקרים שבהם יידרש שימוש בפוליגרף, ייעשה הדבר בהסכמת התובע.

מרסדס סוסה מוחה על "תווית המחאה"

שלמה סלוצקי

"אני מוחה על תוויות של "שיר־מחאה" ו"זמרת־מחאה" — אמרה אמש לכתבנו הזמרת הארגנטינית מרסדס סוסה: "אני שרה שירים בעלי מטען חברתי ותווית "המחאה" היא תווית שהמציאו אלו שרצו להעמיד את השיר ואת השירים אל מול הקיר, כדי להוציאם להורג".

בראיון מיוחד ל"על־המשמר", סיפרה מרסדס סוסה על קורות גלותה הכפויה בתקופת הדיקטטורה הצבאית, על הצורה שבה היא בוחרת את שיריה ועל תחושותיה בביקורה הרביעי בארץ, בתקופה סוערת זו.

שעות לפני ערב־הסולידריות עם עמי אמריקה הלטינית, שנערך אמש בצוותא תל־אביב ושבו השתתפה יחד עם זמרים ישראליים, הסבירה מרסדס סוסה את הסיבות שהביאוה לישראל, בעוד היא נמנעת מלבקר במדינות שונות כצ'ילה ופרגואי, השכנות לארגנטינה: היא לא תבקר בהן "עד שתחזור אליהן הדמוקרטיה".

"גם אם יש לי רתיעה מכל שימוש בנשק ובאלימות, לכם יש הכלים להגיע לפתרון של שלום, מאחר שאתם דמוקרטיה, בניגוד לאותן מדינות שאני נמנעת מלהופיע בהן", אמרה.

הראיון המלא — ב"חותם", השבוע.

רכבת עצרה במפגש הבונים מחשש להתנגשות ב... ביהמ"ש

יואב אביב

רכבת שנסעה מחיפה לתל־אביב עצרה במפגש הבונים, לאחר שהנהג הבחין בשני אוטובוסים שהיו קרובים למסילה. הרכבת עצרה במרחק קצר מאוד מהאוטובוס, ואז הובהר לנהג הקטר, כי מדובר בביקור שנערך במקום על־ידי בית־המשפט — נודע אתמול, שלושה שבועות לאחר ביקור בית־המשפט במקום.

אתמול נערכה בצומת־הבונים אזכרה לזכרם של 22 קורבנות האסון. במהלך הטקס הקצר, אמר ח"כ אוריאל לין, כי ממשלת ישראל לא פרעה את חובה למשפחות השכולות ולציבור כולו בישראל, בעקבות אסון הבונים. הוא אמר, כי על האחראים לתת את הדין ולא ייתכן שרק נהג הקטר, שהוא בורג קטן, ישלם. הוא אמר, כי מה שקרה לאחר אסון הבונים הוא בושה למערכת המשפט בישראל.

טנדר שהוביל מכלי גז התלקח בכביש המפרץ

יואב אביב

הכבאים באיזור חיפה מנעו אתמול שוב אסון, לאחר שמכונית מסחרית, שהובילה בלוני גז, החלה לבעור. כביש המפרץ נחסם לתנועה.

המקרה אירע סמוך לשעה 1.30 בצהריים, כשטנדר "פולקסוגן" מסחרי, שהוביל בלוני גז ביתיים, החל לבעור. נהג הרכב עצר את המכונית מול בית־היציקה ולא רחוק מחוות מכלי הגז. למקום הוזעקו כוחות המשטרה ומכבי האש. משטרת מרחב חיפה ומכבי האש תרגלו לפני שלושה ימים אסון גז, ובעקבות התרגול, נחסם כביש המפרץ במהירות.